

RAFAKO S.A.
w restrukturyzacji

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY
DNIA 31 GRUDNIA 2020 ROKU**

**wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego
rewidenta z badania**

Spis treści

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	1
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	3
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	5
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	9
1. Informacje ogólne	9
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki	9
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10
5. Inwestycje Spółki	11
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	12
6.1. Profesjonalny osąd	12
6.2. Niepewność szacunków	12
7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	16
7.1. Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sprawozdań finansowych	16
7.2. Oświadczenie o zgodności	16
7.3. Informacja Zarządu sporządzona na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego sprawozdania finansowego	17
7.4. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	17
7.5. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	20
8. Istotne zasady rachunkowości	20
8.1. Wycena do wartości godziwej	20
8.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	21
8.3. Rzeczowe aktywa trwałe	21
8.4. Wartości niematerialne	22
8.5. Wartość firmy	23
8.6. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	24
8.7. Leasing	24
8.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	25
8.9. Koszty finansowania zewnętrznego	26
8.10. Instrumenty finansowe	26
8.11. Aktywa finansowe	26
8.12. Zobowiązania finansowe	29
8.13. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	29
8.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	29
8.15. Zapasy	30
8.16. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	30
8.17. Kapitał podstawowy	30
8.18. Rezerwy	30
8.19. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	31
8.20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31
8.21. Świadczenia pracownicze	31
8.22. Dotacje rządowe	32
8.23. Przychody ze sprzedaży	32
8.24. Podatki	34
8.24.1. Podatek dochodowy	34
8.25. Zysk/(strata) netto na jedną akcję	35
9. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości (istotne zasady (polityka) rachunkowości)	36
9.1. Korekta prezentacji niektórych pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, sprawozdaniu z przepływów pieniężnych oraz sprawozdaniu ze zmian w kapitale	36
9.2. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej Spółki	36
9.3. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z przepływów pieniężnych Spółki	38
9.4. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania ze zmian w kapitale własnym Spółki	38
9.5. Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez Spółkę od 2020 roku	39
10. Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską	40
10.1. Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie	40

10.2.	Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku i ich wpływ na sprawozdanie Spółki	40
11.	Aktywa i zobowiązania z tytułu umowy	42
11.1.	Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Spółkę	43
11.2.	Rezerwa na straty wynikające z umów o usługę	48
11.3.	Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę	48
12.	Przychody ze sprzedaży oraz segmenty operacyjne	49
12.1.	Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz materiałów	49
12.2.	Geograficzne obszary działalności	49
12.3.	Segmenty operacyjne	50
13.	Przychody i koszty operacyjne	53
13.1.	Koszty według rodzajów	53
13.2.	Koszty amortyzacji, odpisów aktualizujących, różnic kursowych oraz zapasów ujęte w zysku lub stracie	54
13.3.	Koszty świadczeń pracowniczych	55
13.4.	Pozostałe przychody operacyjne	55
13.5.	Pozostałe koszty operacyjne	56
14.	Przychody i koszty finansowe	56
14.1.	Przychody finansowe	56
14.2.	Koszty finansowe	57
15.	Podatek dochodowy	57
15.1.	Obciążenie podatkowe	57
15.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	58
15.3.	Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2020 roku	58
16.	Propozycja pokrycia straty za 2020 rok	59
17.	Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję	59
18.	Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	60
19.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	61
20.	Rzeczowe aktywa trwałe	62
21.	Leasing	64
22.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	66
23.	Wartości niematerialne	66
24.	Utrata wartości aktywów	68
25.	Połączenia jednostek gospodarczych	69
26.	Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach	69
26.1.	Odpisy aktualizujące wartość akcji/udziałów	69
27.	Pozostałe należności długoterminowe	69
28.	Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe	70
28.1.	Należności z tytułu poręczeń udzielonych jednostkom powiązanim	70
29.	Zapasy	70
29.1.	Odpisy aktualizujące wartość zapasów	70
30.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	71
30.1.	Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych oraz pozostałych należności	72
31.	Aktywa finansowe krótkoterminowe	74
31.1.	Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	74
31.1.1.	Obligacje	74
31.2.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	75
32.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki	75
32.1.	Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych	75
32.2.	Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych	76
32.3.	Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach	76
32.4.	Zabezpieczenia ustanowione na zapasach	76
32.5.	Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych	77
33.	Kapitał własny	77
33.1.	Kapitał podstawowy	77
33.2.	Wartość nominalna akcji	77
33.3.	Prawa akcjonariuszy	77
33.4.	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	77
33.5.	Wypłacone dywidendy	77
33.6.	Zarządzanie kapitałem	77

34.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. na koniec okresu sprawozdawczego	79
35.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	80
36.	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	82
36.1.	Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia	82
37.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	83
37.1.	Pozostałe zobowiązania długoterminowe	83
37.2.	Pozostałe rezerwy długoterminowe	83
37.3.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	83
37.4.	Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	84
37.5.	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	84
37.6.	Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych i wartości niematerialnych	84
37.7.	Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	85
37.7.1.	Zobowiązania z tytułu kosztów niewykorzystanych urlopów	85
37.7.2.	Naliczone zobowiązania z tytułu kosztów niewypłaconej premii	85
37.7.3.	Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych	86
37.8.	Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	86
38.	Dotacje	86
39.	Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	87
40.	Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji	87
41.	Gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe	89
42.	Sprawy sporne, postępowania sądowe	89
43.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	92
43.1.	Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących	93
43.2.	Jednostka dominująca Spółki	93
43.3.	Wspólne przedsięwzięcia, w których Spółka jest współnikiem	93
43.4.	Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi	94
43.5.	Transakcje z udziałem innych członków Zarządu i Rady Nadzorczej	94
43.6.	Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych	94
43.7.	Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym Spółki	94
43.8.	Wynagrodzenia Członków Zarządu oraz Członków Rady Nadzorczej Spółki	95
44.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz	96
45.	Informacja o umowie z biegłym rewidentem lub podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych za wyżej wymienione okresy	96
46.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	97
46.1.	Ryzyko walutowe	97
46.2.	Ryzyko stopy procentowej	99
46.3.	Ryzyko cen towarów	100
46.4.	Ryzyko kredytowe	100
46.5.	Ryzyko związane z płynnością	103
47.	Instrumenty pochodne	105
48.	Instrumenty finansowe	105
48.1.	Wartość bilansowa klas i kategorii instrumentów finansowych	105
48.2.	Ryzyko stopy procentowej	107
49.	Zatrudnienie	109
50.	Wybrane dane finansowe przeliczone na EUR	109
51.	Wpływ pandemii Covid 19 na działalność Spółki	110
52.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	111
53.	Zatwierdzenie do publikacji	112

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	12.1	869 360	947 061
Koszty sprzedanych produktów, usług i materiałów	13.1	(1 010 288)	(1 071 525)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		(140 928)	(124 464)
Pozostałe przychody operacyjne	13.4	23 412	8 892
Koszty sprzedaży	13.1	(13 927)	(22 452)
Koszty ogólnego zarządu	13.1	(36 072)	(35 175)
Pozostałe koszty operacyjne	13.5	(105 568)	(65 860)
Koszty badań i rozwoju		(6 201)	(11 336)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		(279 284)	(250 395)
Przychody finansowe	14.1	4 756	7 013
Koszty finansowe	14.2	(10 051)	(40 878)
Zysk/(strata) brutto		(284 579)	(284 260)
Podatek dochodowy	15	(12 944)	(384)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	17	(297 523)	(284 644)
Zysk/(strata z działalności zaniechanej)		-	-
Zysk/(strata) netto	17	(297 523)	(284 644)

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Inne całkowite dochody za okres			
<i>Pozycje niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>			
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych		915	(6 877)
Inne całkowite dochody brutto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		915	(6 877)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	15.1	(174)	1 306
Inne całkowite dochody netto		741	(5 571)
Całkowity dochód za rok		(296 782)	(290 215)
Zysk na jedną akcję			
Średnia ważona liczba akcji	17	127 431 998	127 431 998
Podstawowy zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	17	(2,33)	(2,23)
Z działalności kontynuowanej		(2,33)	(2,23)
Z działalności zaniechanej		–	–
Rozwodniony zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	17	(2,33)	(2,23)
Z działalności kontynuowanej		(2,33)	(2,23)
Z działalności zaniechanej		–	–

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Nota	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)*
AKTYWA			
Rzeczowe aktywa trwałe	20	107 827	122 381
Wartość firmy	23	–	1 774
Wartości niematerialne	23	4 701	6 519
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	21.1	5 849	8 524
Pozostałe należności długoterminowe	27	63 570	47 511
Akcje i udziały	26	28 067	31 310
Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe	28	–	28 148
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15.3	24 108	37 226
Aktywa trwałe (długoterminowe)		234 122	283 393
Zapasy	29	22 870	27 205
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	30	291 580	384 418
Aktywa z tytułu umów	11	181 754	213 552
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31.2	47 646	23 917
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe) bez aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		543 850	649 092
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	22	4 512	103
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		548 362	649 195
SUMA AKTYWÓW		782 484	932 588

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 9 niniejszego sprawozdania finansowego

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Nota	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)*
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	33.1	254 864	254 864
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	33.4	165 119	165 119
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty		(612 236)	(315 454)
		<u>(192 253)</u>	<u>104 529</u>
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu leasingu	21	1 281	1 704
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	37.1	11 482	18 556
Pozostałe rezerwy długoterminowe	37.2	52 966	47 764
		<u>65 729</u>	<u>68 024</u>
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty bankowe i pożyczki	35	84 700	112 021
Zobowiązania z tytułu leasingu	21	3 393	4 037
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	37.3	599 698	386 998
Zobowiązania z tytułu umów	11	178 519	208 444
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	37.4	42 258	48 305
Dotacje	38	440	230
		<u>909 008</u>	<u>760 035</u>
Zobowiązania dotyczące aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		-	-
Zobowiązania razem		<u>974 737</u>	<u>828 059</u>
SUMA PASYWÓW		<u>782 484</u>	<u>932 588</u>

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 9 niniejszego sprawozdania finansowego

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	<i>Nota</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 (przekształcone)*</i>
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		(284 579)	(284 260)
Korekty o pozycje:		340 542	301 695
Amortyzacja		12 490	12 659
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych		–	–
Odsetki netto		3 174	4 813
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		7 826	26 988
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	18	104 927	(27 608)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		4 335	2 186
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań i rezerw z wyjątkiem kredytów i pożyczek	18	206 682	172 514
Zmiana stanu rezerw	18	(845)	42 506
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu umów	18	1 873	67 385
Pozostałe		80	252
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		55 963	17 435
Podatek dochodowy (zapłacony)/otrzymany		–	–
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		55 963	17 435
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		1 084	477
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	18	(648)	(701)
Nabycie aktywów finansowych		(10)	(153)
Sprzedaż aktywów finansowych		507	–
Pozostałe		–	–
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		933	(377)

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 9 niniejszego sprawozdania finansowego

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 (przekształcone)*</i>
	<i>Nota</i>	
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu	(3 004)	(4 386)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	–	11 197
Spłata pożyczek/kredytów	(28 207)	–
Odsetki zapłacone	(2 175)	(4 548)
Pozostałe	219	(808)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(33 167)	1 455
Przepływy pieniężne przed skutkami zmiany kursów walut	23 729	18 513
Różnice kursowe netto	–	–
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	23 729	18 513
Środki pieniężne na początek okresu	31.2 23 917	5 404
Środki pieniężne na koniec okresu	31.2 47 646	23 917

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 9 niniejszego sprawozdania finansowego

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
Na 1 stycznia 2020 roku	254 864	165 119	15 902	(331 356)	104 529
Korekta prezentacji	-	-	(15 902)	15 902	-
Na 1 stycznia 2020 roku (przekształcone)*	254 864	165 119	-	(315 454)	104 529
Zysk z działalności kontynuowanej	-	-	-	(297 523)	(297 523)
Inne całkowite dochody	-	-	-	741	741
Razem całkowite dochody	-	-	-	(296 782)	(296 782)
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-
Razem zmiany w kapitale własnym	-	-	-	(296 782)	(296 782)
Na 31 grudnia 2020 roku	254 864	165 119	-	(612 236)	(192 253)

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 9 niniejszego sprawozdania finansowego

	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
Na 1 stycznia 2019 roku	254 864	165 119	11 600	(37 157)	394 426
Korekta bilansu otwarcia wynikająca z wdrożenia MSSF 16	–	–	–	318	318
Na 1 stycznia 2019 roku (przekształcone)	254 864	165 119	11 600	(36 839)	394 744
Zysk z działalności kontynuowanej	–	–	–	(284 644)	(284 644)
Inne całkowite dochody	–	–	–	(5 571)	(5 571)
Razem całkowite dochody	–	–	–	(290 215)	(290 215)
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	4 302	(4 302)	–
Razem zmiany w kapitale własnym	–	–	4 302	(294 517)	(290 215)
Na 31 grudnia 2019 roku	254 864	165 119	15 902	(331 356)	104 529

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 9 niniejszego sprawozdania finansowego

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

RAFAKO S.A. w restrukturyzacji ("Spółka") jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000034143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółce nadano numer statystyczny REGON 270217865. Akcje Spółki są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Siedziba Spółki mieści się w Raciborzu przy ul. Łąkowej 33. Siedziba Spółki jest jednocześnie jej podstawowym miejscem prowadzenia działalności.

Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest działalność w zakresie inżynierii w obszarze energetyki i związane z nią doradztwo techniczne (PKD 71.12 Z).

Spółka świadczy usługi generalnego wykonawstwa inwestycji dla branży ropy i gazu oraz energetyki, dla której oferuje własne rozwiązania technologiczne. Projektuje i produkuje kotły, w tym na parametry nadkrytyczne oraz urządzenia ochrony środowiska, w tym instalacje odsiarczania i odazotowania spalin.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka prezentująca niniejsze sprawozdanie sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego miały miejsce zmiany w składzie Zarządu Spółki.

W dniu 7 stycznia 2020 roku Pan Jerzy Ciechanowski- Wiceprezes Zarządu złożył rezygnację z pełnienia funkcji w Zarządzie Spółki z dniem 7 stycznia 2020 roku. Powodem złożenia rezygnacji były względy osobiste.

W dniu 20 maja 2020 roku miały miejsce następujące zmiany w Zarządzie Spółki:

- Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu Spółki Prezesa Pana Pawła Jarczewskiego,
- Rada Nadzorcza powierzyła pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu Pani Agnieszce Wasilewskiej – Semail,
- Rada Nadzorcza delegowała członka Rady Nadzorczej Pana Michała Sikorskiego do czasowego pełnienia funkcji Członka Zarządu na okres trzech miesięcy,
- Rada Nadzorcza powołała do Zarządu Spółki Pana Radosława Domagalskiego-Łabędzkiego i powierzyła mu stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

W dniu 12 sierpnia 2020 roku, w związku z upływem kadencji i wygaśnięciem mandatów dotychczasowych członków Zarządu z dniem 12 sierpnia 2020 roku, Rada Nadzorcza Spółki podjęła następujące decyzje:

- określiła liczbę członków Zarządu RAFAKO S.A. na 2 osoby,
- powołała członków Zarządu na 3-letnią wspólną kadencję, rozpoczynającą się z dniem 12 sierpnia 2020 roku, w osobach:
  - Mariusz Zawisza - Prezes Zarządu,
  - Radosław Domagalski-Łabędzki - Wiceprezes Zarządu.

W dniu 8 września 2020 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła następujące uchwały w przedmiocie uzupełnienia składu Zarządu z dniem 10 września 2020 roku:

- Rada Nadzorcza określiła liczbę członków Zarządu Spółki na 4 osoby,
- Rada Nadzorcza powołała do Zarządu Spółki Pana Jarosława Pietrzyka i powierzyła mu stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Operacyjnych,
- Rada Nadzorcza powołała do Zarządu Spółki Panią Ewę Porzucek i powierzyła jej stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych.

W dniu 22 stycznia 2021 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła następujące uchwały w przedmiocie zmian w składzie Zarządu Spółki:

- Rada Nadzorcza odwołała z Zarządu Wiceprezes Panią Ewę Porzucek,
- Rada Nadzorcza delegowała członka Rady Nadzorczej Pana Macieja Stańczuka do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu na okres trzech miesięcy.

Ponadto, w dniu 22 stycznia 2021 roku Spółka otrzymała informację od Pana Mariusza Zawiszy o jego rezygnacji z mandatu Członka Zarządu wykonywanego w funkcji Prezesa Zarządu z dniem 22 stycznia 2021 roku.

Jednocześnie Rada Nadzorcza Spółki w dniu 22 stycznia 2021 roku podjęła uchwałę w przedmiocie powierzenia funkcji Prezesa Zarządu dotychczasowemu wiceprezesowi Panu Radosławowi Domagalskiemu- Łabędzkiemu, ze skutkiem na dzień 22 stycznia 2021 roku.

W dniu 22 kwietnia 2021 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. w restrukturyzacji podjęła uchwałę w sprawie delegowania członka Rady Nadzorczej Pana Macieja Stańczuka do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu Spółki na okres kolejnych trzech miesięcy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu przedstawia się następująco:

Radosław Domagalski-Łabędzki	- Prezes Zarządu
Jarosław Pietrzyk	- Wiceprezes Zarządu ds. operacyjnych
Maciej Stańczuk	- delegowany z Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

W dniu 4 lutego 2020 roku akcjonariusz PBG S.A. w restrukturyzacji, wykonując uprawnienie osobiste, odwołał z Rady Nadzorczej Pana Jerzego Karneya oraz powołał do Rady Nadzorczej Pana Macieja Stańczuka.

W dniu 18 kwietnia 2020 roku akcjonariusz PBG S.A. w restrukturyzacji, wykonując uprawnienie osobiste, odwołał z Rady Nadzorczej Pana Michała Maćkowiaka oraz powołał do Rady Nadzorczej Pana Konrada Milczarskiego.

W dniu 11 maja 2020 roku akcjonariusz PBG S.A. w restrukturyzacji, wykonując uprawnienie osobiste, odwołał z Rady Nadzorczej Panią Małgorzatę Wiśniewską oraz powołał do Rady Nadzorczej Pana Piotra Zimmermana.

W dniu 28 maja 2020 roku akcjonariusz PBG S.A. w restrukturyzacji, wykonując uprawnienie osobiste, dokonał następujących zmian w Radzie Nadzorczej Spółki:

- odwołał dotychczasowego członka Rady Nadzorczej Pana Konrada Milczarskiego,
- powołał nowego członka Rady Nadzorczej Pana Bartosza Sierakowskiego

Ponadto w dniu 28 maja 2020 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło następujące uchwały dotyczące zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki:

- odwołany został dotychczasowy członek Rady Nadzorczej Pan Adam Szyszka,
- powołany został nowy członek Rady Nadzorczej Pan Konrad Milczarski.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Piotr Zimmerman	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Michał Sikorski	- Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Przemysław Schmidt	- Sekretarz Rady Nadzorczej (niezależny)
Krzysztof Gerula	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Konrad Milczarski	- Członek Rady Nadzorczej
Bartosz Sierakowski	- Członek Rady Nadzorczej
Maciej Stańczuk	- Członek Rady Nadzorczej

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki w dniu 29 kwietnia 2021 roku.

5. Inwestycje Spółki

Spółka posiadała w okresie sprawozdawczym inwestycje w następujących jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych:

Nazwa i siedziba jednostki	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
		31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
PGL – DOM Sp. z o.o. Racibórz	Obsługa nieruchomości na własny rachunek	100%	100%
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. Racibórz	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego	51,05%	51,05%
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. Gliwice	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego i doradztwo inżynierskie	100%	100%
RAFAKO Hungary Kft. Budapeszt	Montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym	100%	100%
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo Belgrad	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska	77%	77%
E001RK Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną	100%	100%
E003B7 Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynierskiego i technologicznego	100%	100%
RENG-NANO Sp. z o.o.* Racibórz	Działalność w zakresie produkcji konstrukcji metalowych i ich części oraz naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych	30,63%	30,63%
RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o. Racibórz	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	100%	100%
RAFAKO EBUS Sp. z o.o. Racibórz	Produkcja autobusów, wyposażenia elektrycznego i elektronicznego do pojazdów silnikowych oraz produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych	-	100%

* jednostka zależna od RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o., zależna pośrednio od RAFAKO S.A. w restrukturyzacji

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych był równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek.

W dniu 28 września 2020 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zawarła umowy sprzedaży:

- zorganizowanej części przedsiębiorstwa funkcjonującej jako oddział Emitenta działający pod nazwą RAFAKO S.A. Oddział w Solcu Kujawskim, za kwotę 30 985 000,00 złotych, pomiędzy Spółką pod firmą RAFAKO EBUS sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu a RAFAKO S.A. w restrukturyzacji przy udziale Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. z siedzibą w Warszawie oraz
- 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki RAFAKO EBUS za kwotę 15 000,00 złotych, pomiędzy ARP a RAFAKO S.A. w restrukturyzacji.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

6.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie sprawozdania finansowego Spółki wymaga od Zarządu osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości, ponieważ faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Spółka występuje jako leasingobiorca

Spółka uznaje umowę za umowę leasingu, jeżeli na jej mocy Spółce jest przekazywane prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Spółka, wyceniając wartość aktywów w użytkowaniu oraz zobowiązań z tytułu leasingu, dokonuje oceny prawdopodobieństwa skorzystania z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umowy leasingu, prawdopodobieństwa skorzystania z opcji wykupu przedmiotu leasingu oraz szacunków pozostałych kosztów związanych z zakończeniem umowy leasingu.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego kierownictwo Spółki dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Zarząd dokonuje oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

6.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na koniec okresu sprawozdawczego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym okresie sprawozdawczym.

Spółka przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Spółki. W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku miały miejsce zmiany szacunków w istotnych obszarach działalności Spółki.

W 2020 roku, w wyniku wypowiedzenia realizowanych umów oraz zidentyfikowania ryzyka poniesienia dodatkowych kosztów, ryzyka poniesienia kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji dostaw i usług oraz niedotrzymania parametrów technicznych realizowanych instalacji, zmianie uległy szacunki przychodów i kosztów projektów realizowanych w ramach budowy nowej elektrociepłowni w Wilnie, budowy Tłoczni Kędzierzyn, budowy odcinka gazociągu Goleniów-Płoty oraz budowy bloku energetycznego dla JSW KOKS S.A. w Radlinie.

Szczegółowe informacje dotyczące zmian szacunków przychodów i kosztów tych umów oraz wpływu tych zmian na wynik finansowy Spółki zostały zaprezentowane w nocie 11.1.

Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka przeprowadza test na utratę wartości firmy oraz test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości wyższej z dwóch – użytkowej lub godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

Test na utratę wartości aktywów przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2020 roku nie wykazał konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość aktywów Spółki. Założenia testu na utratę wartości aktywów zostały przedstawione w nocie 23 i 24.

Wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na koniec okresu sprawozdawczego zostały przedstawione w notach 20, 23, 26, 27, 28 i 31.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych (odprawy emerytalne oraz nagrody jubileuszowe) zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 36.1. Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie związana jest z ujęciem kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów odsetek oraz wypłaconych świadczeń.

Składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym aktywa z tytułu straty podatkowej, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie w oparciu o przygotowane projekcje wyniku podatkowego. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie stałoby się nieuzasadnione.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Spółka sporządziła prognozy finansowe, na podstawie których dokonała oceny odzyskiwalności aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Analiza wykazała konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość aktywa w kwocie 41,3 miliona złotych, co zostało zaprezentowane w nocie 15.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 48.

Okresy ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, a także szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Zarząd ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte przez Spółkę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Jednakże faktyczne okresy przynoszenia korzyści przez te aktywa w przyszłości mogą różnić się od zakładanych, w tym również ze względu na techniczne starzenie się majątku. Wartość bilansowa aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji prezentowana jest w notach 20 i 23.

Ujmowanie przychodu, kosztu, wyniku

Spółka ujmuje przychody w cenie transakcyjnej, czyli kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży.

Spółka oszacowuje zmienną kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta wg wartości najbardziej prawdopodobnej i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Spółka dokonuje tych szacunków na podstawie danych historycznych dotyczących rozliczeń z klientem oraz na podstawie zapisów kontraktowych w przypadku indeksowania ceny umowy.

Spółka ujmuje przychody w następujący sposób:

- a) przychody z tytułu sprzedaży produktów i świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji wg metody opartej na nakładach poniesionych na realizację umowy;
- b) przychody ze sprzedaży towarów rozpoznawane są w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem. Klient uzyskuje kontrolę nad towarem w chwili odbioru towaru lub dostarczenia towaru do miejsca przeznaczenia, zależnie od zapisów kontraktowych dotyczących warunków dostawy.

Spółka ujmuje przychody w miarę upływu czasu, ponieważ:

- a) w wyniku wykonania świadczenia przez Spółkę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient oraz
- b) w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla Spółki, której przysługuje egzekwowne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Spółka ocenia, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Spółka nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok.

Spółka szacuje całkowite koszty umowy zawierające koszty odnoszące się bezpośrednio do konkretnej umowy zarówno na podstawie rynkowych cen materiałów, towarów i usług, jak również na podstawie wstępnych ofert podwykonawców pozyskanych w procesie tworzenia oferty na realizację konkretnej umowy.

Wynik danej umowy z klientem szacowany jest na podstawie rozpoznanych przychodów i poniesionych kosztów związanych z tą umową ujętych jako przychody i koszty odpowiednio do stanu zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy. W kosztach poniesionych uwzględnia się tylko te koszty umowy, które odzwierciedlają stan wykonania prac. Spółka nie ujmuje przychodów w oparciu o poniesione koszty wynikające z ewentualnych istotnych niedociągnięć przy spełnianiu zobowiązania, które nie zostały uwzględnione w cenie określonej w umowie.

Przychody, koszty oraz wynik z tytułu realizacji umów o usługę rozpoznaje się i ujmuje zgodnie z zasadami omówionymi w nocie 8.23.

Rezerwa na przewidywane straty z tytułu realizowanych umów

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu realizowanych umów rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Spółka tworzy rezerwy w przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższają łączne przychody z tytułu umowy (tzn. że umowa rodzi obciążenia). Przewidywaną stratę na kontrakcie Spółka ujmuje bezzwłocznie jako koszt zgodnie z MSR 37. Wysokość straty ustalana jest niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu innych umów, które nie są pojedynczymi umowami o usługę. Wartość zmiany rezerw na planowane straty zwiększa lub zmniejsza koszty własny umowy, której rezerwa dotyczy.

Spółka dokonała weryfikacji portfela zamówień oraz określiła kluczowe kompetencje i przewagi konkurencyjne Spółki na wybranych rynkach. W wyniku tej weryfikacji podjęto natychmiastowe działania wstrzymania ofertowania w nierentownych segmentach oraz dokonano identyfikacji ewentualnych ryzyk związanych z ich kontynuacją oraz kierując się zasadą ostrożności oszacowano rezerwy na wyżej wymienione potencjalne ryzyka.

Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów za rok obrotowy zostały przedstawione w notach 8.23 i 11 niniejszego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Spółka tworzy rezerwę na karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji umowy, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy i opóźnienie to powstało z winy Spółki, jako wykonawcy umowy. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w nocie 11 niniejszego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Udzielane przez Spółkę gwarancje odzwierciedlają wyłącznie zapewnienie, że dostarczone produkty lub usługi będą działać zgodnie z ustaloną specyfikacją i zamierzeniem stron. W związku z powyższym Spółka nie wyodrębnia odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Rezerwy szacuje się na podstawie określonego przez Zarząd Spółki stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania w przyszłości na podstawie realizowanych umów o usługę. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu na podstawie stopnia zaawansowania kosztów bezpośrednich. Koszty związane z naliczaniem rezerw na naprawy gwarancyjne są uwzględniane w stopniu zaawansowania realizacji umowy.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

Na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Spółka wycenia odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym, bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrznych ratingów banków oraz publicznie dostępne informacje ze stron agencji ratingowych. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia instrumentu. Szczegółowy opis stosowanych metod ustalania wartości odpisów zaprezentowano w nocie 8.11.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

W celu określenia wartości użytkowej Zarząd szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej. W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Spółki.

Podatek dochodowy bieżący, aktywa i rezerwa na odroczony podatek dochodowy, inne podatki

Obowiązujące w Polsce przepisy podatkowe podlegają częstym zmianom, powodując istotne różnice w ich interpretacji i istotne wątpliwości w ich stosowaniu. Organy podatkowe posiadają instrumenty kontroli umożliwiające im weryfikację podstaw opodatkowania (w większości przypadków w okresie poprzednich 5 lat obrotowych), oraz nakładanie kar i grzywien. Od 15 lipca 2016 roku Ordynacja Podatkowa uwzględniła także postanowienia Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia opodatkowania. Klauzulę GAAR należy stosować tak w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie, jak i do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągnane.

W konsekwencji ustalenie zobowiązań podatkowych, aktywów oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego może wymagać istotnego osądu, w tym dotyczącego transakcji już zaistniałych, a kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku kontroli organów podatkowych.

Prawdopodobieństwo rozliczenia składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżecie Spółki zatwierdzonych przez Zarząd Spółki. Jeżeli prognozowane wyniki finansowe wskazują, że Spółka osiągnie wystarczający dochód do opodatkowania, aktywa na podatek odroczoney ujmowane są w pełnej wysokości. Spółka dokonała analizy odzyskiwalności składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2020 roku w oparciu o prognozy i budżety sporządzone na kolejne lata.

Okres leasingu

Ustalając zobowiązanie z tytułu leasingu Spółka szacuje okres leasingu, który obejmuje:

- nieodwołalny okres leasingu,
- okresy, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji,
- okresy, w których istnieje opcja wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Oceniając, czy Spółka skorzysta z opcji przedłużenia lub nie skorzysta z opcji wypowiedzenia, Spółka uwzględni wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią dla niej zachętę ekonomiczną do skorzystania lub nieskorzystania z opcji.

Rozważa się między innymi:

- warunki umowne dotyczące opłat leasingowych w okresach opcyjnych,
- istotne inwestycje w przedmiocie leasingu,
- koszty związane z wypowiedzeniem umowy,
- znaczenie bazowego składnika aktywów dla działalności Spółki,
- warunki wykonania opcji.

Zobowiązanie z tytułu leasingu prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odzwierciedla najlepsze szacunki co do okresu leasingu, jednak zmiana okoliczności w przyszłości może skutkować zwiększeniem lub zmniejszeniem zobowiązania z tytułu leasingu oraz ujęciem korespondującej korekty w aktywach z tytułu prawa do użytkowania. Zmiany szacunków dokonane w 2020 roku zostały ujawnione w notach 6 i 21.

7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

7.1. Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sprawozdań finansowych

Działając jako Zarząd RAFAKO S.A. w restrukturyzacji oświadczamy, że wedle naszej najlepszej wiedzy sprawozdanie finansowe RAFAKO S.A. oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku oraz dane porównywalne — sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy, zarówno w odniesieniu do Spółki RAFAKO S.A. jak i jej Grupy Kapitałowej oraz, że sprawozdanie z działalności Spółki RAFAKO S.A. w restrukturyzacji oraz Grupy Kapitałowej RAFAKO w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku zawiera prawdziwy obraz sytuacji Spółki i jej Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

7.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości, MSSF różnią się od MSSF UE.

Spółka skorzystała z możliwości, występującej w przypadku stosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych przez UE, zastosowania zmian do MSR 19 oraz zmian wynikających z przeglądu MSSF – Cykl 2010-2012 od okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Spółka zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2020 roku.

7.3. Informacja Zarządu sporządzona na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego sprawozdania finansowego

Zarząd spółki RAFAKO Spółka Akcyjna z siedzibą w Raciborzu, adres: ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000034143, NIP: 6390001788, REGON: 270217865 (dalej jako: „Spółka”), działając na podstawie §70 ust. 1 pkt 7) oraz §71 ust. 1 pkt 7) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2018 r. poz. 757) oraz oświadczenia Rady Nadzorczej Spółki z dnia 29 czerwca 2020 r. o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2020 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. za rok obrotowy 2020, niniejszym informuje, że:

- 1) wybór firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2020 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. za rok obrotowy 2020 został dokonany zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej;
- 2) firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2020 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. za rok obrotowy 2020 spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej;
- 3) w Spółce są przestrzegane obowiązujące przepisy prawa związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji;
- 4) Spółka posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz Spółki przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

7.4. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Zarząd Spółki na bieżąco dokonuje szczegółowej analizy przesłanek zagrożenia kontynuowania działalności i ocenę zasadności przyjęcia tego założenia. Sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności mimo, że Zarząd dostrzega istotne zagrożenie kontynuacji działalności będące wynikiem szeregu niepewności.

Kluczowe niepewności mające istotny wpływ na kontynuację działalności Spółki to:

1. Zakończenie postępowania o zawarcie układu z wierzycielami Spółki,
2. Realizacja zawartych umów z klientami oraz rozliczenie umów, których realizacja została przerwana na skutek wypowiedzenia umowy przez strony kontraktu,
3. Pozyskanie nowych źródeł finansowania,
4. Pozyskanie inwestora strategicznego dla Spółki.

Zarząd RAFAKO S.A. podjął decyzję o złożeniu w dniu 2 września 2020 roku wniosku do Monitora Sądowego i Gospodarczego celem obwieszczenia o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu prowadzonego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne ze zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19. Celem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego była konieczność podjęcia działań ratunkowych i naprawczych mających za zadanie eliminację zagrożenia braku kontynuacji działalności Spółki, a decyzja powyższa stanowiła istotny element planu naprawczego, który daje szansę na uzdrowienie sytuacji w RAFAKO S.A.

W dniu 10 grudnia 2020 roku miało miejsce w siedzibie Spółki zgromadzenie wierzycieli, które przyjęło układ. Nadzorca Układu stwierdził w tym samym dniu przyjęcie układu w drodze postanowienia. W dniu 30 grudnia 2020 roku RAFAKO S.A. złożyła do Sądu Rejonowego w Gliwicach XII Wydziału Gospodarczego wniosek o zatwierdzenie układu w ramach uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego obejmujący m.in. sprawozdanie Nadzorca Układu, spis wierzytelności, plan restrukturyzacyjny oraz zaakceptowane przez wierzycieli propozycje układowe. W dniu 13 stycznia 2021 roku, działając na podstawie wniosku Spółki, Sąd Rejonowy w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy wydał postanowienie o zatwierdzeniu układu w ramach uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego, które opublikowano w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w dniu 23 lutego 2021 roku. Na dzień sporządzenia sprawozdania, do Sądu Rejonowego w Gliwicach wpłynęło jedno zażalenie na postanowienie o zatwierdzeniu układu pochodzące od wierzyciela spółki. RAFAKO S.A. oczekuje na rozpatrzenie tego zażalenia, ponieważ dla Spółki uprawomocnienie się postanowienia o zatwierdzeniu układu z dnia 13 stycznia 2021 roku jest kluczowe. Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego jednostki nie stanowi przeszkody do uznania, że działalność Spółki będzie kontynuowana. Taki jest też zamiar Zarządu jednostki, a celem postępowania restrukturyzacyjnego jest uniknięcie ogłoszenia upadłości dłużnika przez umożliwienie mu restrukturyzacji w drodze prawomocnego zawarcia układu z wierzycielami.

Kolejną kluczową kwestią dla możliwości kontynuowania działalności Spółki jest zdolność do kontynuowania zawartych umów z klientami. Istotne ryzyka, które identyfikuje Zarząd Spółki w tym obszarze dotyczą zawarcia porozumień z kluczowymi klientami spółki dotyczących wymienionych poniżej kontraktów.

Kontrakt na budowę bloku energetycznego o mocy 910MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno. W dniu 13 listopada 2020 roku zakończony został rozruch próbny, który potwierdził spełnienie przez Blok wymagań kontraktowych, a Strony dokonały Odbioru Bloku, który został przekazany do eksploatacji. Kolejnym etapem realizacji umowy był pięciomiesięczny okres przejściowy, który powinien zakończyć się 13 kwietnia 2021 roku. W związku z niezawinionym przez którąkolwiek ze stron kontraktu przesunięciem się terminu realizacji tego etapu Strony kontynuują rozmowy mając na celu uzgodnienie nowych warunków kontraktowych. Zarząd oczekuje zawarcia porozumienia z klientem do końca czerwca 2021 roku.

Budowa bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w JSW KOKS S.A. Oddział KKZ – Koksownia Radlin. W związku z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów realizacji kontraktu na budowę bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w JSW KOKS S.A. Oddział KKZ – Koksownia Radlin oszacowanych przez Spółkę na kwotę około 65 milionów złotych, Zarząd Spółki wystąpił do JSW KOKS S.A. o dodatkowe wynagrodzenie z tytułu istotnych zmian w zakresie przedmiotu zamówienia oraz z koniecznością wykonania niezbędnych świadczeń dodatkowych, w wysokości około 53 mln złotych. Prowadzone są aktualnie rozmowy z Klientem zmierzające do zawarcia porozumienia umożliwiającego dalszą realizację kontraktu. Zarząd jest przekonany o możliwości pozytywnego zakończenia rozmów i zawarcia aneksu nr 3 do kontraktu w terminie do końca czerwca 2021 roku.

Kolejną kluczową kwestią jest zawarcie porozumień z klientami na projektach, w których jedna ze stron odstąpiła od dalszej realizacji umów przez Spółkę, w tym:

- z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. rozliczającego kontrakty na budowę gazociągu DN700 Szczecin-Gdańsk, odcinek Goleniów-Płoty oraz Budowa Tłoczni Kędzierzyn;
- Spółka prowadzi rozmowy z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. i oczekuje zawarcia porozumienia rozliczającego kontrakt do końca czerwca 2021 roku;
- z JSC "VILNIAUS KOGENERACINĖ JĖGAINĖ" rozliczającego kontrakt na budowę bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem w ramach budowy nowej elektrociepłowni w Wilnie;
- Strony rozpoczęły negocjacje w zakresie polubownego rozwiązania sporu powstałego na gruncie Umowy równoległe do trwającego postępowania arbitrażowego w powyższej sprawie.

Kolejną kluczową dla dalszego istnienia Spółki kwestią jest trudna sytuacja finansowa, w której znajduje się Spółka. Składają na nią przede wszystkim brak możliwości uzyskania zabezpieczeń kontraktowych ze strony sektora finansowego, co w znaczący sposób utrudnia pozyskiwanie nowych zleceń, odstępowanie przez dostawców od sprzedaży kredytowej na rzecz transakcji przedpłaconych, dokonywanie przez Zamawiających płatności bezpośrednich na rzecz podwykonawców, a następnie obciążanie Spółki karami z tego powodu, czy niekorzystne kształtowanie się kluczowych wskaźników finansowych. Ponadto Zarząd dużą wagę przykłada do utrzymywania płynności finansowej, co pozwala na możliwie niezakłócone realizowanie projektów.

W dniu 5 stycznia 2021 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zawarła z Bankiem PKO BP S.A. aneks nr 34 do umowy limitu kredytowego wielocelowego z dnia 7 lutego 2012 roku wraz z późniejszymi zmianami. Aneks zawiera przede wszystkim zmiany dotyczące terminu wykorzystania i spłaty limitu kredytowego do dnia 31 stycznia 2022 roku oraz określa limit łącznej sumy kwot wykorzystanych sublimitów udzielonych w ramach limitu kredytowego do kwoty 120 616 154,85 złotych, co zapewnia Spółce bieżące finansowanie działalności, jednak nie zapewnia finansowania potencjalnych nowych kontraktów. Sytuacja płynnościowa Spółki wymaga pozyskania dodatkowych źródeł finansowania.

Spółka ubiega się o pozyskanie dodatkowych środków finansowych od Agencji Rozwoju Przemysłu w ramach Polityki Nowej Szansy. Spółka w ocenie Zarządu RAFAKO SA w restrukturyzacji spełnia określoną w Rozdziale 1 art. 2 Ustawy z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców definicję przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej i oczekuje zakończenia procedury przyznawania tych środków do końca trzeciego kwartału 2021 roku.

W 2020 roku Spółka rozpoczęła proces dezinvestycji składników majątku. W dniu 28 września 2020 roku dokonana została sprzedaż spółki RAFAKO EBUS Sp. z o.o. wraz ze zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa za łączną cenę 31 mln złotych. Spółka planuje ponadto pozyskiwanie środków finansowych ze sprzedaży kolejnych składników niewykorzystywanego majątku, w tym majątku zaniechanej działalności zorganizowanej części przedsiębiorstwa zlokalizowanego w Wyrach.

Podkreślenia wymaga fakt, że mimo wystąpienia wymienionych wyżej przesłanek finansowych nie wystąpiły w sposób bezpośredni przesłanki operacyjne mogące wpłynąć wprost i istotnie na ryzyko kontynuowania działalności przez Spółkę.

Istotnym kryterium warunkującym przyjęcie założenia kontynuacji działalności jest brak zamiaru kierownictwa zaprzestania działalności lub też konieczność postawienia jej w stan likwidacji czy też upadłości. Spółka nie odczuwa trudności kadrowych, w tym nie utraciła zarówno kluczowego personelu kierowniczego oraz personelu ze specjalizacją i kwalifikacjami, jak i związanego z siłą roboczą. Nie wystąpił niedobór ważnych surowców ani zagrożenie ze strony poważnego konkurenta. Spółka nie utraciła podstawowych rynków zbytu, licencji czy głównego dostawcy, choć z powodu braku posiadania wspomianej już pojemności dłuższej możliwość zdobywania nowych kontaktów jest obecnie poważnie utrudniona.

W wyniku przeprowadzonych analiz istnieje potencjał bieżący i planowany dla pozyskiwania nowych zleceń będących specjalizacją podstawową działalnością firmy, w zakresie której Spółka posiada zarówno zaplecze techniczne, technologiczne oraz wyspecjalizowaną kadrę, jak i know-how. Potencjał przychodowy skumulowany jest przede wszystkim w obszarze Zakładu Produkcji Kotłów oraz Pionie Energetycznym i Ochrony Środowiska, który został w ostatnim okresie połączony i funkcjonuje jako Pion Usług Energetycznych. Bieżącej weryfikacji podlega portfel zamówień, a nowe ofertowanie skupione jest na określeniu kluczowych kompetencji i przewag konkurencyjnych Spółki na wybranych rynkach. Należy również dodać, że w sposób istotny zmienił się rynek, na którym operuje Spółka. Zmiany na rynku energetyki zawodowej i przemysłowej w kontekście ograniczania inwestycji w źródła oparte na paliwach stałych w zasadniczy sposób zmieniają pozycję Spółki i determinują możliwą wielkość generowanych w przyszłości przychodów. Aspekt ten również został uwzględniony w ocenie ryzyka kontynuowania działalności i przyszłych możliwościach realizacji przychodów przez Spółkę. Emitent przeprowadza aktualnie intensywny program restrukturyzacji, którego głównym celem jest istotna redukcja bazy kosztowej.

W 2020 roku Zarząd Spółki realizował zaplanowane działania restrukturyzacyjne związane z szeroko pojętymi aktywnościami polegającymi na obniżeniu kosztów oraz kompleksowymi usprawnieniami organizacji w Spółce. Wprowadzono procedury zarówno jednorazowe, jak i etapowe obejmujące redukcję kosztów w obszarach, w których dokonano identyfikacji potencjału oszczędności oraz optymalizacji. Zmieniono i uproszczono strukturę organizacyjną dokonując zdecydowanego spłaszczenia schematu zarządczego w Spółce. Przeprowadzono proces zwolnień grupowych zgodnie z przyjętym w dniu 21 września 2020 roku regulaminem zwolnień grupowych - liczba osób objętych zwolnieniem grupowym wyniosła 347 osób, a zwolnienia zostały przeprowadzone w okresie do dnia 31 marca 2021 roku.

Prowadzona optymalizacja zatrudnienia jest spójna ze zmienionym schematem organizacyjnym oraz stanowi konieczność dostosowania zatrudnienia do nowej skali organizacji. Osiągnięto porozumienie ze stroną społeczną w zakresie ograniczenia odpisu na ZFŚS na lata 2021-2023 o 80% oraz redukcji nagród jubileuszowych za staż pracy o 50% w tym samym okresie poprzez wprowadzenie aneksu do ZUZP. Rozpoczęto procesy optymalizacji wykorzystania powierzchni produkcyjnych, wynajęcia zbędnej części produkcyjnej oraz biurowej podmiotom zewnętrznym, a także rozpoczęto rozmowy na temat zbycia zbędnych aktywów Spółki przeznaczonych do sprzedaży.

Działania te w ocenie Spółki w znaczącym stopniu poprawiły sytuację Spółki w procesie pozyskiwania nowego inwestora, który to proces będzie stanowił ostateczne potwierdzenie celowości kontynuowania działalności przez Spółkę. Spółka zawarła umowę z międzynarodowym doradcą finansowym, który ma za zadanie wesprzeć Spółkę w procesie pozyskania inwestora w zakresie m.in. analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej, opracowania strategii pozyskania inwestora, przygotowania listy potencjalnych inwestorów (w tym krajowych i międzynarodowych inwestorów branżowych) oraz na etapie realizacji transakcji w zakresie m.in. sporządzenia i negocjacji dokumentów transakcyjnych. Termin zakończenia tego procesu, wynikający z przyjętego wraz z doradcą harmonogramu, jest szacowany na koniec czerwca 2021.

Biorąc pod uwagę wszystkie opisane powyżej okoliczności, które Zarząd Spółki identyfikuje jako istotne niepewności dotyczące kontynuacji działalności Spółki w okresie 12 miesięcy od dnia bilansowego, Zarząd Spółki prowadzi wszelkie opisane powyżej działania, aby ryzyka te się nie ziszczyły i przedstawia sprawozdanie finansowe za rok 2020 sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności.

7.5. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski („PLN”).

8. Istotne zasady rachunkowości

8.1. Wycena do wartości godziwej

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Spółki.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Spółka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Spółka ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarząd określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych, jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Spółka ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

8.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od należności z tytułu dostaw i usług w przychodach ze sprzedaży, zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw i usług w koszcie wytworzenia lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego, gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
USD	3,7584	3,7977
EUR	4,6148	4,2585
GBP	5,1327	4,9971
CHF	4,2641	3,9213
SEK	0,4598	0,4073
TRY	0,5029	0,6380

8.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja środków trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty, prawa wieczystego użytkowania	–	–
Budynki i budowle	od 1,54 % do 50,00 %	od 2 do 65 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 3,33 % do 50,00%	od 2 do 30 lat
Urządzenia biurowe	od 10,00 % do 50,00%	od 2 do 10 lat
Środki transportu	od 6,67 % do 50,00 %	od 2 do 15 lat
Komputery	od 14,29 % do 50,00 %	od 2 do 7 lat

Do rzeczowych aktywów trwałych Spółka zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie zakładów produkcyjnych jednostek, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych niepodlegających amortyzacji tak jak w przypadku gruntów.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych jest usuwana ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia w sposób zgodny z MSSF 15 lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Na koniec każdego roku obrotowego Spółka przeprowadza weryfikację środków trwałych pod kątem utraty wartości, przyjętego okresu ekonomicznej użyteczności, kwoty wartości rezydualnej oraz zastosowanej metody amortyzacji i, w razie konieczności, dokonuje stosowych korekt księgowych, mających wpływ na okres bieżący lub lata przyszłe. Jeżeli Spółka dokonuje remontu środka trwałego, który spełnia kryteria jego ujmowania w wartości aktywów, wówczas koszt remontu jest ujmowany jako składnik rzeczowych aktywów trwałych.

8.4. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego.

Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Do wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosuje się metodę liniową amortyzacji.

Okres amortyzacji wartości niematerialnych wynosi od 2 do 10 lat.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wyksięgowania.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	2 – 5 lat
Wykorzystana metoda	Amortyzowane przez okres umowy (5-10 lat) - metodą liniową	Amortyzowane metodą liniową.
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

8.5. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana w kwocie nadwyżki

- sumy:
  - (i) przekazanej zapłaty,
  - (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
  - (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad wartością godziwą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. Założenia uwzględnione do oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne w przeprowadzonym teście na utratę wartości aktywów zostały zaprezentowane w nocie 23 i 24.

W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

8.6. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

8.7. Leasing

Spółka jako leasingobiorca

Dla każdej umowy zawartej 1 stycznia 2019 roku lub później Spółka podejmuje decyzję, czy umowa jest lub zawiera leasing. Leasing został zdefiniowany jako umowa lub część umowy, która przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów (bazowy składnik aktywów) na dany okres w zamian za wynagrodzenie. W tym celu analizuje się trzy podstawowe aspekty:

- czy umowa dotyczy zidentyfikowanego składnika aktywów, który albo jest wyraźnie określony w umowie lub też w sposób dorozumiany w momencie udostępnienia składnika aktywów Spółce,
- czy Spółka ma prawo do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania składnika aktywów przez cały okres użytkowania w zakresie określonym umową,
- czy Spółka ma prawo do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez cały okres użytkowania.

W dacie rozpoczęcia Spółka ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania jest pierwotnie wyceniane w cenie nabycia składającej się z wartości początkowej zobowiązania z tytułu leasingu, początkowych kosztów bezpośrednich, szacunku kosztów przewidywanych w związku z demontażem bazowego składnika aktywów i opłat leasingowych zapłaconych w dacie rozpoczęcia lub przed nią, pomniejszonych o zachęty leasingowe.

Spółka amortyzuje prawa do użytkowania metodą liniową od daty rozpoczęcia do końca okresu użytkowania prawa do użytkowania lub do końca okresu leasingu lub w przypadku przymusowego wykupu lub racjonalnie pewnego skorzystania z opcji wykupu – przez okres użyteczności bazowego składnika aktywów, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza. Jeśli występują ku temu przesłanki, prawa do użytkowania poddaje się testom na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

Na dzień rozpoczęcia Spółka wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty z wykorzystaniem stopy procentowej leasingu, jeśli można ją łatwo ustalić. W przeciwnym wypadku stosuje się krańcową stopę procentową leasingobiorcy.

Opłaty leasingowe uwzględniane w wartości zobowiązania z tytułu leasingu składają się ze stałych opłat leasingowych, zmiennych opłat leasingowych zależnych od indeksu lub stawki, kwot oczekiwanych do zapłaty jako gwarantowana wartość końcowa, płatności z tytułu opcji wykonania kupna oraz ewentualnych kar związanych z wykorzystaniem opcji skrócenia okresu leasingu, jeśli ich wykonanie jest racjonalnie pewne.

W kolejnych okresach zobowiązanie z tytułu leasingu jest pomniejszane o dokonane spłaty i powiększane o naliczone odsetki. Wycena zobowiązania z tytułu leasingu jest aktualizowana w celu odzwierciedlenia zmian umowy oraz ponownej oceny okresu leasingu, wykonania opcji kupna, gwarantowanej wartości końcowej lub opłat leasingowych zależnych od indeksu lub stawki. Co do zasady aktualizacja wartości zobowiązania jest ujmowana jako korekta składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Spółka stosuje dopuszczone standardem praktyczne rozwiązania dotyczące leasingów krótkoterminowych oraz leasingów, w których bazowy składnik aktywów jest niskiej wartości. W odniesieniu do takich umów zamiast ujmować aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu, opłaty leasingowe ujmuje się w wyniku metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Spółka prezentuje prawa do użytkowania w tych samych pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej, co bazowe składniki aktywów, a więc w aktywach z tytułu prawa do użytkowania.

Prawo użytkowania wieczystego gruntów jest przez Spółkę oceniane jako leasing zgodnie z MSSF 16 i jako taki zostało potraktowane. Okres leasingu dla takich praw jest oceniany na ogólnych zasadach, przy czym ewentualny plan sprzedaży prawa użytkowania wieczystego nie jest traktowany jako zakończenie umowy leasingowej. W związku z tym, że Spółka stosując po raz pierwszy MSSF 16 podjęła decyzję o zastosowaniu praktycznego rozwiązania i nie oceniła ponownie umów pod kątem tego, czy są leasingiem, prawa użytkowania wieczystego nabyte przed 2019 rokiem są traktowane na dotychczasowych zasadach, a więc jako grunty w ramach rzeczowych aktywów trwałych.

Spółka jako leasingodawca

Jako leasingodawca Spółka klasyfikuje umowy jako leasing operacyjny lub finansowy. Leasing jest ujmowany jako finansowy, jeśli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z posiadania bazowego składnika aktywów. W przeciwnym wypadku leasing jest traktowany jako operacyjny.

W przypadku subleasingu oceny dokonuje się w kontekście aktywa z tytułu prawa do użytkowania a nie bazowego składnika aktywów.

8.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka dokonuje oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonuje się oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów.

Odwroćenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w zysku lub stracie. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

W odniesieniu do wartości firmy corocznie przeprowadzany jest test na utratę wartości. Przeprowadzany na dzień 31 grudnia 2020 roku test nie wykazał utraty wartości firmy wykazanej w niniejszym sprawozdaniu finansowym. Założenia testu na utratę wartości aktywów zostały przedstawione w nocie 24.

8.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są częścią ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są ujmowane jako koszt finansowy okresu.

8.10. Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Spółka staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub gdy składnik aktywów finansowych oraz zasadniczo całe ryzyko i korzyści z nim związane zostają przeniesione na inny podmiot.

Spółka wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie przestało istnieć, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypłacony, umorzony lub wygasł.

8.11. Aktywa finansowe

Na dzień nabycia Spółka wycenia aktywa finansowe w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonych zapłaty. Koszty transakcji Spółka włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów finansowych, poza kategorią aktywów wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik. Wyjątkiem od tej zasady są należności z tytułu dostaw i usług, które Spółka wycenia w ich cenie transakcyjnej w rozumieniu MSSF 15, przy czym nie dotyczy to tych pozycji należności z tytułu dostaw i usług, których termin płatności jest dłuższy niż rok i które zawierają istotny komponent finansowania zgodnie z definicją z MSSF 15.

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, Spółka klasyfikuje z podziałem na:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz
- instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Kategorie te określają zasady wyceny na dzień bilansowy oraz ujęcie zysków lub strat z wyceny w wyniku finansowym lub w pozostałych całkowitych dochodach. Spółka dokonuje klasyfikacji aktywów finansowych do kategorii na podstawie modelu biznesowego funkcjonującego w Spółce w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz wynikających z umowy przepływów pieniężnych charakterystycznych dla składnika aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki (i nie zostały wyznaczone w momencie początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez wynik):

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kwoty głównej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie Spółka zalicza pożyczki, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (z wyłączeniem tych, dla których nie stosuje się zasad MSSF 9) oraz dłużne papiery wartościowe.

Wymienione klasy aktywów finansowych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na aktywa długoterminowe i krótkoterminowe pozycjach „Pozostałe należności długoterminowe”, „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności” oraz „Pozostałe aktywa finansowe”. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Z uwagi na nieistotne kwoty Spółka nie wyodrębnia przychodów z tytułu odsetek jako osobnej pozycji, lecz ujmuje je w przychodach finansowych.

Straty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie pomniejszone o zyski z tytułu odwrócenia odpisów aktualizujących Spółka ujmuje w wyniku odpowiednio w pozycji „Przychody finansowe” lub „Koszty finansowe”. Zyski i straty powstałe w związku z wyłączeniem aktywów należących do tej kategorii ze sprawozdania z sytuacji finansowej Spółka ujmuje w wyniku w pozycji „Zysk (strata) z zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie”. Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku takie zyski/straty w Spółce nie wystąpiły. Pozostałe zyski i straty z aktywów finansowych ujmowane w wyniku, w tym różnice kursowe, prezentowane są jako przychody lub koszty finansowe.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kwoty głównej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty.

Przychody z tytułu odsetek, zyski i straty z tytułu utraty wartości oraz różnice kursowe związane z tymi aktywami obliczane są i ujmowane w wyniku finansowym w taki sam sposób, jak ma to miejsce w przypadku aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Pozostałe zmiany wartości godziwej tych aktywów ujmowane są przez pozostałe całkowite dochody. W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody skumulowane zyski lub straty rozpoznane wcześniej w pozostałych całkowitych dochodach podlegają przeklasyfikowaniu z kapitału do wyniku.

W okresie sprawozdawczym Spółka nie posiadała aktywów finansowych kwalifikujących się do tej kategorii wyceny.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik, jeżeli nie spełnia kryteriów wyceny w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz nie jest instrumentem kapitałowym wyznaczonym w momencie początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Ponadto do tej kategorii Spółka zalicza aktywa finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez wynik ze względu na spełnienie kryteriów określonych w MSSF 9.

Do tej kategorii zaliczane są wszystkie instrumenty pochodne wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”, za wyjątkiem pochodnych instrumentów zabezpieczających ujmowanych zgodnie z rachunkowością zabezpieczeń oraz akcje i udziały spółek innych niż spółki zależne i stowarzyszone.

Instrumenty należące do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny ujmowane są w wyniku odpowiednio w pozycji „Przychody finansowe” lub „Koszty finansowe”. Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych określone są przez zmianę wartości godziwej ustalonej na podstawie bieżących na dzień bilansowy cen pochodzących z aktywnego rynku lub na podstawie technik wyceny, jeżeli aktywny rynek nie istnieje.

Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody obejmują inwestycje w instrumenty kapitałowe niebędące aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu ani warunkową zapłatą w ramach połączenia przedsięwzięć, w odniesieniu do których w momencie początkowego ujęcia Spółka dokonała nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w pozostałych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej tych instrumentów. Wyboru tego Spółka dokonuje indywidualnie i odrębnie w odniesieniu do poszczególnych instrumentów kapitałowych.

W tej kategorii Spółka ujmuje akcje i udziały spółek innych niż spółki zależne lub stowarzyszone, wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Akcje i udziały”.

Skumulowane zyski lub straty z wyceny w wartości godziwej, uprzednio rozpoznane przez pozostałe całkowite dochody, nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku w żadnych okolicznościach, włączając zaprzestanie ujmowania tych aktywów. Dywidendy z instrumentów kapitałowych zaliczonych do tej kategorii ujmowane są w wyniku w pozycji „Przychodów finansowych” po spełnieniu warunków rozpoznania przychodów z tytułu dywidend określonych w MSSF 9, chyba, że dywidendy te w oczywisty sposób stanowią odzyskanie części kosztów inwestycji.

Aktywa finansowe zaliczone do kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ze względu na model biznesowy i charakter przepływów z nimi związanych podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy w celu ujęcia oczekiwanych strat kredytowych, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości. Sposób dokonywania tej oceny i szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych różni się dla poszczególnych klas aktywów finansowych:

- Dla należności z tytułu dostaw i usług Spółka stosuje uproszczone podejście zakładające kalkulację odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla całego okresu życia instrumentu. Szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 5 lat, z uwzględnieniem dostępnych informacji dotyczących przyszłości. W 2020 roku, w związku z identyfikacją podwyższonego ryzyka kredytowego, uwarunkowaną zarówno trudną sytuacją finansową Spółki, jak i uwzględniającą również wpływ COVID 19, Spółka dokonała szacunku odpisu w oparciu o matrycę rezerw oszacowaną na podstawie rocznej spłacalności należności od kontrahentów.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej Spółka wykorzystuje matrycę rezerw oszacowaną na podstawie historycznych poziomów spłacalności oraz odzysków z należności od kontrahentów. Spółka działa w jednym segmencie rynku, a jej klientami są duże podmioty działające głównie na rynku energetycznym: elektrownie, elektrociepłownie, duże zakłady przemysłowe. Ze względu na niewielkie zróżnicowanie bazy klientów Spółka nie stosuje grupowania klientów.

W zaktualizowanej na dzień 31 grudnia 2020 roku macierzy rezerw opracowanej przez Spółkę określono stałe stawki rezerw w zależności od liczby dni, o jaką dana należność z tytułu dostaw i usług jest przeterminowana:

- 2,1%, jeżeli należność nie jest przeterminowana lub jest przeterminowana poniżej 30 dni,
- 33,08%, jeżeli jest przeterminowana powyżej 30 dni a mniej niż 90 dni,
- 46,51%, jeżeli jest przeterminowana o więcej niż 90 dni, lecz mniej niż 180 dni,
- 67,58%, jeżeli jest przeterminowana o więcej niż 180 dni, lecz mniej niż 360 dni,
- 99,67%, jeżeli jest przeterminowana o więcej niż 360 dni.

Odrębnie ujmowane są 100 procentowe odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w przypadkach:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości, do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności,
- należności kwestionowanych przez dłużników (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości roszczenia nie znajdującego pokrycia w gwarancji lub innym zabezpieczeniu.

Oczekiwana strata kredytowa jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy, w zależności od ilości dni przeterminowania danej należności. Polityka w zakresie szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych jest stosowana wg takich samych zasad w odniesieniu do podmiotów powiązanych, jak i pozostałych.

- W odniesieniu do pozostałych klas aktywów, w przypadku instrumentów, dla których wzrost ryzyka kredytowego od pierwszego ujęcia nie był znaczący lub ryzyko jest niskie, Spółka zakłada ujęcie w pierwszej kolejności strat z niewykonania zobowiązania dla okresu kolejnych 12 miesięcy. Jeśli wzrost ryzyka kredytowego od momentu jego początkowego ujęcia był znaczny, ujmuje się straty odpowiednie dla całego życia instrumentu.

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka dokonuje analizy wystąpienia przesłanek skutkujących zaklasyfikowaniem aktywów finansowych do poszczególnych etapów wyznaczania odpisu z tytułu utraty wartości. Przesłanki mogą obejmować m.in. zmiany ratingu dłużnika, poziom przeterminowania należności, poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w jego środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej wykorzystuje się poziomy prawdopodobieństwa niewypłacalności na bazie rynkowych kwotowań kredytowych instrumentów pochodnych, dla podmiotów o danym ratingu i z danego sektora.

Spółka uwzględniła informacje dotyczące przyszłości w stosowanych parametrach modelu szacowania strat oczekiwanych poprzez kalkulację parametrów prawdopodobieństwa niewypłacalności w oparciu o bieżące kwotowania rynkowe.

Spółka przyjęła, że znaczący wzrost ryzyka następuje, kiedy przeterminowanie płatności przekracza 90 dni lub kiedy nastąpiły zmiany ratingu dłużnika lub poważne problemy finansowe dłużnika.

Spółka przyjmuje, że niewykonanie zobowiązania następuje, kiedy przeterminowanie wynosi 180 dni lub kiedy dłużnik ogłosił upadłość.

8.12. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej:

- kredyty bankowe i pożyczki,
- leasing,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania oraz
- pochodne instrumenty finansowe.

Na dzień nabycia Spółka wycenia zobowiązania finansowe w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej otrzymanej kwoty. Koszty transakcji Spółka włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich zobowiązań finansowych, poza kategorią zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu lub wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w wyniku finansowym w działalności finansowej.

8.13. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą. Stosowne ujawnienia zostały zaprezentowane w notce 22 niniejszego sprawozdania finansowego.

8.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa finansowe, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania finansowe – gdy ich wartość jest ujemna.

Mając na uwadze charakter zabezpieczeń oraz powiązanie z transakcjami zabezpieczanymi, pomimo braku zasad rachunkowości zabezpieczeń, wynik na realizacji oraz wycenie pochodnych instrumentów finansowych stanowiących ekonomiczne zabezpieczenie transakcji zakupu i sprzedaży oraz nie mający charakteru spekulacyjnego, koryguje odpowiednio przychody ze sprzedaży lub koszt własny sprzedanych produktów.

Spółka nie posiada instrumentów finansowych zabezpieczających.

8.15. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cenę nabycia lub koszt wytworzenia pozycji zapasów dotyczące pozycji, które co do zasady nie są wzajemnie wymienne, oraz dóbr i usług wytworzonych i przeznaczonych do realizacji konkretnych przedsięwzięć ustala się z zastosowaniem metody szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia lub kosztów wytworzenia.

Zużycie pozostałych materiałów jest ujmowane w koszcie wytworzenia wg metody FIFO.

Zapasy są wykazywane w wartości netto (pomniejszonej o odpisy aktualizujące). Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania. Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Cenę sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

8.16. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

8.17. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Spółki. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną. Akcje własne ujmuje się jako odrębną kategorię kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

8.18. Rezerwy

Spółka tworzy rezerwy wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w zysku lub stracie po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

8.19. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Przychody i koszty są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczania metodą efektywnej stopy procentowej.

8.20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania (za wyjątkiem zobowiązań podatkowych) spełniają definicję zobowiązania finansowego zawartą w MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”.

W momencie początkowego ujęcia zobowiązania wycenia się w cenie nabycia, tj. w wartości godziwej otrzymanej zapłaty. Wartość ta określana jest na podstawie ceny transakcji lub (w przypadku braku możliwości określenia tej ceny) zdyskontowanej sumy wszystkich przyszłych uiszczonych płatności.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe, z wyjątkiem zobowiązań przeznaczonych do obrotu i instrumentów pochodnych będących zobowiązaniami, wycenia się, co do zasady, w zamortyzowanym koszcie, stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne będące zobowiązaniami wycenia się w wartości godziwej. Zaliczki otrzymane od kontrahentów na poczet realizacji usług prezentowane są w sprawozdaniu finansowym w pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – zobowiązania z tytułu umowy.

8.21. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania, pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych po przepracowaniu określonej liczby lat oraz do odpraw emerytalnych/ rentowych w momencie przechodzenia na emeryturę/rentę.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami spółka dokonuje również odpisów na ZFŚS dla wywodzących się z nich emerytów i uznaje koszty z tych tytułów na bazie memoriałowej.

Wysokość nagrody uzależniona jest od stażu pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Pracownicy otrzymują również jednorazowe wypłaty z tytułu przejścia na emeryturę. Odprawy rentowe przysługują pracownikom, którzy nabyli trwałą niezdolność do pracy. Wielkość wypłat zależy od stażu pracy oraz przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Spółka ujmuje rezerwę z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych, odpisów na ZFŚS i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne, odprawy rentowe oraz odpisy na ZFŚS dla emerytów są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Wycena aktuarialna świadczeń długo- i krótkoterminowych dokonywana jest nie rzadziej niż na koniec każdego roku obrotowego.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

8.22. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana w pasywach w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

8.23. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży stanowią wyłącznie przychody z umów z klientami objęte zakresem MSSF 15. Sposób ujmowania przychodów ze sprzedaży w sprawozdaniu finansowym Spółki, w tym zarówno wartość, jak i moment rozpoznania przychodów, określa pięcioetapowy model obejmujący następujące kroki:

- identyfikacja umowy z klientem,
- identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia,
- określenie ceny transakcyjnej,
- przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu.

Identyfikacja umowy z klientem

Spółka ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Spółki); oraz
- jest prawdopodobne, że Spółka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Spółka dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w taki sam sposób przekazywane klientowi.

Dobro lub usługa są wyodrębnione, jeżeli spełniają oba następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne oraz
- obowiązek Spółki do przekazania dobra lub usługi klientowi można wyodrębnić spośród innych obowiązków określonych w umowie.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Spółka uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniami Spółki będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich. Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Spółka szacuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Spółka szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, stosując metodę wartości najbardziej prawdopodobnej, stanowiącej pojedynczą, najbardziej prawdopodobną kwotę z przedziału możliwych kwot wynagrodzenia (tj. pojedynczy najbardziej prawdopodobny wynik umowy). Metoda ta najlepiej pozwala przewidzieć kwotę wynagrodzenia zmiennego, ponieważ spółka korzysta z postanowień umownych oraz posiada doświadczenie w realizacji podobnych umów.

Spółka zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi wyksięgowanie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w miarę, jak stopniowo spada niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego. Spółka analizuje dane rynkowe wpływające np. na wysokość wskaźnika indeksacji ceny, spółka weryfikuje na podstawie obserwowalnych w trakcie procesu produkcyjnego danych wskazujących na poziom rozliczenia z klientem z tytułu wagi wyrobów oraz na bieżąco ocenia ryzyko wystąpienia kar umownych.

Spółka przeważnie spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia w trakcie świadczenia usługi poprzez dostarczanie klientowi składnika aktywów, nad którym sprawuje on kontrolę w trakcie jego powstawania lub ulepszania. Warunki płatności są negocjowane indywidualnie dla każdej umowy. Zwykle płatności stają się wymagalne w terminie nie dłuższym niż 60 dni.

W przypadku, kiedy umowa zawiera istotny komponent finansowania, Spółka koryguje przyrzeczoną kwotę wynagrodzenia umownego o efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Istotny element finansowania występuje, gdy w umowie zostaną określone terminy płatności dłuższe niż rok. Spółka stosuje rozwiązanie praktyczne, zgodnie z którym korekty o wpływ istotnego komponentu finansowania nie dokonuje w przypadku umów przewidujących terminy płatności krótsze niż 1 rok.

Spółka nie ujmuje zobowiązania do zwrotu wynagrodzenia.

Gwarancje udzielone przez Spółkę na sprzedane produkty/usługi ujmowane są zgodnie z MSR 37, ponieważ ich warunki odzwierciedlają wyłącznie zapewnienie, że produkty/usługi dostarczane przez Spółkę będą działać zgodnie z zamierzeniem stron, wyrażonym w ustalonej specyfikacji.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółka – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży wyznaczonej w drodze powiększenia oczekiwanych kosztów o marżę kontraktu.

Ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu

Spółka ujmuje przychody w momencie wypełniania lub w trakcie wypełniania zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi.

- a) przychody z tytułu sprzedaży produktów i świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji wg metody opartej na nakładach poniesionych na realizację umowy.
- b) przychody ze sprzedaży towarów rozpoznawane są w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem. Klient uzyskuje kontrolę nad towarem w chwili odbioru towaru lub dostarczenia towaru do miejsca przeznaczenia, zależnie od zapisów kontraktowych dotyczących warunków dostawy.

Spółka ujmuje przychody w miarę upływu czasu, ponieważ:

- a) w wyniku wykonania świadczenia przez Spółkę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient oraz
- b) w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla Spółki, której przysługuje egzekwowne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Spółka ocenia, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Spółka nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok.

Spółka aktywuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy pod warunkiem, że spodziewa się, że te koszty odzyska. Koszty, które według przewidywań Spółka nie zostaną odzyskane ujmowane są jako koszt okresu, w którym zostały poniesione. Do kosztów podlegających aktywowaniu Spółka zalicza prowizje wypłacane wyłącznie w związku z doprowadzeniem do zawarcia umowy. Aktywowane koszty prezentowane są w rozliczeniach międzyokresowych i podlegają amortyzacji metodą liniową w przewidywanym okresie realizacji umowy.

8.24. Podatki

8.24.1. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w wyniku okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe oraz zmianę stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonej nierozliczanej z kapitałem własnym.

8.24.1.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

8.24.1.2. Podatek odroczonej

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej podatek odroczonej jest tworzony w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczonej ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczonej powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Spółka obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

8.24.1.3. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

8.24.1.4. Ocena niepewności co do rozliczeń podatkowych

Jeżeli w ocenie Spółki jest prawdopodobne, że podejście do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Spółka określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Jeżeli Spółka stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Spółka odzwierciedla wpływ niepewności przy ustalaniu dochodu do opodatkowania (straty podatkowej), niewykorzystanych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub stawek podatkowych. Spółka odzwierciedla ten efekt za pomocą najlepszej z następujących metod:

- Spółka określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników,
- Spółka ujmuje wartość oczekiwaną - jest to suma kwot ważonych prawdopodobieństwem spośród możliwych wyników,
- Spółka stosuje podejście „all-or-nothing”.

8.25. Zysk/(strata) netto na jedną akcję

Zysk/(strata) netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji Spółki w danym okresie sprawozdawczym.

9. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości (istotne zasady (polityka) rachunkowości)

W 2020 roku Spółka nie wprowadziła istotnych zmian w przyjętych zasadach rachunkowości, w porównaniu do zasad zastosowanych w poprzednim roku obrotowym, które wywierałyby wpływ na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik finansowy Spółki.

W 2020 roku Spółka wprowadziła zmiany w prezentacji części danych zawartych w podstawowych sprawozdaniach finansowych, w porównaniu do prezentacji zastosowanej w poprzednim roku obrotowym.

Zmiany te wynikają z zastosowania wytycznych wynikających z taksonomii ESMA, mającej zastosowanie do znakowania pozycji zawartych w sprawozdaniach finansowych, po to aby można sporządzić je zgodnie z wymogami ESEF.

W procesie implementacji ESEF do sprawozdania finansowego dokonano ponownej oceny polityki i stwierdzono że część zmian spowoduje, że informacje zawarte w sprawozdaniach finansowych będą bardziej przydatne tj. czytelne, wewnętrznie spójne, odzwierciedlające transakcje/salda występujące w Spółce oraz bardziej porównywalne na tle innych podobnych podmiotów notowanych na giełdzie papierów wartościowych.

9.1. Korekta prezentacji niektórych pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, sprawozdaniu z przepływów pieniężnych oraz sprawozdaniu ze zmian w kapitale

Emitenci, których papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Unii Europejskiej, mają obowiązek sporządzania raportów rocznych w jednolitym europejskim formacie raportowania (ESEF) za lata obrotowe rozpoczynające się 1 stycznia 2020 roku lub później.

Na mocy Dyrektywy 2004/109/WE (Transparency) oraz rozporządzenia nr 2019/815 z dnia 17.12.2018 r. Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) opublikował zestaw elektronicznych plików XBRL, które stały się podstawą raportowania w w/w standardzie. Udostępnione w tym celu pliki taksonomii ESMA są zgodne z wymogami Regulacyjnego Standardu Technicznego, który stanowi formalną podstawę dla raportowania według jednolitego europejskiego formatu sprawozdawczego (ESEF).

W związku z powyższymi regulacjami Spółka dokonała zmiany metody prezentacji danych finansowych w aktywach i pasywach sprawozdania z sytuacji finansowej oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Zmiany te były spowodowane koniecznością standaryzacji prezentacji informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych. W ocenie Spółki zmiany te przyczynią się do zwiększenia przejrzystości informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym, a dzięki uwzględnieniu taksonomii ESMA, zwiększą porównywalność informacji prezentowanych w sprawozdaniach finansowych Spółki z informacjami prezentowanymi w sprawozdaniach finansowych innych jednostek stosujących ESEF. Z uwagi na fakt, iż zmiany te nie wpływają w istotnym stopniu na ocenę sprawozdań finansowych, Spółka odstąpiła od prezentowania danych porównywalnych za 2018 rok. Ujawnienia w zakresie zmian danych porównywalnych za 2018 rok zostały zaprezentowane w nocie 9.2, 9.3 i 9.4.

9.2. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej Spółki

Przekształcenia danych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zostały dokonane w niżej wymienionym zakresie:

- rezygnacja z oddzielnej prezentacji i przesunięcie długo- i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych kosztów, odpowiednio do długo- i krótkoterminowych należności,
- rezygnacja z oddzielnej prezentacji i przesunięcie długo- i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych przychodów, odpowiednio do długo- i krótkoterminowych zobowiązań,
- zmiana prezentacji kapitałów Spółki poprzez przesunięcie wypracowanych zatrzymanych zysków z kapitału zapasowego (dotychczas kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem) do pozycji „Zysków zatrzymanych”,
- rezygnacja z oddzielnej prezentacji i przesunięcie długo- i krótkoterminowych rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych do długo- i krótkoterminowych rezerw,
- rezygnacja z oddzielnej prezentacji i przesunięcie długo- i krótkoterminowych zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych do pozycji długo- i krótkoterminowych zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań.

Szczegółowe dane w zakresie przekształceń w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, zamieszczono poniżej.

Przy prezentacji przekształceń sprawozdania z sytuacji finansowej zaprezentowano dodatkowo dane na początek okresu porównywalnego tj. na 1 stycznia 2019 roku, ponieważ zmiany te są istotne dla danych prezentowanych za 2019 rok.

	<i>31 grudnia 2019</i>	<i>Przekształcenie danych (wg wytycznych ESMA)</i>	<i>31 grudnia 2019 przekształcone</i>	<i>1 stycznia 2019 roku przekształcone</i>
AKTYWA TRWAŁE				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe	42 716	4 795	47 511	10 287
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	4 795	(4 795)	–	–
AKTYWA OBROTOWE				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	363 827	20 591	384 418	407 945
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20 591	(20 591)	–	–
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał zapasowy	15 902	(15 902)	–	–
Zyski zatrzymane (niepokryte straty)	(331 356)	15 902	(315 454)	(25 557)
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE				
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych długoterminowe	29 334	(29 334)	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długoterminowe	18 556		18 556	
Pozostałe rezerwy długoterminowe	18 430	29 334	47 764	38 010
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE				
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych krótkoterminowe	19 228	(19 228)	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	370 096	16 902	386 998	223 194
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	45 840	2 465	48 305	15 553

9.3. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z przepływów pieniężnych Spółki

Porównywalne dane finansowe w pozycjach sprawozdania z przepływów pieniężnych na dzień 1 stycznia 2020 roku, których prezentacja uległa zmianie w porównaniu do danych przedstawionych w sprawozdaniu finansowym za rok 2019, zostały skorygowane w zaprezentowany poniżej sposób:

	<i>Zmiana stanu należności handlowych i pozostałych należności</i>	<i>Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek</i>	<i>Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych</i>	<i>Prowizje bankowe</i>	<i>Odsetki zapłacone</i>
Przed korektą	(14 900)	171 729	30 583	(1 015)	(3 533)
Zapłacone prowizje	–	–	–	1 015	(1 015)
Rozliczenia międzyokresowe	(12 708)	–	12 708	–	–
Zmiana stanu rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych	–	785	(785)	–	–
Po korekcie	(27 608)	172 514	42 506	–	(4 548)

9.4. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania ze zmian w kapitale własnym Spółki

Porównywalne dane finansowe w pozycjach sprawozdania ze zmian w kapitale własnym na dzień 1 stycznia 2020 roku oraz 1 stycznia 2019 roku, których prezentacja uległa zmianie w porównaniu do danych przedstawionych w sprawozdaniu finansowym za rok 2019, zostały skorygowane w zaprezentowany poniżej sposób:

	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Zyski zatrzymane (niepokryte straty)</i>	<i>Kapitał własny</i>
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2020 roku	254 864	165 119	15 902	(331 356)	104 529
Wyniki z lat ubiegłych Spółki ujmowane jako kapitał tworzony zgodnie ze statutem	–	–	(15 902)	15 902	–
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2020 roku (przekształcony)	254 864	165 119	–	(314 454)	104 529

	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Zyski zatrzymane (niepokryte straty)</i>	<i>Kapitał własny</i>
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2019 roku	254 864	165 119	11 600	(37 157)	394 426
Wyniki z lat ubiegłych Spółki ujmowane jako kapitał tworzony zgodnie ze statutem	–	–	(11 600)	11 600	–
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2019 roku (przeeksztalcony)	254 864	165 119	–	(25 557)	394 426

9.5. Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez Spółkę od 2020 roku

Nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, które obowiązują od 1 stycznia 2020 roku oraz ich wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki:

- Zmiana MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”

Zmiana dotyczy definicji przedsięwzięcia i obejmuje przede wszystkim następujące kwestie:

- precyzuje, że przejęty zespół aktywów i działań, aby być traktowanym jako przedsięwzięcie, musi obejmować również wkład i istotne procesy, które wspólnie w istotny sposób uczestniczyć będą w wypracowaniu zwrotu,
- zawęża definicję zwrotu, a tym samym również przedsięwzięcia, skupiając się na dobrach i usługach dostarczanych odbiorcom, usuwając z definicji odniesienie do zwrotu w formie obniżenia kosztów,
- dodaje wytyczne i przykłady ilustrujące w celu ułatwienia dokonywania oceny, czy w ramach połączenia został przejęty istotny proces,
- pomija dokonywanie oceny, czy istnieje możliwość zastąpienia brakującego wkładu lub procesu i kontynuowania operowania przedsięwzięciem w celu uzyskiwania zwrotu oraz
- dodaje opcjonalną możliwość przeprowadzenia uproszczonej oceny, mającej na celu wykluczenie, że przejęty zestaw działań i aktywów jest przedsięwzięciem.

Zmiana obowiązuje dla połączeń przedsięwzięć dla których dzień przejęcia przypada w ciągu pierwszego rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 roku lub później oraz dla transakcji nabycia aktywów, które wystąpiły w tym okresie sprawozdawczym lub później. W związku z tym zmiana nie wpłynęła na dane wykazywane w dotychczasowych sprawozdaniach finansowych Spółki. W 2020 roku Spółka nie dokonywała transakcji objętych zakresem MSSF 3, stąd zmiana nie miała wpływu również na dane za rok bieżący.

- Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Zmiana polega na wprowadzeniu nowej definicji pojęcia „istotny” (w odniesieniu do pominięcia lub zniekształcenia w sprawozdaniu finansowym). Dotychczasowa definicja zawarta w MSR 1 i MSR 8 różniła się od zawartej w Założeniach Koncepcyjnych Sprawozdawczości Finansowej, co mogło powodować trudności w dokonywaniu osądów przez jednostki sporządzające sprawozdania finansowe. Zmiana spowoduje ujednoczenie definicji we wszystkich obowiązujących MSR i MSSF.

Zmiany nie wpłynęły na sprawozdania finansowe Spółki, ponieważ dotychczas dokonywane osądy w zakresie istotności były zbieżne z tymi, jakie byłyby dokonywane przy zastosowaniu nowej definicji.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

- Zmiany odniesień do Założeń koncepcyjnych w MSSF

Rada przygotowała nową wersję założeń koncepcyjnych sprawozdawczości finansowej. Dla spójności zostały zatem odpowiednio dostosowane referencje do założeń koncepcyjnych zamieszczone w poszczególnych standardach.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później i nie wpłynęły na sprawozdania finansowe Spółki.

- Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7

Rada MSR wprowadziła zmiany do zasad rachunkowości zabezpieczeń w związku z planowaną reformą referencyjnych stóp procentowych (WIBOR, LIBOR itd.). Stopy te są często pozycją zabezpieczaną, na przykład w przypadku zabezpieczenia instrumentem IRS. Planowane zastąpienie dotychczasowych stóp nowymi stopami referencyjnymi budziło wątpliwości, co do tego, czy planowana transakcja jest nadal wysoce prawdopodobna, czy nadal oczekuje się przyszłych zabezpieczanych przepływów lub czy istnieje powiązanie ekonomiczne między pozycją zabezpieczaną i zabezpieczającą. Zmiana do standardów określiła, że należy w szacunkach przyjąć, że zmiana stóp referencyjnych miałyby nie nastąpić i dlatego nie będzie ona miała wpływu na spełnienie wymogów rachunkowości zabezpieczeń.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później. W związku z tym, że Spółka nie stosuje instrumentów pochodnych opartych na stopach procentowych, zmiana nie ma wpływu na jej sprawozdania finansowe.

Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską, wykazywane są poniżej w punkcie dotyczącym standardów i interpretacji, które nie weszły w życie.

10. Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską

10.1. Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie

W niniejszym sprawozdaniu finansowym nie skorzystano z dobrowolnego wcześniejszego zastosowania standardu lub interpretacji.

10.2. Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku i ich wpływ na sprawozdanie Spółki

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 2020 roku. Lista obejmuje również zmiany, standardy i interpretacje opublikowane ale niezaakceptowane jeszcze przez Unię Europejską.

- Nowy MSSF 17 „Insurance Contracts”

Nowy standard regulujący ujęcie, wycenę, prezentację i ujawnienia dotyczące umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Standard zastępuje dotychczasowy MSSF 4.

Spółka szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe, ponieważ nie prowadzi ona działalności ubezpieczeniowej.

Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później.

- Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Rada MSR doprecyzowała zasady klasyfikacji zobowiązań do długo- lub krótkoterminowych przede wszystkim w dwóch aspektach:

- doprecyzowano, że klasyfikacja jest zależna od praw jakie posiada jednostka na dzień bilansowy,
- intencje kierownictwa w odniesieniu do przyspieszenia lub opóźnienia płatności zobowiązania nie są brane pod uwagę.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później. W związku z tym, że Spółka stosuje już zasady spójne ze zmienionym standardem, zmiany nie będą miały wpływu na jej sprawozdania finansowe.

- Zmiany MSSF 1, MSSF 9, przykłady do MSSF 16, MSR 41 w ramach Annual Improvements 2018 – 2020:
  - MSSF 1: dodatkowe zwolnienie dotyczące ustalania skumulowanych różnic kursowych z konsolidacji;
  - MSSF 9: (1) przy teście 10% dokonywanym w celu stwierdzenia, czy modyfikacja powinna skutkować usunięciem zobowiązania, należy uwzględnić tylko opłaty, które są wymieniane między dłużnikiem a wierzycielem; (2) doprecyzowano, że opłaty poniesione w przypadku usunięcia zobowiązania są ujmowane w wyniku, a w przypadku, gdy zobowiązanie nie jest usunięte, należy je odnieść na wartość zobowiązania;
  - MSSF 16: z przykładu 13 usunięto kwestię zachęty od leasingodawcy w postaci pokrycia kosztów fit-outów poniesionych przez leasingobiorcę, która budziła wątpliwości interpretacyjne;
  - MSR 41: wykreślono zakaz ujmowania przepływów podatkowych w wycenie aktywów biologicznych.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później. Spółka szacuje, że powyższe zmiany nie wpłyną na jej sprawozdanie finansowe.

- Zmiana MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”

Doprecyzowano, że produkcja przeprowadzana w ramach testów środka trwałego przed rozpoczęciem użytkowania środka trwałego powinna być ujmowana jako (1) zapas zgodnie z MSR 2 i (2) przychód, gdy nastąpi jego sprzedaż. Spółka szacuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdania finansowe. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

- Zmiana MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”

Doprecyzowano, że koszty wypełnienia umów rodzących obciążenia obejmują koszty przyrostowe (np. koszty pracy) i alokowaną część innych kosztów bezpośrednio związanych z kosztem wypełnienia, np. amortyzację. Spółka szacuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdania finansowe, ponieważ do tej pory nie zidentyfikowała umów rodzących obciążenia.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

- Zmiana MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”

Doprecyzowano odniesienia do definicji zobowiązań zawartych w założeniach koncepcyjnych i definicji zobowiązań warunkowych z MSR 37. Spółka szacuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdania finansowe.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

- Zmiana MSSF 16 „Leasing”

W związku z pandemią COVID-19 Rada MSR wprowadziła uproszczenie zezwalające na nieocenianie, czy zmienione przyszłe przepływy wynikające z ulg otrzymanych od leasingodawców, spełniających warunki określone w standardzie, są „zmianą leasingu” w myśl MSSF 16. W związku z tym, że Spółka nie otrzymała ulg wskazanych w standardzie, Spółka nie będzie stosować uproszczenia, zatem zmiana nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 czerwca 2020 roku (z możliwością wcześniejszego stosowania).

- Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4, MSSF 16

W związku z planowaną reformą referencyjnych stóp procentowych (WIBOR, LIBOR itd.) Rada MSR wprowadziła kolejne zmiany do zasad rachunkowości instrumentów finansowych:

- w przypadku wyceny w zamortyzowanym koszcie zmiany szacowanych przepływów wynikające bezpośrednio z reformy IBOR będą traktowane tak, jak zmiana zmiennej stopy procentowej, a więc bez ujęcia wyniku,
- nie będzie konieczności zakończenia powiązania zabezpieczającego, jeżeli jedyną zmianą są skutki reformy IBOR, a pozostałe kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń są spełnione; zmiana reguluje, jak należy uwzględnić alternatywną stopę w powiązaniu zabezpieczającym,
- jednostka będzie zobligowana ujawnić informacje o ryzykach wynikających z reformy oraz o tym, jak zarządza przejściem na alternatywne stopy referencyjne.

Spółka nie zakończyła jeszcze szacowania wpływu zmiany na jej sprawozdania finansowe. Reforma IBOR dotyczy przede wszystkim umowy kredytowej aktywnej na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później.

Spółka zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

11. Aktywa i zobowiązania z tytułu umowy

Stany aktywów i zobowiązań z tytułu umowy na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia poniższa tabela:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Aktywa z tytułu umowy brutto	183 369	214 763
Odpisy aktualizujące wartość aktywów z tytułu umowy (-)	(1 615)	(1 211)
Aktywa z tytułu umowy	181 754	213 552
Zobowiązania z tytułu umowy, w tym zaliczki	178 519	208 444

Aktywa z tytułu umowy podlegają regulacjom MSSF 9 w zakresie szacowania strat z tytułu utraty wartości.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów ujęte zgodnie z MSSF 15 na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Kwota przychodów początkowo ustalona w umowie	3 380 384	3 912 289
Zmiana przychodów z umowy, w tym:	(196 893)	(40 485)
- zmiana przychodów z tytułu kar umownych i rezerw na kary	(81 876)	(15 337)
łącznie kwota przychodów z umowy	3 183 491	3 871 804
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	2 343 536	2 052 801
Koszty pozostające do realizacji umowy	889 878	1 736 097
Szacunkowe łączne koszty umowy	3 233 414	3 788 898
Szacunkowe łączne wyniki z umów, w tym:	(49 923)	82 906
zyski	244 111	292 742
straty (-)	(294 034)	(209 836)

Aktywa (zobowiązania) z tytułu umowy prezentuje poniższa tabela:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Stan otrzymanych zaliczek na dzień bilansowy	85 843	127 665
Kwota zaliczek możliwa do kompensaty z należnościami z tytułu umów	34 762	22 305
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	2 381 422	2 091 798
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego (+)	204 619	188 866
Straty narastająco ujęte do dnia bilansowego (-)	(294 034)	(209 836)
Przychody z umowy narastająco ujęte do dnia bilansowego	2 292 007	2 070 828
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	2 201 314	1 936 844
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo), w tym:	90 693	133 984
aktywa z tytułu umowy pomniejszone o zaliczki możliwe do kompensaty	183 369	214 763
zobowiązania z tytułu umowy	127 438	103 084

Spółka dokonała analizy zmian aktywów i zobowiązań z tytułu umowy oraz czynników będących przyczynami tych zmian w 2020 oraz w 2019 roku. Szczegółowy opis wpływu zmian szacunków na kluczowych kontraktach realizowanych przez Spółkę został zawarty w sprawozdaniu z działalności Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku (nota 3.5).

Najważniejsze przyczyny zmian aktywów i zobowiązań z tytułu umowy w okresie sprawozdawczym przedstawiają poniższe tabele:

Aktywa z tytułu umowy:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Aktywa z tytułu umowy na początek okresu	213 552	205 149
Przychody odniesione w okresie sprawozdawczym na aktywa z tytułu umowy	101 362	122 695
Łączne korekty przychodów odniesione na aktywa z tytułu umowy	34 238	50 298
Zmiany odpisów aktualizujących aktywa z tytułu umowy	(404)	637
Przeklasyfikowanie do należności z tytułu dostaw i usług (-)	(166 994)	(165 227)
Aktywa z tytułu umowy na koniec okresu	181 754	213 552

Zobowiązania z tytułu umowy:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Zobowiązania z tytułu umowy na początek okresu	208 444	132 656
Zobowiązania do wykonania świadczenia ujęte w okresie sprawozdawczym jako zobowiązania z tytułu umowy	68 038	57 675
Zmiana stanu zaliczek	(54 280)	40 271
Łączne korekty przychodów odniesione na zobowiązania z tytułu umowy	4 387	1 917
Rozpoznanie przychodu ujętego w saldzie zobowiązań z tytułu umowy na początek okresu (-)	(48 070)	(24 075)
Zobowiązania z tytułu umowy na koniec okresu	178 519	208 444

Ujawnienia dotyczące aktywowanych kosztów doprowadzenia do zawarcia i wykonania umów Spółka prezentuje w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe” (nota 30).

11.1. Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Spółkę

11.1.1. Projekt Jaworzno

Spółka RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA Bloku”. Ostateczny podział prac w ramach Konsorcjum został ustalony w dniu 4 sierpnia 2013 roku na podstawie zmian wprowadzonych do umowy konsorcjum, które dotyczyły przejęcia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (tym samym dla spółki Mostostal Warszawa pozostało 0,01%) oraz zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach. Kontrakt na budowę bloku energetycznego Jaworzno III został zawarty w dniu 17 kwietnia 2014 roku. Aktualna wartość kontraktu (po podpisaniem aneksie nr 8) wynosi 4 547 milionów złotych netto. To największy wartościowo kontrakt realizowany dotychczas przez spółkę RAFAKO S.A. W wyniku zakończenia ruchu próbnego, który potwierdził spełnienie przez blok wymagań kontraktowych 13 listopada 2020 roku, blok został przekazany do eksploatacji. Jednostka pracuje w krajowym systemie elektroenergetycznym.

Kontrakt wszedł w fazę okresu gwarancji, w trakcie którego w terminie do 12 miesięcy od przejęcia bloku do eksploatacji mają nastąpić końcowe pomiary gwarantowanych parametrów technicznych.

W okresie gwarancyjnym nastąpi przekazanie zamawiającemu dokumentacji powykonawczej i zafakturowanie ostatniego kamienia milowego zgodnie z harmonogramem rzeczowo – finansowym kontraktu.

W dniu 19 grudnia 2019 roku został podpisany z Zamawiającym aneks nr 7 do kontraktu. Uzgodniono, że w ramach Kontraktu zostaną wykonane dodatkowe zadania, m.in. iż zostanie dostarczona dodatkowa warstwa katalizatora i instalacji dozowania addytywu do instalacji odsiarczania spalin w celu redukcji emisji rtęci oraz zostanie zwiększone pole paliwowe, umożliwiające spalanie szerszego asortymentu węgla. Dodatkowo Konsorcjum po oddaniu Bloku do eksploatacji przeprowadzi działania optymalizacyjne mające na celu weryfikację spełniania przez Blok zmienionych parametrów technicznych.

Wdrożenie powyższych zmian pozytywnie wpłynie na parametry techniczno-środowiskowe Bloku, jak również umożliwi optymalizację kosztową w trakcie jego eksploatacji. Dodatkowo, dzięki rozszerzeniu zakresu prac możliwe będzie obniżenie poziomu emisji przez przedmiot Kontraktu szkodliwych substancji do środowiska, a rozszerzone pole paliwowe umożliwi Grupie TAURON większą elastyczność kontraktacji węgla. Na podstawie aneksu cena netto określona w Kontrakcie została zwiększona o kwotę 52 308 355,89 złotych, a termin na podpisanie protokołu przekazania bloku do Eksploatacji wyznaczono w terminie do dnia 31 stycznia 2020 roku.

Podczas ostatniej fazy testów bloku nastąpił szereg zdarzeń o charakterze obiektywnym mających wpływ na termin przekazania bloku Zamawiającemu. Po odłączeniu bloku, które miało miejsce iż. z powodu nadzwyczajnych okoliczności pogodowych stwierdzono, że nastąpiło niemożliwe do przewidzenia zdarzenie polegające na uszkodzeniu jednego z elementów kotła. W dniu 4 maja 2020 roku RAFAKO S.A., E003B7 Sp. z o.o. i zamawiający zawarli porozumienie o współpracy w zakresie diagnozowania przyczyn i usuwania skutków Zdarzenia odnośnie kontynuowania prac zmierzających do przekazania bloku Zamawiającemu.

W dniu 10 czerwca 2020 roku podpisano aneks nr 8 do kontraktu głównego, w którym określono zasady wykonywania przez Wykonawcę prac dodatkowych oraz uregulowano w nim podstawowe kwestie, tj. zwiększenie wartości kontraktu o 9,9 miliona złotych netto uwzględniające prace dodatkowe, zmianę terminu oddania Bloku do Eksploatacji, zaktualizowano harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględniający zmianę terminów realizacji poszczególnych kamieni milowych oraz przeniesiono prawa własności wyspy turbinowej.

Nowy harmonogram płatności poprawił płynność finansową Spółki, w tym możliwość regulacji zobowiązań wobec podwykonawców w związku z koniecznością przedłużenia prac na kontrakcie.

W dniu 13 listopada 2020 roku zakończony został rozruch próbny, który potwierdził spełnienie przez Blok wymagań kontraktowych, a Strony dokonały Odbioru Bloku, który został przekazany do eksploatacji. Jednostka pracuje w krajowym systemie elektroenergetycznym.

W tym samym dniu, Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o., E003B7 sp. z o.o. (spółka w 100 proc. kontrolowana przez RAFAKO S.A. w restrukturyzacji) oraz RAFAKO S.A. w restrukturyzacji działając za zgodą nadzorca układu w uproszczonym postępowaniu restrukturyzacyjnym Spółki podpisali ugodę, która jest wynikiem mediacji prowadzonych przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej RP i która reguluje w szczególności następujące kwestie:

1. Strony, tj. RAFAKO S.A w restrukturyzacji i Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o., rzekły się wzajemnych ekwiwalentnych roszczeń wynikających z realizacji kontraktu, które powstały do dnia zawarcia ugody, z wyjątkiem roszczeń Spółki za prace wykonane zgodnie z Kontraktem oraz roszczeń NJGT z tytułu rękojmi bądź gwarancji i roszczeń regresowych wobec RAFAKO S.A w restrukturyzacji z tytułu zapłaty roszczeń dalszych podwykonawców.
2. RAFAKO S.A w restrukturyzacji wydłuży gwarancję techniczną na część wysokociśnieniową kotła o 6 miesięcy (do 36 miesięcy) oraz udzieli praw do korzystania z programów komputerowych (licencji), które nie są objęte Kontraktem. Jednocześnie Spółka zrealizuje dodatkowe świadczenia, w tym wykona prace optymalizujące funkcjonowanie bloku, których efektem będzie między innymi zmniejszenie minimum technicznego bloku z 40 proc. do 37 proc.

Wejście w życie ugody nastąpi po spełnieniu warunków zawieszających, wśród których kluczowymi są:

1. podpisanie przez Spółkę oraz Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. protokołu przejęcia bloku w Elektrowni Jaworzno do eksploatacji do 15 listopada 2020 roku- (warunek został spełniony),

2. przedstawienie przez RAFAKO S.A. w restrukturyzacji porozumienia w formie promesy z instytucjami finansowymi, tj. Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A., mBank S.A., Powszechną Kasą Oszczędności Bank Polski S.A. oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego dotyczącego sposobu pozyskania środków finansowych, które są niezbędne do zakończenia należytej realizacji kontraktu-(warunek został spełniony).

Uгода została skierowana do właściwego sądu powszechnego z wnioskiem o jej zatwierdzenie przez sąd. Po prawomocnym zatwierdzeniu przez sąd, ugoda zyskuje moc prawną ugody sądowej.

Dodatkowo, Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. i RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zawarli 13 listopada 2020 roku, za zgodą nadzorca układu w uproszczonym postępowaniu restrukturyzacyjnym, aneks nr 9 do kontraktu, który sankcjonuje określoną ugoda uzgodnienia stron w zakresie dodatkowych świadczeń niepieniężnych RAFAKO S.A. w restrukturyzacji, w tym m.in. terminy ich wykonania oraz powiązane z nimi terminy płatności.

Zasady rozliczania Projektu Jaworzno:

Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której RAFAKO S.A. podzleciła około 88,7% zakresu prac Projektu; pozostałe 11,3% pozostaje w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 510,7 miliona złotych; w tym zaprojektowanie tzw. wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania), która głównie realizowana była w latach 2015 – 2017.

RAFAKO S.A. w restrukturyzacji oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których zostały wystawione gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe, których obecna wartość wynosi 587,5 miliona złotych, niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów.

W wyniku uzgodnień z instytucjami finansowymi, które udzieliły gwarancji związanych z kontraktem Jaworzno, RAFAKO S.A. w restrukturyzacji nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki E003B7 Sp. z o.o. do czasu trwania umów gwarancyjnych, ponieważ mogłoby to skutkować negatywnymi konsekwencjami ze strony instytucji gwarantujących.

RAFAKO S.A. w restrukturyzacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kompensuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji Projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową. RAFAKO S.A. ujmuje w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jedynie przychody i koszty dotyczące jej zakresu prac, czyli 11,3% zakresu prac na Projekcie Jaworzno. W sprawozdaniu jednostkowym nie są ujmowane przychody i koszty dotyczące części realizowanej przez spółkę celową E003B7 Sp. z o.o. – ta część jest prezentowana w jednostkowym sprawozdaniu E003B7 Sp. z o.o. oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej RAFAKO.

RAFAKO S.A. w restrukturyzacji jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców. Zapłata za zakres prac zrealizowany przez RAFAKO S.A. w restrukturyzacji jest dokonywana przez spółkę celową.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Jaworzno

Przychody całkowite kontraktu w 2020 roku zmniejszyły się o 3,9 mln złotych, natomiast szacowane koszty całkowite kontraktu wzrosły o 4,4 mln złotych. Wpływ na wynik finansowy realizacji kontraktu Jaworzno, uwzględniający zmianę stopnia realizacji kontraktu w części realizowanej przez Spółkę za okres 12 miesięcy 2020 roku wyniósł minus 6,8 miliona złotych

W okresie porównawczym w 2019 roku przychody całkowite kontraktu wzrosły o 4,5 mln złotych, natomiast szacowane koszty całkowite wzrosły o 1,6 mln złotych. Wpływ na wynik finansowy realizacji kontraktu Jaworzno w części realizowanej przez Spółkę za okres 12 miesięcy 2019 roku wyniósł 6,8 miliona złotych.

11.1.2. Projekt Wilno

Dnia 29 września 2016 roku Spółka zawarła umowę z JSC "VILNIAUS KOGENERACINĒ JĒGAINĒ", której przedmiotem jest budowa części bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem, składającego się z kotłów ze złożem fluidalnym, instalacji składowania i podawania biopaliwa oraz systemu oczyszczania spalin. Wartość podpisanej umowy wraz z aneksami wynosi 149 milionów EUR netto. Spółka oszacowała roszczenia z tytułu nadzwyczajnego wzrostu cen w trakcie realizacji Projektu Wilno, robót wykraczających, zdaniem Spółki, poza zakres projektu oraz niezawinionego przez Spółkę wydłużonego terminu realizacji Projektu.

Dnia 10 lipca 2020 roku Spółka złożyła wniosek do arbitrażu w Sztokholmie (SCC) o arbitraż w zakresie uznania roszczeń terminowych i kwotowych złożonych przez RAFAKO S.A. do zamawiającego. Zamawiający złożył wstępną odpowiedź na złożony wniosek. Strony oczekują dalszego procedowania w sprawie.

Informacje na ten temat zawarte są również w notcie 42.7 niniejszego sprawozdania finansowego.

W dniu 24 września 2020 roku, w związku identyfikacją ryzyk realizacji kontraktu i z możliwą koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów związanych z rozliczeniem prac w ramach budowy nowej elektrociepłowni w Wilnie, Zarząd podjął decyzję o utworzeniu rezerwy w kwocie 95,8 mln złotych.

Dodatkowe, oszacowane przez Spółkę potencjalne koszty realizacji umowy wynikają przede wszystkim z niezawinionego przez Spółkę wydłużonego terminu realizacji Projektu oraz kosztów związanych z kontraktacją pozostałych do wykonania prac, a także roszczeń podwykonawców.

Ponadto, oszacowano wzrost ryzyka potencjalnego zmniejszenia przychodu z tytułu wyłączenia z kontraktu układu rozładunku biopaliwa drogą kolejową.

Dnia 5 października 2020 roku, działając na podstawie zapisów umowy, RAFAKO S.A. w restrukturyzacji złożyło notyfikację „notice of impossibility / termination” o:

- 1) niemożności wykonania ww. umowy z uwagi na okoliczność, iż świadczenie do którego zobowiązała się Spółka, stało się odmienne od przewidzianego Umową, ewentualnie
- 2) odstąpieniu od umowy na skutek braku współdziałania Zamawiającego i wykonywania jego zobowiązań umownych, a w szczególności na skutek braku koordynacji prac pomiędzy projektami LOT1 i LOT2,
- 3) odstąpieniu od umowy na skutek braku terminowego wystawienia przez Zamawiającego przejściowych świadectw płatności odnośnie zakończonych kamieni milowych.

Decyzja powyższa była niezbędna mając na uwadze wysokie ryzyko oraz koszty dokończenia realizacji umowy w świetle podanych powyżej okoliczności. Decyzja powyższa nie powodowała konieczności utworzenia dodatkowych rezerw i odpisów, gdyż te utworzone na dzień 30 czerwca 2020 roku według najlepszej wiedzy i szacunków opartych na zasadach ostrożności obejmują ryzyka związane z przedmiotową decyzją.

W dalszej kolejności Spółka otrzymała od zamawiającego pismo o natychmiastowym odstąpieniu od umowy. Zamawiający wskazuje jako zasadniczą przyczynę odstąpienia od umowy okoliczność, że "Wykonawca prowadzi działalność gospodarczą pod zarządem syndyka, powiernika lub zarządcy, działających na rzecz wierzycieli" oraz "wystąpienie zdarzenia, które (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa) ma podobny skutek". Spółka uznała oświadczenie zamawiającego jako nieskuteczne, z uwagi na uprzednie, skuteczne złożenie zamawiającemu przez RAFAKO S.A. restrukturyzacji w dniu 5 października 2020 roku notyfikacji "notice of impossibility / termination". Ponadto zamawiający złożył do KUKK Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. oraz Generali T.U. S.A. żądanie wypłaty gwarancji należytego wykonania Umowy w łącznej wysokości 14 965 000 EUR. W związku z tym w dniu 20 października 2020 roku Spółka otrzymała od KUKK S.A. przedsądowe wezwanie do zapłaty sumy gwarancyjnej w wysokości 11 972 000,00 EUR z tytułu umowy generalnej nr IN/GU/1/2015 w związku z wypłatą przez KUKK S.A. na rzecz zamawiającego sumy gwarancyjnej w wysokości 11 972 000,00 EUR, a w dniu 17 listopada 2020 roku Spółka otrzymała od Generali T.U. S.A. wezwanie do zapłaty sumy gwarancyjnej w wysokości 2 993 000,00 EUR z tytułu umowy ramowej o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego nr GNL-UF/2016/1483/UG w związku z wypłatą przez Generali T.U. S.A. na rzecz zamawiającego sumy gwarancyjnej w wysokości 2 993 000,00 EUR. W ocenie Zarządu Spółki przedmiotowe wierzytelności KUKK S.A. i Generali T.U. S.A. z mocy prawa stanowią wierzytelność układową w ramach otwartego uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego Spółki.

Strony rozpoczęły negocjacje w zakresie polubownego rozwiązania sporu powstałego na gruncie umowy równoległe do trwającego postępowania arbitrażowego w powyższej sprawie.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Wilno

W związku z wypowiedzeniem realizacji kontraktu, w 2020 roku przychody całkowite kontraktu uwzględniające szacunek kar umownych zmniejszyły się o 243,9 mln złotych, natomiast szacowane koszty całkowite zmniejszyły się o 144,4 mln złotych.

Wpływ realizacji kontraktu w Wilnie na wynik finansowy Spółki w okresie 12 miesięcy 2020 roku wyniósł minus 99,5 miliona złotych.

W okresie porównawczym w 2019 roku szacowane przychody całkowite kontraktu zwiększyły się o 2,4 mln złotych, natomiast szacowane koszty całkowite umowy wzrosły o 87,1 mln złotych. Wpływ na wynik finansowy realizacji kontraktu w Wilnie w okresie 12 miesięcy 2019 roku wyniósł minus 57,9 miliona złotych.

11.1.3. Projekt Radlin

W czerwcu 2019 roku została podpisana umowa o realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego pod nazwą: Poprawa efektywności energetycznej w JSW KOKS S.A. Inwestycja składa się z dwóch kotłów parowych, turbiny parowej kondensacyjno-upustowej, generatora elektrycznego oraz kompletu instalacji pomocniczych. Wartość zawartej umowy wynosi 289 mln złotych. W październiku 2020 roku Spółka dokonała podpisania aneksu zwiększającego zakresu realizacji projektu oraz wartość umowy do kwoty 296,8 mln złotych.

W dniu 19 lutego 2021 roku, Zarząd RAFAKO podjął decyzję o utworzeniu rezerwy w wysokości około 65 mln złotych w związku z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów realizacji prac w ramach budowy bloku energetycznego. Spółka dominująca wystąpiła do JSW KOKS S.A. o dodatkowe wynagrodzenie z tytułu istotnych zmian w zakresie przedmiotu zamówienia oraz w związku z koniecznością wykonania niezbędnych świadczeń dodatkowych, w wysokości około 53 mln złotych.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Radlin

Przychody całkowite za 2020 roku zwiększyły się o 7,7 mln złotych, natomiast koszty całkowite zwiększyły się o 75,2 mln złotych. Wpływ na wynik finansowy realizacji kontraktu Radlin w części realizowanej przez Spółkę za okres 12 miesięcy 2020 roku wyniósł minus 44,8 miliona złotych.

11.1.4. Projekt Tłocznia Kędzierzyn i gazociąg Goleniów-Płoty

W dniu 30 maja 2018 roku Spółka podpisała z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. umowę, której przedmiotem była generalna realizacja inwestycji pn.: „Budowa gazociągu DN700 Szczecin-Gdańsk, odcinek Goleniów-Płoty wraz z infrastrukturą towarzyszącą” o wartości 124 892 356,00 złotych netto (153 617 597,88 złotych brutto).

W dniu 15 lutego 2019 roku Spółka podpisała z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. umowę, której przedmiotem było wykonanie robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn. „Budowa Tłoczni Kędzierzyn”. Wartość Umowy wynosiła łącznie 168,7 mln złotych netto (tj. 207,5 mln złotych brutto), z czego udział Spółki wynosił 95%.

W dniu 15 grudnia 2020 roku GAZ-SYSTEM S.A. odstąpił od dalszej realizacji umowy na budowę gazociągu Goleniów-Płoty oraz od umowy na budowę Tłoczni Kędzierzyn z przyczyn leżących po stronie Spółki.

W związku z odstąpieniem od umowy Kędzierzyn, zamawiający naliczył karę umowną w kwocie 33 916 160,35 złotych i wystąpił o dokonanie zwrotu nierozliczonej zaliczki w wysokości 20 750 100,00 złotych, a w przypadku umowy Goleniów, zamawiający naliczył karę umowną w kwocie 20 512 308,19 złotych i wystąpił o dokonanie zwrotu nierozliczonej zaliczki w wysokości 12 000 000,00 złotych oraz złożył żądania wypłaty z gwarancji dobrego wykonania i gwarancji zwrotu zaliczki powyższych kwot.

W dniu 15 stycznia 2021 roku mBank S.A. dokonał wypłaty na rzecz GAZ-SYSTEM S.A. gwarancji należytego wykonania Umowy w wysokości 20 750 100,00 złotych oraz gwarancji zwrotu zaliczki w wysokości 20 750 100,00 złotych.

W dniu 16 lutego 2021 roku Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. dokonało wypłaty na rzecz GAZ-SYSTEM S.A. gwarancji należytego wykonania Umowy w kwocie 15 222 720,75 złotych oraz gwarancji zwrotu zaliczki w kwocie 2 755 069,19 złotych.

Spółka kwestionuje w całości prawo zamawiającego do odstąpienia od Umowy Goleniów, zastrzegając nieskuteczność naliczenia przez zamawiającego kary umownej oraz żądania zwrotu zaliczki.

Spółka podnosi także zastrzeżenia odnośnie do prawa zamawiającego do odstąpienia od umowy Kędzierzyn i rażące wygórowanie kary umownej na kwotę 33 916 160,35 złotych.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Gazociąg Goleniów-Płoty

Przychody całkowite kontraktu, pomimo wypowiedzenia jego realizacji, w 2020 roku nie uległy zmianie, natomiast szacowane koszty całkowite rozliczenia z podwykonawcami zwiększyły się o 1,6 mln złotych. Wpływ na wynik finansowy realizacji projektu Gazociąg Goleniów-Płoty w części realizowanej przez Spółkę za okres 12 miesięcy 2020 roku wyniósł minus 0,6 miliona złotych.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Tłocznia Kędzierzyn

Przychody całkowite kontraktu w 2020 roku, na skutek wypowiedzenia umowy przez Klienta zmniejszyły się o 33,6 mln złotych, przy jednoczesnym zmniejszeniu szacowanych kosztów całkowitych umowy o 23,4 mln złotych. Wpływ na wynik finansowy realizacji projektu Tłocznia Kędzierzyn w okresie 12 miesięcy 2020 roku wyniósł minus 10,2 miliona złotych.

11.2. Rezerwa na straty wynikające z umów o usługę

Spółka tworzy rezerwy w przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższają łączne przychody z tytułu umowy przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt. Wysokość straty ustalana jest niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu innych umów, które nie są pojedynczymi umowami o usługę budowlaną. Wartość zmiany rezerw na planowane straty zwiększa lub zmniejsza koszty własny umowy budowlanej, której rezerwa dotyczy.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Początek okresu	38 997	4 077
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	83 452	50 820
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Wykorzystanie rezerwy na zobowiązanie	(84 564)	(15 900)
Koniec okresu	37 885	38 997
Krótkoterminowe na dzień	37 885	38 997
Długoterminowe na dzień	–	–
	37 885	38 997

11.3. Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę

Spółka tworzy rezerwę na karę umowną, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za niedotrzymanie zapisanych w umowie i objętych karą parametrów technicznych lub jeśli w związku z realizacją danej umowy zostały naruszone dobra osób trzecich. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za niedotrzymanie parametrów technicznych lub z możliwej do oszacowania wartości zobowiązania wobec osób trzecich.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku Spółka dokonała weryfikacji stanu rezerw na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów (w tym zrealizowanych opóźnień w odniesieniu do zobowiązań umownych, w tym warunków ustalania kar) na realizowanych kontraktach.

Łączna wartość utworzonych w 2020 roku rezerw na koszty kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę wyniosła 8,1 mln złotych. Na dzień 31 grudnia 2020 roku stan rezerw na kary na koniec 2020 roku wyniósł 10,0 mln złotych (31 grudnia 2019 roku: 8,4 mln złotych).

12. Przychody ze sprzedaży oraz segmenty operacyjne

12.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz materiałów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów	112 842	74 061
- w tym od jednostek powiązanych	4	350
Przychody netto ze sprzedaży usług	824 572	869 174
- w tym od jednostek powiązanych	6 242	3 376
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów	3 920	3 822
Koszty kar umownych*	(85 303)	-
Różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług	11 461	(1 084)
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	867 492	945 973
Przychody ze sprzedaży materiałów	1 868	1 088
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	1 868	1 088
Przychody netto ze sprzedaży, razem	869 360	947 061
- w tym od jednostek powiązanych	6 246	3 726

* szczegółowy opis rezerwy z tytułu kar umownych, mających wpływ na wartość wykazywanych przez Spółkę przychodów ze sprzedaży został zamieszczony w notcie 11.3; kary umowne pomniejszające przychody ze sprzedaży dotyczą głównie kontraktu na budowę bloku w Wilnie, modernizacji elektrofiltra w Elektrowni Bełchatów, modernizacji kotła w Elektrowni Bełchatów.

Spadek wartości przychodów ze sprzedaży odnotowany w 2020 roku był spowodowany głównie wypowiedzeniem realizowanych przez Spółkę umów, w tym na budowę bloku w Wilnie oraz budowę Tłoczni Kędzierzyn.

12.2. Geograficzne obszary działalności

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Przychody ze sprzedaży od klientów krajowych	574 819	493 858
- w tym od jednostek powiązanych	6 019	3 726
Przychody ze sprzedaży od klientów zagranicznych	294 541	453 203
- w tym od jednostek powiązanych	227	-
Przychody netto ze sprzedaży, razem	869 360	947 061
- w tym od jednostek powiązanych	6 246	3 726

Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Spółki są przede wszystkim zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych oraz krajowa i zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa.

Podział przychodów ze sprzedaży na kontrahentów, z którymi koncentracja sprzedaży przekracza 10% całości przychodów na rynki przedstawia poniższa tabela:

Nazwa kontrahenta	Udział procentowy w sprzedaży ogółem	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	24,2%	210 315
Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ- SYSTEM S.A.	13,9%	122 172
PT. PLN (Persero)	14,8%	128 247
Pozostali kontrahenci	47,1%	408 626
Razem	100%	869 360

Przychody ze sprzedaży od jednostek powiązanych szczegółowo przedstawia nota 43 niniejszego sprawozdania finansowego.

12.3. Segmenty operacyjne

Na dzień 31 grudnia 2020 i na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka wyróżnia dwa segmenty operacyjne rynku, tj. segment „Obiekty energetyczne i ochrony środowiska” oraz segment „Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej”. Zarząd Spółki dokonuje oceny działalności Spółki na podstawie jej sprawozdania finansowego.

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku lub na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	Obiekty energetyczne i ochrony środowiska	Segmenty razem
Przychody			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	133 448	735 912	869 360
Sprzedaż między segmentami	–	–	–
Przychody segmentu ogółem	<u>133 448</u>	<u>735 912</u>	<u>869 360</u>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(147 688)	(862 600)	(1 010 288)
Wynik			
Zysk (strata) na sprzedaży	(14 240)	(126 688)	(140 928)
Pozostałe przychody (koszty)	3 984	(142 340)	(138 356)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(10 256)	(269 028)	(279 284)
Przychody (koszty) finansowe	17	(5 312)	(5 295)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(10 239)	(274 340)	(284 579)
Podatek dochodowy	–	(12 944)	(12 944)
Zysk (strata) netto segmentu	<u>(10 239)</u>	<u>(287 284)</u>	<u>(297 523)</u>
Wyniki			
Amortyzacja	(287)	(12 203)	(12 490)
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 31 grudnia 2020 roku			
Aktywa segmentu	115 166	667 318	782 484
Zobowiązania segmentu	36 672	938 065	974 737
Inne informacje			
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	–	–	–
Nakłady inwestycyjne	265	1 669	1 934

**Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku lub
 na dzień 31 grudnia 2019 roku**

	<i>Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej</i>	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Segmenty razem</i>
Przychody			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	109 965	837 096	947 061
Sprzedaż między segmentami	–	–	–
Przychody segmentu ogółem	109 965	837 096	947 061
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(121 771)	(949 754)	(1 071 525)
Wynik			
Zysk (strata) na sprzedaży	(11 806)	(112 658)	(124 464)
Pozostałe przychody (koszty)	(16 257)	(109 674)	(125 931)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(28 063)	(222 332)	(250 395)
Przychody (koszty) finansowe	13	(33 878)	(33 865)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(28 050)	(256 210)	(284 260)
Podatek dochodowy	–	(384)	(384)
Zysk (strata) netto segmentu	(28 050)	(256 594)	(284 644)
Wyniki			
Amortyzacja	(215)	(12 444)	(12 659)
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 31 grudnia 2019 roku			
Aktywa segmentu	78 875	853 713	932 588
Zobowiązania segmentu	63 396	764 663	828 059
Inne informacje			
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	–	–	–
Nakłady inwestycyjne	275	2 553	2 828

Spółka analizuje przychody ze sprzedaży w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin uzyskania oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych.

Podział przychodów ze sprzedaży Spółkę na kategorie oraz ich przypisanie do segmentów operacyjnych objętych obowiązkiem sprawozdawczym przedstawiają poniższe tabele:

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	<i>Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej</i>	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Segmenty razem</i>
Region			
Polska	133 328	441 492	574 820
Unia Europejska	120	117 050	117 170
Pozostałe kraje	–	177 370	177 370
Przychody segmentu ogółem	133 448	735 912	869 360
Długość trwania umowy			
Umowy krótkoterminowe	133 448	471 023	604 471
Umowy długoterminowe	–	264 889	264 889
Przychody segmentu ogółem	133 448	735 912	869 360

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku

	<i>Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej</i>	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Segmenty razem</i>
Region			
Polska	107 411	386 447	493 858
Unia Europejska	2 554	333 341	335 895
Pozostałe kraje	–	117 308	117 308
Przychody segmentu ogółem	109 965	837 096	947 061
Długość trwania umowy			
Umowy krótkoterminowe	88 946	392 217	481 163
Umowy długoterminowe	21 019	444 879	465 898
Przychody segmentu ogółem	109 965	837 096	947 061

Spółka w ramach prowadzonej podstawowej działalności operacyjnej wyodrębnia następujące asortymenty produktów:

<i>Nazwa asortymentu</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Bloki energetyczne i kotły	233 665	341 120
Przychody w ramach realizacji projektu Jaworzno 910MW	4 437	18 678
Urządzenia ochrony powietrza	315 249	251 428
Zespoły oraz części maszyn i urządzeń energetycznych, a także usługi z tym związane	138 003	197 339
Usługi oraz produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	133 448	109 965
Budownictwo	37 919	21 825
Pozostałe przychody	6 639	6 706
Razem	869 360	947 061

13. Przychody i koszty operacyjne

13.1. Koszty według rodzajów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Amortyzacja	12 490	12 659
Zużycie materiałów i energii	362 807	210 576
Usługi obce	589 432	667 370
Podatki i opłaty	9 610	7 818
Wynagrodzenia	107 133	110 211
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	23 071	24 314
Podróże służbowe	1 278	3 390
Koszty reklamy	285	1 336
Różnice kursowe	11 994	(1 292)
Koszty z tytułu ubezpieczeń	501	761
Pozostałe koszty rodzajowe	319	1 350
Koszty według rodzaju, razem	1 118 920	1 038 493
Zmiana stanu zapasów, rezerw i rozliczeń międzyokresowych	(53 429)	101 289
Wartość sprzedanych materiałów	1 405	810
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(408)	(104)
	1 066 488	1 140 488
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(13 927)	(22 452)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(36 072)	(35 175)
Koszty badań i rozwoju (wielkość ujemna)*	(6 201)	(11 336)
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	1 010 288	1 071 525

Przyczyną spadku wartości kosztów sprzedanych produktów i materiałów w porównaniu do 2019 roku jest przede wszystkim wypowiedzenie kontraktu na budowę bloku w Wilnie oraz budowę Tłoczni w Kędzierzynie. Szczegółowy opis wpływu szacunku dotyczących kosztów realizacji kluczowych kontraktów został zaprezentowany w nocie 11.1.

Koszty sprzedaży w 2020 roku wyniosły 13 927 tysięcy złotych i były niższe w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 8 525 tysięcy złotych. Główną przyczyną spadku tych kosztów były niższe koszty przygotowania ofert o 3 812 tysięcy złotych oraz niższe koszty marketingu i działań handlowych.

Koszty ogólnego zarządu za okres 12 miesięcy 2020 roku wynosiły 36 072 tysiące złotych (wzrost o kwotę 897 tysięcy złotych w porównaniu z analogicznym okresem 2019 roku). Wzrost poziomu kosztów jest spowodowany przede wszystkim zwiększeniem kosztów wynikającym ze zmian w składzie kadry zarządzającej oraz wzrostem kosztów usług doradczych, w znacznym stopniu związanych z restrukturyzacją przedsiębiorstwa, świadczonych przez firmy audytujące i prawnicze.

13.2. Koszty amortyzacji, odpisów aktualizujących, różnic kursowych oraz zapasów ujęte w zysku lub stracie

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży (koszcie sprzedanych towarów i produktów)		
Amortyzacja środków trwałych	7 517	7 451
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 015	1 173
Koszty rezerw na gwarancje	6 889	2 034
Różnice kursowe netto	11 991	(1 292)
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	6 794	1 687
	34 206	11 053
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		
Amortyzacja środków trwałych	341	428
Amortyzacja wartości niematerialnych	65	75
	406	503
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		
Amortyzacja środków trwałych	1 999	2 023
Amortyzacja wartości niematerialnych	126	136
	2 125	2 159
Pozycje ujęte w kosztach postępu technicznego		
Amortyzacja środków trwałych	1 428	1 344
Amortyzacja wartości niematerialnych	-	-
	1 428	1 344

13.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Wynagrodzenia, w tym:	107 133	110 211
- koszty bieżących wynagrodzeń	113 659	112 428
- koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(6 057)	(1 910)
- koszty rezerwy na premie	(293)	(174)
- koszty rezerwy na urlopy	(176)	(133)
Koszty ubezpieczeń społecznych, w tym:	23 071	24 314
- koszty ubezpieczeń społecznych dot. wynagrodzeń	18 992	19 745
- koszty ubezpieczeń społecznych dot. rezerwy na premie	(59)	(36)
- koszty ubezpieczeń społecznych dot. rezerwy na urlopy	(39)	(27)
- pozostałe świadczenia	4 177	4 632
	130 204	134 525
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	94 477	98 971
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	8 275	10 335
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	27 452	25 219
	130 204	134 525

13.4. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Przychody z tytułu kar umownych	4 362	145
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość aktywów niefinansowych	–	480
Zysk ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa*	13 410	–
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	82	47
Otrzymane odszkodowania	2 108	277
Dotacje	438	1 341
Przychody z tytułu udzielonego poręczenia od jednostki zależnej	–	5 236
Rozwiązanie rezerwy na pozostałe koszty	2 085	297
Inne	927	1 069
	23 412	8 892

* w 2020 roku Spółka dokonała sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa, co zostało szerzej opisane w notcie 5.

13.5. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Darowizny	156	1 460
Koszty złomowania rzeczowych aktywów trwałych	230	421
Koszty złomowania materiałów	651	658
Koszty napraw środków trwałych	146	196
Koszty kar umownych***	10 192	–
Koszty sądowe	821	123
Odpisy aktualizujące wartość składników aktywów*, w tym:	81 441	45 738
- rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych (w tym przeznaczonych do sprzedaży)	4 432	34
- należności handlowych	16 249	9 589
- pozostałych należności	60 760	36 115
Utworzenie rezerw na pozostałe koszty**	10 937	14 398
Inne	994	2 866
	105 568	65 860

* w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku Spółka dokonała utworzenia odpisów aktualizujących składników aktywów w łącznej wartości 81 441 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w notcie 30.1;

** w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku w związku z zawarciem umowy na budowę gazociągu, w której podwykonawcą Spółki była jednostka dominująca PBG S.A. w restrukturyzacji, Spółka dokonała utworzenia rezerwy w kwocie 3 343 tysiące złotych na poczet roszczeń podwykonawców PBG S.A. w restrukturyzacji z tytułu odpowiedzialności solidarnej; ponadto Spółka dokonała utworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji w kwocie 1 905 tysięcy złotych;

*** w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku Spółka poniosła koszty z tytułu kar umownych naliczonych przez kontrahentów Spółki z tytułu nieterminowego regulowania płatności względem dostawców Spółki.

14. Przychody i koszty finansowe

14.1. Przychody finansowe

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych, w tym: odsetki od pożyczek, należności przeterminowanych, lokat oraz rachunków bankowych, wycena rozrachunków długoterminowych	–	6 454
Odsetki od udzielonych kaucji	198	549
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	3 908	–
Przychody z tytułu sprzedaży papierów wartościowych	100	–
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	547	–
Pozostałe przychody finansowe	3	10
	4 756	7 013

14.2. Koszty finansowe

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych, w tym: odsetki od kredytów, pożyczek, leasingu oraz przeterminowanych zobowiązań, prowizje bankowe od otrzymanych kredytów	5 726	5 511
Odsetki z tytułu świadczeń pracowniczych	605	730
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	–	1 360
Koszty z tytułu wyceny instrumentów finansowych	–	47
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	–	27 822
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość udziałów	3 156	5 323
Utworzenie rezerw na koszty z tytułu odsetek	138	6
Pozostałe koszty finansowe	426	78
	10 051	40 878

15. Podatek dochodowy

15.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	–	–
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	–	–
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	(12 944)	(384)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	28 336	12 616
Odpis aktualizujący wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(41 280)	(13 000)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(12 944)	(384)
<i>Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów</i>	(174)	1 306
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(174)	1 306
Obciążenie podatkowe wykazane innych całkowitych dochodach	(174)	1 306

W okresie objętym sprawozdaniem za 2020 rok Spółka złożyła do organów skarbowych korekty deklaracji podatkowych za wcześniejsze okresy sprawozdawcze, w tym:

- korektę deklaracji CIT 8 za 2017 rok – w wyniku korekty zwiększeniu ulegają przychody i koszty podatkowe, co skutkuje zmniejszeniem straty podatkowej za 2017 rok;
- korektę deklaracji CIT 8 za 2018 rok – w wyniku korekty zwiększeniu ulegają przychody i koszty podatkowe, co skutkuje zmniejszeniem straty podatkowej za 2018 rok z pozostałej działalności;
- korektę deklaracji CIT 8 za 2019 rok – w wyniku korekty zmniejszeniu ulegają przychody i koszty podatkowe, co skutkuje zmniejszeniem straty podatkowej za 2019 rok.

15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku przedstawia się następująco:

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	(284 579)	(284 260)
Stawka podatku stosowana przez Spółkę	19%	19%
Podatek dochodowy wg stawki Spółki	(54 070)	(54 009)
Uzgodnienie podatku dochodowego z tytułu:		
Przychodów nie podlegających opodatkowaniu (-)	(4 806)	(157)
Kosztów trwale nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów (+)	36 673	19 461
Nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od strat podatkowych	(6 343)	21 864
Odpis aktualizujący wartość odroczonego podatku dochodowego	41 280	13 000
Inne tytuły	210	225
Podatek dochodowy	12 944	384
Zastosowana średnia stawka podatkowa	4,5%	0%

15.3. Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2020 roku

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka dokonała analizy odzyskiwalności składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w oparciu o prognozy i budżety sporządzone na kolejne lata i na jej podstawie ustaliła wartość aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 24 108 tysięcy złotych.

	<i>Sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2020</i>	<i>31 grudnia 2019</i>	<i>31 grudnia 2020</i>	<i>31 grudnia 2019</i>
- od ulg inwestycyjnych	(1)	(1)	-	1
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(11 685)	(14 156)	2 471	9
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 475	953	522	(1 160)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	8 294	4 831	3 463	714
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością należności i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę	(16 925)	(25 228)	8 303	3 278
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	3 565	2 275	1 290	321
- od rezerw bilansowych	19 945	18 978	967	7 730
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	162	27	135	-
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań, rezerw i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę	68 255	58 353	9 902	18 935
- z tytułu straty podatkowej	-	-	-	(16 178)
- z tytułu korekty kosztów dotyczącej niezapłaconych faktur	3 536	3 536	-	(320)
- pozostałe	1 767	657	1 109	591
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w rachunku zysków i strat			28 336	12 616
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w innych całkowitych dochodach			(174)	1 306
Odpis aktualizujący wartość odroczonego podatku dochodowego	(54 280)	(13 000)	(41 280)	(13 000)
	<u>24 108</u>	<u>37 226</u>	<u>(13 118)</u>	<u>922</u>
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:				
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	24 108	37 226		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	-	-		

16. Propozycja pokrycia straty za 2020 rok

Zarząd Spółki rekomenduje pokrycie straty netto w kwocie 297 523 tysiące złotych z przyszłych zysków Spółki.

17. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję

Zysk/(strata) podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych jednostki występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję:

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	(297 523)	(284 644)
Zysk/(strata) z działalności zaniechanej	–	–
Zysk/(strata) netto	(297 523)	(284 644)
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku na jedną akcję	<u><u>(297 523)</u></u>	<u><u>(284 644)</u></u>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję	127 431 998	127 431 998
Wpływ rozwodnienia:	–	–
Opcje na akcje	–	–
Umarzalne akcje uprzywilejowane	–	–
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	<u><u>127 431 998</u></u>	<u><u>127 431 998</u></u>
Zysk/(strata) na jedną akcję		
– podstawowy z zysku/(straty) za okres	(2,33)	(2,23)
– rozwodniony z zysku/(straty) za okres	<u><u>(2,33)</u></u>	<u><u>(2,23)</u></u>

18. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zmniejszenie stanu należności wykazane w rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku w kwocie 104 927 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

- ze zmniejszenia stanu należności handlowych w kwocie 21 779 tysięcy złotych,
- ze zwiększenia stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT) (588) tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu udzielonych zaliczek w kwocie 14 743 tysiące złotych,
- ze zwiększenia stanu należności z tytułu kaucji w kwocie (207) tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu należności z tytułu poręczeń w kwocie 28 148 tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu rozliczeń międzyokresowych w kwocie 17 449 tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu pozostałych należności w kwocie 23 603 tysiące złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji i należności spornych w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku został zamieszczony w nocie 30.

Zwiększenie stanu zobowiązań wykazane w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 206 682 tysiące złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

- zwiększenia stanu zobowiązań handlowych w kwocie 37 583 tysiące złotych,
- zmniejszenia stanu zobowiązań z tytułu podatków i innych świadczeń (1 878) tysięcy złotych,
- zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych 13 346 tysięcy złotych,
- zwiększenia stanu pozostałych zobowiązań w kwocie 157 631 tysięcy złotych.

Zmiana stanu należności i zobowiązań z tytułu umów wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 1 873 tysiące złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

- zmniejszenia stanu należności z tytułu wyceny umów 31 798 tysięcy złotych,
- zmniejszenia stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę w kwocie (29 925) tysięcy złotych.

Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie (845) tysiące złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

- ze zwiększenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie 6 889 tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie (6 366) tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu rezerw na straty na kontraktach w kwocie (1 112) tysięcy złotych,
- ze zmiany stanu pozostałych rezerw (256) tysięcy złotych.

Wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 648 tysięcy złotych wynikała z zakupu rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 319 tysięcy złotych oraz wartości niematerialnych w kwocie 329 tysięcy złotych.

19. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników na pełne etaty tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego oraz odpisu dla emerytów i rencistów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych ich pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

	<i>31 grudnia 2020</i>	<i>31 grudnia 2019</i>
Aktywa Funduszu Spółki:	(559)	1 073
Środki pieniężne ZFŚS	(185)	617
Pożyczki udzielone pracownikom spółek z funduszu	(374)	456
Zobowiązania wobec ZFŚS	–	(1 356)
Saldo rozrachunków z funduszem	(559)	(283)
	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	2 543	2 088
	2 543	2 088

20. Rzeczowe aktywa trwałe

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2020 roku	9 184	74 160	36 682	2 355	–	–	122 381
Nabycia	–	–	–	–	–	59	59
Likwidacja/sprzedaż	(9)	(118)	(169)	(674)	–	–	(970)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	–	59	–	–	(59)	–
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 670)	(4 165)	(599)	–	–	(7 434)
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych za okres sprawozdawczy	–	–	(3)	(8)	–	–	(11)
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	(933)	(4 507)	(1 008)	250	–	–	(6 198)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2020 roku	8 242	66 865	31 396	1 324	–	–	107 827
Na dzień 1 stycznia 2020 roku							
Wartość brutto	9 184	108 487	111 920	7 680	2 454	–	239 725
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(34 327)	(75 238)	(5 325)	(2 454)	–	(117 344)
Wartość netto	9 184	74 160	36 682	2 355	–	–	122 381
Na dzień 31 grudnia 2020 roku							
Wartość brutto	8 242	100 208	107 326	4 526	2 418	–	222 720
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości**	–	(33 343)	(75 930)	(3 202)	(2 418)	–	(114 893)
Wartość netto	8 242	66 865	31 396	1 324	–	–	107 827

*środki trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 32.1.

** wartość odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 115 tysięcy złotych (31 grudnia 2019 roku: 129 tysięcy złotych)

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku	<i>Grunty</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	9 184	76 752	41 703	5 175	–	–	132 814
Korekta bilansu otwarcia wynikająca z wdrożenia MSSF 16	–	–	(476)	(4 156)	–	–	(4 632)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	9 184	76 752	41 227	1 019	–	–	128 182
Nabycia	–	–	–	–	–	342	342
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	–	–	–	–	–	–	–
Likwidacja/sprzedaż	–	–	(129)	(95)	–	–	(224)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	98	244	–	–	(342)	–
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	–	–	–	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 690)	(4 747)	(290)	–	–	(7 727)
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych za okres sprawozdawczy	–	–	33	96	–	–	129
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	–	54	1 625	–	–	1 679
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	9 184	74 160	36 682	2 355	–	–	122 381
Na dzień 1 stycznia 2019 roku							
Wartość brutto	9 184	108 390	113 055	10 838	2 466	–	243 933
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(31 638)	(71 352)	(5 663)	(2 466)	–	(111 119)
Wartość netto	9 184	76 752	41 703	5 175	–	–	132 814
Na dzień 31 grudnia 2019 roku							
Wartość brutto	9 184	108 487	111 920	7 680	2 454	–	239 725
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(34 327)	(75 238)	(5 325)	(2 454)	–	(117 344)
Wartość netto	9 184	74 160	36 682	2 355	–	–	122 381

21. Leasing

21.1. Spółka jako leasingobiorca

Wartość bilansowa aktywów będących przedmiotem umów leasingu ujmowana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania” i przedstawia się następująco:

Klasa aktywów bazowych	Wartość bilansowa prawa do użytkowania	Umorzenie prawa do użytkowania (narastająco)	Amortyzacja w okresie sprawozdawczym od 01.01. do 31.12.2020
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2020	
Grunty	20	233	118
Budynki i budowle	110	1 695	1 032
Maszyny i urządzenia	3 558	4 259	2 129
Środki transportu	2 076	918	571
Wartości niematerialne	85	28	23
Razem	5 849	7 133	3 873

Klasa aktywów bazowych	Wartość bilansowa prawa do użytkowania	Umorzenie prawa do użytkowania (narastająco)	Amortyzacja w okresie sprawozdawczym od 01.01. do 31.12.2019
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2019	
Grunty	134	115	115
Budynki i budowle	713	800	828
Maszyny i urządzenia	4 343	2 131	1 870
Środki transportu	3 226	1 087	737
Wartości niematerialne	108	6	6
Razem	8 524	4 139	3 556

Do najistotniejszych umów leasingu w trakcie realizacji w 2020 roku należy najem instalacji wychwytu CO₂ o wartości bilansowej prawa do użytkowania 5 037 tysięcy złotych na dzień ujęcia umowy najmu. Umowa leasingu została zawarta w dniu 8 marca 2018 roku na okres 2 lat, po upływie których Spółka ma prawo nabyć przedmiot leasingu na własność. Spółka jest zobowiązana ubezpieczyć aktywo bazowe oraz utrzymać je w określonym w umowie stanie.

Działalność leasingową Grupy można podsumować w następującej tabeli:

Klasa aktywów bazowych	Ilość praw do użytkowania	Pozostały okres leasingu (w latach)		Średni pozostały okres leasingu (w latach)	Ilość umów z opcją przedłużenia	Ilość umów z opcją nabycia	Ilość umów z opłatą zmienną uzależnioną od stawki	Ilość umów z opcją wcześniejszego zakończenia
		od	do					
Grunty	1	0,2	0,2	0,2	1	–	–	1
Budynki i budowle	8	0,1	1	0,3	8	–	–	8
Maszyny i urządzenia	7	0,1	5	1,7	5	1	–	2
Środki transportu	29	0,1	2,6	1,7	–	29	–	29
Wartości niematerialne	1	3,8	3,8	3,8	1	–	–	1

W 2020 roku Spółka zmieniła szacunki okresu trwania aktywnych umów leasingowych dotyczących najmu lokali mieszalnych. Spółka oszacowała, że wykorzysta opcje przedłużenia zawarte w umowach, czego wcześniej nie przewidywała. Wskutek tej zmiany wartość zobowiązań z tytułu leasingu oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania wzrosła o 870 tysięcy złotych.

Okres użytkowania tych środków jest zgodny z okresem trwania umów leasingowych i wynosi od 12 do 60 miesięcy. Spółka dokonuje odpisów amortyzacyjnych tych środków metodą liniową.

Pozostające do spłaty przyszłe minimalne opłaty leasingowe według stanu na dzień bilansowy wynoszą:

	31 grudnia 2020		31 grudnia 2019	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	3 439	3 393	4 167	4 037
W okresie od 1 do 5 lat	1 427	1 281	1 893	1 704
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	4 866	4 674	6 060	5 741
Minus koszty finansowe	(192)	–	(319)	–
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	4 674	4 674	5 741	5 741
Krótkoterminowe	3 393	3 393	4 037	4 037
Długoterminowe	1 281	1 281	1 704	1 704

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku koszty odsetkowe związane z leasingiem wynosiły 114 tysięcy złotych.

Spółka nie ujmuje zobowiązań od leasingów krótkoterminowych oraz leasingów, w odniesieniu do których bazy składnik aktywów ma niską wartość. Ponadto w wartości zobowiązań leasingowych nie ujmuje się warunkowych opłat leasingowych. W ciągu pierwszych 12 miesięcy 2020 roku koszty z tych tytułów wynosiły:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Leasing krótkoterminowy	4 126	2 732
Leasing aktywów o niskiej wartości	–	–
Razem	4 126	2 732

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych oraz nie występują opłaty subleasingowe, ponieważ aktywa użytkowane są wyłącznie przez Spółkę.

22. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka wyodrębniła aktywa trwałe o wartości 4 515 tysięcy złotych (31 grudnia 2019: 103 tysięcy złotych) jako przeznaczone do sprzedaży.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży, w tym:		
grunty	933	–
budynki i budowle	2 597	–
urządzenia techniczne i maszyny	689	45
środki transportu	296	58
	4 515	103

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku, w związku ze zmianami organizacyjnymi zachodzącymi w Spółce, Zarząd RAFAKO S.A. w restrukturyzacji podjął decyzję o sprzedaży składników rzeczowych aktywów trwałych zlokalizowanych w Wyrach, w związku z czym Spółka dokonała zmiany klasyfikacji tych aktywów na aktywa przeznaczone do sprzedaży w łącznej kwocie 4 100 tysięcy złotych.

Większość aktywów przeznaczonych do zbycia została sprzedana w trakcie 2020 roku. Zgodnie z przewidywaniami Zarządu Spółki sprzedaż pozostałych aktywów nastąpi w trakcie 2021 roku.

23. Wartości niematerialne

	Wartość firmy	Patenty i licencje	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Ogółem
Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku				
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2020 roku	1 774	6 323	196	8 293
Nabycia	–	–	111	111
Transfery z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	–	87	(87)	–
Likwidacja/sprzedaż	–	(180)	(196)	(376)
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(1 183)	–	(1 183)
Odpis aktualizujący wartość wartości niematerialnych za okres sprawozdawczy	(1 774)	(370)	–	(2 144)
Na dzień 31 grudnia 2020 roku	–	4 677	24	4 701
Na dzień 1 stycznia 2020 roku				
Wartość brutto	1 774	26 818	196	28 788
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(20 495)	–	(20 495)
Wartość netto	1 774	6 323	196	8 293
Na dzień 31 grudnia 2020 roku				
Wartość brutto	1 774	26 612	24	28 410
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości**	(1 774)	(21 935)	–	(23 709)
Wartość netto	–	4 677	24	4 701

* wartości niematerialne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 32.2

**wartość odpisów aktualizujących wartość wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 2 144 tysiące złotych

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Wartości niematerialne w trakcie realizacji</i>	<i>Ogółem</i>
Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku				
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	1 774	7 565	29	9 368
Nabycia	–	–	304	304
Transfery z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	–	137	(137)	–
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(1 379)	–	(1 379)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	1 774	6 323	196	8 293
Na dzień 1 stycznia 2019 roku				
Wartość brutto	1 774	26 681	29	28 484
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(19 116)	–	(19 116)
Wartość netto	1 774	7 565	29	9 368
Na dzień 31 grudnia 2019 roku				
Wartość brutto	1 774	26 818	196	28 788
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(20 495)	–	(20 495)
Wartość netto	1 774	6 323	196	8 293

W skład wartości niematerialnych wchodzi patenty, licencje i oprogramowanie. Wartości niematerialne, które nie zostały do dnia bilansowego oddane do użytkowania prezentowane są w pozycji „Wartości niematerialne w trakcie realizacji”.

Największą pozycję stanowi licencja na kotły nadkrytyczne typu BENSON, której wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosi 2 148 tysięcy złotych (31 grudnia 2019: 2 417 tysięcy złotych); pozostały od dnia 31 grudnia 2020 roku okres amortyzacji licencji wynosi 8 lat.

Wartość firmy

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka posiada wartość firmy w kwocie 1 774 tysiące złotych, wynikającą:

- z przejęcia kontroli nad zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa PBG AVATIA sp. z o.o. przez RAFAKO S.A., Spółka prezentuje wartość firmy w kwocie 1 398 tysięcy złotych;
- z rozliczenia przeprowadzonej przez RAFAKO S.A. w 2007 roku transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa od Wyrskich Zakładów Urządzeń Przemysłowych „NOMA INDUSTRY” Sp. z o.o. w upadłości w kwocie 376 tysięcy złotych.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku Spółka dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość wartości firmy w łącznej wysokości 1 774 tysiące złotych. Podstawą utworzenia odpisu aktualizującego było oszacowanie wartości odzyskiwalnej aktywa w związku z zaniechaniem działalności zorganizowanej części przedsiębiorstwa w Wysogotowie oraz Wyrach.

Test na utratę wartości firmy

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka, na skutek zaniechania działalności, objęła odpisem aktualizującym wartość firmy z przejęcia kontroli nad zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa PBG AVATIA sp. z o.o. przez RAFAKO S.A.

Prace rozwojowe

Spółka w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku nie poniosła kosztów prac rozwojowych, które podlegałyby aktywowaniu do wartości niematerialnych.

24. Utrata wartości aktywów

Test na dzień 31 grudnia 2020 roku przeprowadzono w oparciu o metodykę przeprowadzania wyceny wartości odzyskiwalnej zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. Wycena została wykonana metodą zdyskontowanych przyszłych strumieni pieniężnych (DCF). Prognozowany przepływ przyjęty do wartości rezydualnej został wyliczony w oparciu o NOPLAT (zysk operacyjny po opodatkowaniu – Net Operating Profit Less Adjusted Taxes) oraz skorygowane założenia w zakresie nakładów inwestycyjnych i amortyzacji oraz nakładów na kapitał obrotowy. W przypadku nakładów inwestycyjnych przyjęto, że w okresie rezydualnym będą one co najmniej równe prognozowanej amortyzacji.

W przypadku nakładów na kapitał obrotowy netto, ich wysokość jest zależna od przyjętej stopy wzrostu FCFE (Free Cash Flow to Firm) w okresie rezydualnym dla konkretnego testowanego ośrodka, przy czym dynamika nakładów jest nie niższa niż przyjęta stopa wzrostu g. Przedmiotową procedurę wyceny wartości odzyskiwalnej CGU dokonano w oparciu o przepływy pieniężne dostępne dla właścicieli i wierzycieli (FCFE) oraz lewarowany koszt kapitału (WACC).

W wyliczeniach dotyczących testu przyjęto następujące założenia:

Do wyceny wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne stanowiący podstawowy element testu zastosowano metodę zdyskontowanych przyszłych strumieni pieniężnych (DCF).

Test przeprowadzono w oparciu o metodykę przeprowadzania wyceny wartości odzyskiwalnej zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, który przyjęto do niniejszego testu składa się z następujących składników majątkowych: wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe zawierające urządzenia techniczne i maszyny, pozostałe aktywa trwałe w postaci wybranych inwestycji długoterminowych oraz długoterminowych rozliczeń międzyokresowych.

Dla wyliczenia przyszłych wartości strumieni pieniężnych w prognozie założono stopę dyskonta odzwierciedlającą średnioważony koszt kapitału przed opodatkowaniem. Poszczególne elementy ustalono w następujący sposób:

- Stopę oprocentowania papierów wartościowych wolnych od ryzyka przyjęto na poziomie średniej rocznej stopy zwrotu 10-letnich obligacji Stanów Zjednoczonych na bazie danych dla rynku wtórnego, wynoszącej 0,9160% w skali roku wg stanu na 31 grudnia 2020 roku.
- Jako bazę do wyliczenia współczynnika Beta przyjęto wyliczenia A. Damodarana dotyczące współczynników Beta „nielewarowanych” oraz strukturę długów dla rynku „West Europe” z sektorów „Engineering/Construction” równe odpowiednio 0,6043 oraz 45,3%. Stosując niniejsze parametry współczynnik Beta lewarowany w kalkulacji DCF został ustalony na poziomie 1,0052.
- Premia za ryzyko rynkowe została przyjęta na podstawie wyliczeń A. Damodarana dla rynku polskiego w wysokości 5,54%.
- Premia za wielkość ustalona została na poziomie 2,6% i wynika to z danych rynkowych dotyczących polskiego rynku kapitałowego opublikowanych dotyczących IV kwartału 2020 roku, które zostały opublikowane przez Financial Craft. Poziom premii za wielkość na poziomie 2,6% definiują polskie spółki notowane na GPW w Warszawie, dla których kapitalizacja rynkowa mieści się w przedziale 90 – 190 mln PLN.
- Oszacowano dodatkową premie za ryzyko specyficzne Spółki przyjęta na poziomie 8% (1,5% ryzyko rynkowe (zmienność rynku), 5% ryzyko realizacji prognoz (realizacja założeń bazuje na zdarzeniu w postaci pozyskania inwestora dla Spółki – zdarzenie to obarczone jest ryzykiem niespełnienia co powinno zostać uwzględnione w teście), 1,5% zmiana w zakresie wymagań energetycznych – odejście od konwencjonalnych źródeł energii (strategia RAFAKO zakłada zmianę podstawowych źródeł przychodów pochodzących z kontraktów dla Klientów opierających się na technologii wykorzystania węgla kamiennego na rzecz kontraktów o innej specyfice głównie rynku gazu ziemnego).

Na podstawie powyższych założeń ustalono, że średni ważony koszt kapitału WACC wynosi 10,64%.

Test nie wykazał konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość aktywów Spółki na dzień 31 grudnia 2020 roku.

25. Połączenia jednostek gospodarczych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku Spółka nie łączyła się z innymi jednostkami gospodarczymi.

26. Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach

	<i>31 grudnia 2020</i>	<i>31 grudnia 2019 (przekształcone)</i>
Akcje/udziały w spółkach zależnych notowanych na giełdzie	–	–
Akcje/udziały w spółkach zależnych nienotowanych na giełdzie	26 691	29 814
Akcje/udziały w pozostałych spółkach notowanych na giełdzie	–	120
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nienotowanych na giełdzie	1 376	1 376
	<u>28 067</u>	<u>31 310</u>

* akcje/udziały stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 32.3

W dniu 28 września 2020 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zawarła umowę sprzedaży 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki RAFAKO EBUS za kwotę 15 tysięcy złotych, pomiędzy ARP a RAFAKO S.A. w restrukturyzacji.

Ponadto, w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku Spółka dokonała sprzedaży posiadanych 73 219 sztuk akcji spółki TAURON Polska Energia S.A. za łączną kwotę 182 tysięcy złotych.

26.1. Odpisy aktualizujące wartość akcji/udziałów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Stan na początek okresu	(10 338)	(4 975)
- utworzenie odpisu aktualizującego	(3 156)	(5 370)
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	–	7
- wykorzystanie odpisu aktualizującego	410	–
	<u>(13 084)</u>	<u>(10 338)</u>

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku Spółka dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość udziałów w jednostce zależnej ENERGOTECHNIKA Engineering Sp. z o.o. w kwocie 3 117 tysięcy złotych. Przyczyną utworzenia odpisu jest spadek wartości godziwej aktywów netto spółki zależnej.

27. Pozostałe należności długoterminowe

	<i>31 grudnia 2020</i>	<i>31 grudnia 2019 (przekształcone)</i>
Należności finansowe		
Kaucje	5 831	380
Pozostałe należności długoterminowe	56 188	42 336
	<u>62 019</u>	<u>42 716</u>
Należności finansowe ogółem (netto)		
Należności niefinansowe		
Rozliczenia międzyokresowe	1 551	4 795
	<u>1 551</u>	<u>4 795</u>
Należności niefinansowe ogółem (netto)		
Należności długoterminowe ogółem (netto)	<u>63 570</u>	<u>47 511</u>

28. Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 <i>(przekształcone)</i>
Należności z tytułu poręczeń udzielonym wobec jednostkom powiązanim	40 719	28 148
Odpis aktualizujący wartość pozostałych aktywów finansowych długoterminowych	(40 719)	–
	–	28 148

28.1. Należności z tytułu poręczeń udzielonym jednostkom powiązanim

W 2015 roku Spółka zawarła umowę poręczenia, na mocy której nieodwołanie i bezwarunkowo poręczyła za należyte wykonanie wszelkich zobowiązań jednostki zależnej związanych z realizacją kontraktu „Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II”. Zapisy umowy przewidują odroczony termin płatności należności z tytułu umowy, który został określony na 31 marca 2021 roku. Przychody z tytułu umowy poręczenia są ujmowane w wartości godziwej zapłaty z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku Spółka dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu udzielonego poręczenia spółce zależnej E003B7 Sp. z o.o. w kwocie 40 719 tysięcy złotych. Powodem utworzenia odpisu aktualizującego jest istotny wzrost poziomu ryzyka realizowalności powyższego aktywa spowodowany niepewnością co do możliwości zrealizowania przez jednostkę zależną kontraktu na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II z dodatnią marżą. Stan realizacji tego kontraktu został szczegółowo opisany w nocie 11.1.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

29. Zapasy

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 <i>(przekształcone)</i>
Materiały (według wartości netto możliwej do uzyskania)	22 870	27 205
Według ceny nabycia	41 638	39 179
Według wartości netto możliwej do uzyskania	22 870	27 205
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	22 870	27 205

* zapasy stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 32.4

29.1. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Stan na początek okresu	(11 974)	(10 287)
- utworzenie odpisu aktualizującego	(8 587)	(2 096)
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	656	90
- wykorzystanie odpisu aktualizującego	1 137	319
Stan na koniec okresu	(18 768)	(11 974)

30. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Należności finansowe		
Należności z tytułu dostaw i usług	188 348	207 730
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(21 928)	(5 679)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	166 420	202 051
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	-	-
Kaucje	61 492	66 736
Należności sporne dochodzone na drodze sądowej*	21 382	31 896
Inne należności finansowe	7 639	10 489
Odpis aktualizujący wartość należności finansowych (-)	(29 758)	(33 648)
Należności finansowe ogółem (netto)	227 175	277 524
Należności niefinansowe		
Należności z tytułu przedpłat i udzielonych zaliczek	88 652	103 395
Należności budżetowe	11 646	11 058
Rozliczenia międzyokresowe**	6 386	20 591
Inne należności niefinansowe	29 842	11 280
Odpis aktualizujący wartość należności niefinansowych (-)	(72 121)	(39 430)
Należności niefinansowe ogółem (netto)	64 405	106 894
Należności krótkoterminowe ogółem (netto)	291 580	384 418

*Spółka objęła należność odpisem aktualizującym w kwocie odpowiadającej szacowanemu poziomowi ryzyka nierealizowalności tej należności, szczegółowy opis należności spornych został zaprezentowany w nocie 42.2 niniejszego sprawozdania finansowego;

** W 2017 roku RAFAKO S.A., w ramach poszerzania oferty produktowej, rozpoczęła budowę prototypu pierwszego polskiego zero-emisyjnego autobusu elektrycznego z baterią pod podwoziem; w dniu 28 września 2020 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zawarła umowę sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa funkcjonującej jako oddział Spółki działający pod nazwą RAFAKO S.A. Oddział w Solcu Kujawskim, za kwotę 30 985 000,00 złotych, pomiędzy Spółką pod firmą RAFAKO EBUS sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu a RAFAKO S.A. w restrukturyzacji przy udziale Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. z siedzibą w Warszawie. W ramach tej transakcji zbyto nakłady na prace rozwojowe nad prototypem autobusu elektrycznego eBus.

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Spółka posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Wartość bilansowa należności z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Spółkę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2020 roku w kwocie 166 420 tysięcy złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi oraz zagranicznymi kontrahentami.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 <i>(przekształcone)</i>
Należności z tytułu dostaw i usług krótkoterminowe od odbiorców krajowych	71 584	124 932
Należności z tytułu dostaw i usług krótkoterminowe od odbiorców zagranicznych	94 836	77 119
Należności z tytułu dostaw i usług netto	166 420	202 051

Kaucje wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2020 roku w kwocie 61 492 tysiące złotych, dotyczą głównie projektów realizowanych w obszarach:

- budowy bloku parowego opalanego węglem w kwocie 18 685 tysięcy złotych,
- budowy bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w kwocie 7 128 tysięcy złotych,
- wykonania parownika w kwocie 5 938 tysięcy złotych,
- wykonania części ciśnieniowych kotła do spalarni w kwocie 6 198 tysięcy złotych,
- budowy tłoczni w kwocie 3 154 tysiące złotych.

Zmiana stanu kaucji zanotowana w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku wynikała przede wszystkim ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umów na modernizację instalacji odsiarczania spalin w kwocie 5 149 tysięcy złotych oraz ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umowy na instalację katalitycznego odazotowania spalin w kwocie 8 139 tysięcy złotych. Ponadto na wartość kaucji udzielonych miało wpływ udzielenie kaucji w kwocie 5 938 tysięcy złotych w związku z realizacją projektu na wykonanie parownika.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią zaliczki, które na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiły 88 696 tysięcy złotych, w tym:

- zaliczka na poczet realizacji umowy na budowę zbiorników paliwa w kwocie 44 740 tysięcy złotych,
- zaliczka związana z realizacją umowy na wyspę biomasową w kwocie 14 677 tysięcy złotych,
- zaliczka związana z realizacją umowy na budowę gazociągu w kwocie 11 130 tysięcy złotych,
- zaliczka związana z realizacją umowy na budowę zbiornika LNG w kwocie 6 450 tysięcy złotych.

30.1. Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych oraz pozostałych należności

Spółka dokonała oceny należności pod kątem utraty ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości, opisaną w nocie 8.11 niniejszego sprawozdania finansowego. Odpisy aktualizujące wartość należności, które w 2020 roku zostały ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów wyniosły:

- w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług – utworzenie odpisów w kwocie 16 249 tysięcy złotych (2019 rok: rozwiązanie/wykorzystanie odpisów w kwocie 13 052 tysiące złotych),
- w odniesieniu do pozostałych pozycji należności finansowych długoterminowych i krótkoterminowych - utworzenie odpisów aktualizujących w kwocie 28 801 tysięcy złotych (2019 rok: utworzenie odpisów aktualizujących w kwocie 45 789 tysięcy złotych).

Zmiany wartości odpisów aktualizujących wartość należności w okresie objętym sprawozdaniem finansowym prezentują poniższe tabele.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dla należności z tytułu dostaw i usług Spółka stosuje uproszczone podejście zakładające kalkulację odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla całego okresu życia instrumentu.

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Stan na początek okresu	(5 679)	(18 731)
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	(16 253)	(3 323)
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	4	3 085
Odpisy wykorzystane (-)	-	13 290
Stan na koniec okresu	(21 928)	(5 679)

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, dla których odpisy aktualizujące szacuje się dla całego życia instrumentu, Spółka nie jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania dłużnika. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłatalnością. W oparciu o oszacowany wzrost ryzyka kredytowego Spółka dokonała szacunku w oparciu o 1-roczną analizę wpływów należności od kontrahentów.

Zmiana wartości odpisów aktualizujących należności handlowe wykazana w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku wynikała przede wszystkim z aktualizacji macierzy służącej do ustalenia wartości odpisu należności handlowych na dzień bilansowy. Szczegółowy opis został umieszczony w notce 8.11 niniejszego sprawozdania finansowego. Odpisy aktualizujące wartość pozostałych pozycji należności finansowych (tj. poza należnościami z tytułu dostaw i usług) długoterminowych i krótkoterminowych.

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Stan na początek okresu	(73 078)	(27 289)
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	(43 497)	(46 312)
- 12-miesięczne oczekiwane straty	(7 503)	(709)
- znaczący wzrost ryzyka kredytowego, ale brak utraty wartości	-	-
- aktywa dotknięte utratą wartości	(35 994)	(45 603)
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	14 697	523
- 12-miesięczne oczekiwane straty	14 697	523
Odpisy wykorzystane (-)	-	-
- 12-miesięczne oczekiwane straty	-	-
- znaczący wzrost ryzyka kredytowego, ale brak utraty wartości	-	-
- aktywa dotknięte utratą wartości	-	-
Stan na koniec okresu	(101 879)	(73 078)

Zmiana wartości odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności wynikała przede wszystkim:

- z utworzenia odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu udzielonych zaliczek w kwocie 14 036 tysięcy złotych,
- z utworzenia odpisu aktualizującego wartość kaucji udzielonych w kwocie 7 503 tysiące złotych,
- z utworzenia odpisów aktualizujących wartość należności spornych w kwocie 1 596 tysięcy złotych,
- z utworzenia odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dokonanych płatności bezpośrednich z tytułu odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podwykonawców w kwocie 19 464 tysiące złotych,
- z utworzenia odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności w kwocie 898 tysięcy złotych.

31. Aktywa finansowe krótkoterminowe

31.1. Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 <i>(przekształcone)</i>
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe, w tym:	-	-
Zaliczka na poczet nabycia prawa do pożyczki	10 400	10 400
Odpis aktualizujący wartość zaliczki na poczet nabycia prawa do pożyczki	(10 400)	(10 400)
Obligacje krótkoterminowe	27 822	27 822
Odpis aktualizujący wartość obligacji	(27 822)	(27 822)
	-	-
	-	-

* szczegółowy opis dotyczący obligacji został zamieszczony w notcie 31.1.1

31.1.1. Obligacje

W dniu 9 listopada 2016 roku PBG S.A. w restrukturyzacji, w związku z zawarciem aneksów do dokumentacji restrukturyzacyjnej, poinformowała o rozpoczęciu procedury emisji obligacji, których nabycie zostało następnie zaoferowane wierzycielom zaspokajanym przez PBG S.A. zgodnie z Układem, w tym spółce RAFAKO S.A. (Obligacje).

W konsekwencji powyższego, w dniu 20 stycznia 2017 roku Spółka złożyła oświadczenie o przyjęciu skierowanych do niej propozycji nabycia Obligacji spółki PBG S.A. w restrukturyzacji emitowanych w ramach ośmiu serii od B1 do I1 (tak zwana Druga Emisja Obligacji PBG S.A.). Łącznie RAFAKO S.A. objęła 388 492 sztuk Obligacji o łącznej wartości nominalnej w wysokości 38 849 200,00 złotych. Objęcie wskazanych Obligacji nastąpiło w drodze potrącenia wierzytelności RAFAKO S.A. wynikających z układu PBG S.A. w restrukturyzacji z ceną emisyjną Obligacji.

W dniu 9 lutego 2017 roku nastąpił przydział Obligacji na rzecz RAFAKO S.A. Do końca 2019 roku jednostka dominująca PBG S.A., dokonała wykupu obligacji serii B1, C1, D1, E1 i F1 obligacji o łącznej wartości 11 026 800 złotych.

W dniu 19 grudnia 2019 roku PBG S.A. złożyła wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego dla Spółki oraz uchylenie układu zawartego z wierzycielami w dniu 5 sierpnia 2015 roku. W dniu 9 stycznia 2020 roku postanowieniem Sądu Rejonowego w Poznaniu układ z wierzycielami został uchylony. W dniu 12 lutego 2020 roku zostało otwarte postępowanie sanacyjne wobec spółki PBG S.A. w restrukturyzacji.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały wykupione obligacje PBG S.A. w restrukturyzacji następujących serii:

Data Wykupu	30.06.2019	31.12.2019	30.06.2020
Serie	G,G1 i G3	H,H1 i H3	I, I1 i I3
Wartość wykupywanych Obligacji	61 934 800 zł	46 875 600 zł	238 445 700 zł
w tym Obligacje objęte przez RAFAKO S.A.	4 996 100 zł	3 781 300 zł	19 045 000 zł

Obligacje wyemitowane przez PBG S.A. zgodnie z warunkami emisji były i są obligacjami zabezpieczonymi w rozumieniu Ustawy z dnia 15 stycznia 2015 roku o obligacjach. Obligacje PBG S.A. są zabezpieczone przede wszystkim zastawem rejestrowym na 42 466 000 sztuk zdematerializowanych akcji RAFAKO S.A. (co stanowi obecnie 33,2% kapitału RAFAKO S.A.), hipotekami na nieruchomościach Grupy PBG, zastawami rejestrowymi na innych wybranych aktywach Grupy PBG, w tym akcjach i udziałach wybranych spółek z Grupy PBG (w tym spółki PBG oil and gas Sp. z o.o.), poręczeniami oraz oświadczeniami o poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty zabezpieczenia w wysokości 1 065 000 000,00 złotych.

Pomimo, że na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego pozostałe do wykupu Obligacje spółki PBG S.A. (o łącznej wartości: 353,3 milionów złotych) zabezpieczone były wyżej wskazanymi zabezpieczeniami, w ocenie Zarządu ustanowione zabezpieczenie w korespondencji z łączną kwotą zobowiązań z tytułu wskazanych Obligacji oraz pozostałych zobowiązań powstałych w toku działalności spółki PBG S.A. w restrukturyzacji nie jest wystarczające, aby uznać, że należność jest realizowalna.

W związku ze zmianą stanowiska Zarządu Spółki w kwestii realizowalności należności z tytułu obligacji spółki PBG S.A. w restrukturyzacji, na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku Spółka dokonała utworzenia odpisu aktualizującego na całą wartość posiadanych obligacji.

31.2. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 <i>(przekształcone)</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	46 706	21 089
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy, w tym:	940	2 828
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	-	-
	47 646	23 917

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stawki referencyjnej ustalonej na rynku międzybankowym. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych.

Spółka posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zalicza otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Spółka może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów. Na dzień 31 grudnia 2020 roku kwota ta wynosiła 14 080 tysięcy złotych. Ponadto na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka posiada środki o ograniczonej możliwości dysponowania na rachunku cesyjnym w kwocie 3,5 miliona złotych.

Ponadto środki pieniężne na rachunkach bankowych zabezpieczonych cesją należności z kontraktu mogą podlegać blokadzie w przypadku istotnego pogorszenia się sytuacji finansowej Spółki.

32. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki

32.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych

Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań wynosiła 114 601 tysięcy złotych. Środki trwałe zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

	<i>31 grudnia 2020</i>	<i>31 grudnia 2019 (przekształcone)</i>
Środki trwałe zabezpieczone hipoteką, w tym:	80 140	83 094
grunty	9 162	9 162
budynki i budowle	70 978	73 932
Środki trwałe, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, w tym:	34 461	39 282
urządzenia techniczne i maszyny	32 842	36 880
środki transportu	1 619	2 402
	114 601	122 376*

*wykazane kwoty obejmują środki trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 4 512 tysięcy złotych (31 grudnia 2019: 103 tysiące złotych), zaprezentowane w nocie 22

32.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych

Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartości niematerialne o wartości 4 677 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Spółki (31 grudnia 2019: 8 097 tysięcy złotych). Wartości niematerialne zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

32.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach

Na dzień 31 grudnia 2020 roku akcje/udziały w spółkach o wartości bilansowej 28 067 tysięcy złotych (31 grudnia 2019: 31 310 tysięcy złotych) zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

Zmniejszenie wartości akcji/udziałów w okresie 12 miesięcy 2020 roku w porównaniu do okresu porównawczego roku poprzedniego związane jest przede wszystkim z utworzeniem odpisów aktualizujących wartość udziałów w spółce zależnej, co zostało szerzej opisane w nocie 26.1.

32.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zapasy o wartości bilansowej 22 870 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Spółki (31 grudnia 2019: 27 205 tysięcy złotych). Zapasy stanowią zabezpieczenie zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

32.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych

Na dzień 31 grudnia 2020 roku należności z tytułu dostaw, robót i usług o wartości bilansowej 44 157 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek (31 grudnia 2019 roku: 21 499 tysięcy złotych).

33. Kapitał własny

33.1. Kapitał podstawowy

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2020 roku kapitał podstawowy RAFAKO S.A. nie uległ zmianie i na dzień 31 grudnia 2020 roku jego wartość wynosiła 254 864 tysiące złotych.

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Liczba akcji w szt.</i>	<i>Wartość akcji w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
Akcje serii J	15 331 998	30 664
Akcje serii K	42 500 000	85 000
	127 431 998	254 864

W związku z emisją obligacji przez PBG S.A. w 2016 roku, głównego akcjonariusza Spółki, na akcjach RAFAKO S.A. należących bezpośrednio do PBG S.A. (7 665 999 akcji), jak i pośrednio poprzez spółkę zależną od PBG S.A. w restrukturyzacji - Multaros Trading Company Limited (34 800 001 akcji) został ustanowiony zastaw rejestrowy na rzecz obligatariuszy PBG S.A. w restrukturyzacji.

33.2. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

33.3. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

33.4. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2020 roku, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej nie uległ zmianie i na dzień 31 grudnia 2020 roku kapitał ten wyniósł 165 119 tysięcy złotych.

33.5. Wypłacone dywidendy

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2020 roku oraz do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Spółka nie wypłacała dywidendy, a Zarząd nie zadeklarował jej wypłaty.

33.6. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Spółkę mające na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnej działalności Spółki wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Spółka analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie bilansowej).

Sytuację Spółki należy analizować w powiązaniu z notą 7 dotyczącą kontynuacji działalności

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 <i>(przekształcone)</i>
Udział zadłużenia w kapitale własnym		
Kapitał własny	(192 253)	104 529
Kapitał obcy (kredyty bankowe oraz otrzymane pożyczki)	84 700	112 021
Suma bilansowa	782 484	932 588
Wskaźnik kapitalizacji (kapitał własny/suma bilansowa)	(0,25)	0,11
Źródła finansowania ogółem		
Kapitał własny	(192 253)	104 529
Kapitał obcy (kredyty bankowe oraz otrzymane pożyczki)	84 700	112 021
Leasing	4 674	5 741
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	(2,15)	0,89
EBITDA		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(279 284)	(250 395)
Amortyzacja	12 490	12 659
EBITDA	(266 794)	(237 736)
Dług		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	84 700	112 021
Leasing	4 674	5 741
Wskaźnik długu do EBITDA	(0,33)	(0,50)

34. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. na koniec okresu sprawozdawczego

Wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. na dzień 31 grudnia 2020 roku został zaprezentowany w poniższej tabeli:

Nazwa podmiotu	Liczba akcji (w sztukach)	Liczba głosów wynikających z posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
PBG S.A., Multaros Trading Company Ltd. oraz Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych zgodnie z porozumieniem z dnia 24 października 2017 r. o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 6) Ustawy o Ofercie Publicznej(*), w tym:				
- PBG S.A.(*)	55 081 769	55 081 769	43,22%	43,22%
- Multaros Trading Company Limited (spółka zależna od PBG S.A.)(*)(**)	7 665 999	7 665 999	6,02%	6,02%
- Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych zarządzany przez PFR TFI S.A. (**)	34 800 001	34 800 001	27,31%	27,31%
Pozostali	12 615 769	12 615 769	9,90%	9,90%
	72 350 229	72 350 229	56,78%	56,78%

(*) stan akcji na podstawie zawiadomienia od PBG i Multaros z dnia 28 grudnia 2017 roku.

(**) stan akcji na podstawie zawiadomienia Funduszu Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych z dnia 3 stycznia 2018 roku,

(***) Multaros Trading Company Ltd. jest spółką zależną PBG S.A. w związku z czym spółka RAFAKO S.A. („Spółka”) jest pośrednio kontrolowana przez PBG, która posiada łącznie, bezpośrednio i pośrednio, 42.466.000 akcji Spółki stanowiących 33,32% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do wykonywania 33,32% głosów ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

35. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek	
						31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzytelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt odnawialny w rachunku bieżącym do kwoty 50 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	50 354	69 569
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzytelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym do kwoty 7 milionów złotych***	PLN/ EUR	WIBOR 1M lub EURIBOR 1M + marża	31.01.2022****	3 683	34 149
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzytelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	8 344	8 303
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzytelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	6 070	–

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek	
						31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzycelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	14 196	–
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzycelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	2 053	–
						84 700	112 021

* zabezpieczenie udzielonego kredytu stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę;

** na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę do 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonego przez bank PKO BP S.A. kredytu;

*** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 5 stycznia 2021 roku, limit udzielony został do kwoty 120,6 mln złotych, w tym limit kredytu w rachunku bieżącym: do kwoty 50 milionów złotych do dnia 31 stycznia 2022 roku;

**** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 5 stycznia 2021 roku, termin wykorzystania i spłaty kredytu przedłużono do dnia 31 stycznia 2022 roku.

Spółka przewiduje przedłużenie umowy kredytowej na kolejne okresy. Sytuację kredytową Spółki należy analizować w powiązaniu z treścią noty 7 dotyczącej kontynuacji działalności Spółki.

36. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

36.1. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuarialną Spółka tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFŚS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego zawarto w poniższej tabeli:

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Na dzień 1 stycznia	31 794	26 097
Koszty odsetek	605	730
Koszty bieżącego zatrudnienia	527	654
Koszty przeszłego zatrudnienia (Zyski)/straty aktuarialne	(3 514) (915)	6 877
Wypłacone świadczenia	(3 064)	(2 564)
Koniec okresu	25 433	31 794
Rezerwy długoterminowe	24 483	29 329
Rezerwy krótkoterminowe	951	2 465

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i zakładane w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<i>31 grudnia 2020</i>	<i>31 grudnia 2019</i>
Stopa dyskontowa (%)	1,2	1,9
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	-	-
Wskaźnik rotacji pracowników	7,5	7,5
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)**	2	2

* Brak danych w raporcie aktuarium
** 2% w roku 2021 oraz w kolejnych latach

Analiza wrażliwości

Zmiana przyjętej stopy dyskontowej o pół punktu procentowego:

	<i>Wzrost (w tys. złotych)</i>	<i>Spadek (w tys. złotych)</i>
<i>31 grudnia 2020</i>		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(1 297)	1 389
<i>31 grudnia 2019</i>		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(1 398)	1 520

37. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

37.1. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Zobowiązania finansowe		
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	11 482	18 556
	11 482	18 556

37.2. Pozostałe rezerwy długoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych	28 484	18 430
Rezerwy na koszty odpraw emerytalnych	7 379	8 570
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	10 330	13 944
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	6 773	6 815
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	–	5
	52 966	47 764

37.3. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	377 297	332 640
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	22	163
Kwoty zatrzymane (kaucje)	131	87
Inne zobowiązania finansowe*	155 355	–
Zobowiązania finansowe ogółem	532 805	332 890
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	3 647	5 525
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	30 108	16 763
Zobowiązania z tytułu poręczeń/odpowiedzialności solidarnej	7 478	15 386
Zobowiązania z tytułu opóźnionego spływu kosztów	16 615	13 582
Zobowiązania z tytułu kosztów restrukturyzacji zatrudnienia	2 701	–
Inne zobowiązania niefinansowe	6 344	2 713
Zobowiązania niefinansowe ogółem	66 893	37 206
	599 698	370 096

* na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka rozpoznała w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania z tytułu zrealizowanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych wraz z naliczonymi odsetkami w łącznej kwocie 71 176 tysięcy złotych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych kar umownych w kwocie 10 192 tysiące złotych

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka prezentuje krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie 30 108 tysięcy złotych, w skład których wchodzi pozycje ujęte w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 <i>(przekształcone)</i>
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	20 826	6 682
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	6 364	6 555
Zobowiązania z tytułu Pracowniczych Planów Kapitałowych	181	225
Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów	2 553	2 769
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	184	532
	30 108	16 763

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka oszacowała wartość rezerwy z tytułu poręczenia opisanego w nocie 28.1. w kwocie 7 344 tysiące złotych (31 grudnia 2019: 7 344 tysiące złotych).

Spółka zawarła umowę na budowę gazociągu, w której podwykonawcą Spółki była jednostka dominująca PBG S.A. w restrukturyzacji. Z tytułu odpowiedzialności solidarnej Spółka rozpoznała zobowiązanie z tytułu roszczeń podwykonawców PBG S.A. w restrukturyzacji w wysokości 131 tysięcy złotych (31 grudnia 2019: 8 040 tysięcy złotych).

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Spółkę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

37.4. Pozostałe rezerwy krótkoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 <i>(przekształcone)</i>
Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych	3 390	6 555
Rezerwa na straty z tytułu umów	37 885	38 997
Rezerwy na koszty odpraw emerytalnych	241	432
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	656	1 772
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	54	261
Pozostałe rezerwy	32	288
	42 258	48 305

37.5. Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie posiada nierozliczonych transakcji walutowych o ujemnej wartości godziwej.

37.6. Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych i wartości niematerialnych

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka wykazywała zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w kwocie 22 tysiące złotych (31 grudnia 2019 roku: 163 tysiące złotych).

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka nie posiadała podpisanych umów dotyczących planowanych nakładów inwestycyjnych, które nie zostały na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego ujęte w księgach rachunkowych.

37.7. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

37.7.1. Zobowiązania z tytułu kosztów niewykorzystanych urlopów

Zobowiązanie z tytułu koszty niewykorzystanych urlopów wyliczana jest miesięcznie w oparciu o faktyczną ilość dni niewykorzystanych urlopów na koniec każdego miesiąca. W ciągu roku obrotowego na każdy miesiąc przypada jedna dwunasta należnego urlopu za cały rok, powiększona o wszystkie niewykorzystane dni z okresów poprzednich. Ustalona w ten sposób ilość dni mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla danego pracownika, ustaloną w oparciu o wynagrodzenie z miesiąca, na który rezerwa jest wyliczana powiększone o obciążenia z tytułu ZUS.

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Początek okresu	2 769	2 929
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Koszty wypłaconych świadczeń	(216)	(160)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Koniec okresu	2 553	2 769
Krótkoterminowe na dzień	2 553	2 769
Długoterminowe na dzień	–	–
	2 553	2 769

37.7.2. Naliczone zobowiązania z tytułu kosztów niewypłaconej premii

Spółka wypłaca pracownikom premię roczną, której wysokość jest uzależniona od stopnia realizacji zysku operacyjnego firmy. Zgodnie z postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy (UZP), po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego w terminie do 30 dni, Zarząd – po zasięgnięciu opinii Związków Zawodowych – podejmuje decyzję o wypłacie premii uznaniowej dla pracowników Spółki. W ciągu roku obrotowego Spółka tworzy rezerwę z tytułu premii rocznej w wysokości określonej w UZP, o ile Zarząd Spółki nie podejmie decyzji o jej nie tworzeniu. Spółka tworzy również rezerwę z tytułu premii dla kierowników projektów, wypłacaną po zakończeniu realizacji umowy.

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Początek okresu	537	746
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	42	64
Koszty wypłaconych świadczeń	(123)	(130)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	(272)	(143)
Koniec okresu	184	537
Krótkoterminowe na dzień	184	532
Długoterminowe na dzień	–	5
	184	537

37.7.3. Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych

Rezerwy na kosztów naprawy gwarancyjne tworzone są na podstawie określonego przez Zarząd Spółki stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania w przyszłości na podstawie realizowanych umów o usługę. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych.

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Początek okresu	24 985	22 951
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	16 527	14 874
Poniesione koszty napraw gwarancyjnych	(7 605)	(9 458)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	(2 033)	(3 382)
Koniec okresu	<u>31 874</u>	<u>24 985</u>
Krótkoterminowe na dzień	3 390	6 555
Długoterminowe na dzień	28 484	18 430
	<u>31 874</u>	<u>24 985</u>

37.8. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie posiadała zobowiązań z tytułu podatku dochodowego.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W 2018 roku w Spółce rozpoczęła się kontrola celno- skarbowa dotycząca rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego za 2016 rok. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego kontrola nie została zakończona.

38. Dotacje

Dotacje wykazane w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiły 440 tysięcy złotych. Otrzymane dotacje dotyczą:

- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt, dostawy oraz instalację systemów detekcji i sygnalizacji gazu ziemnego dla dwóch pieców gazowych w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny,
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt wyposażenia magazynu farb i lakierów w system detekcji węglowodorów w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny,
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt modernizacji i rozbudowy systemu monitoring w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny.

- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. i InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group, w ramach której towarzystwa ubezpieczeniowe dofinansowują projekt poprawy bezpieczeństwa pożarowego w budynku produkcyjnym w RAFAKO S.A.; dotacje mają charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Elastyczność istniejących bloków energetycznych przy ograniczonych nakładach inwestycyjnych" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 1.2 w konkursie PBSE; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Opracowanie niskonakładowej metody zwiększenia skuteczności instalacji odsiarczania spalin" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 1.2 w konkursie INNOCHEM; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Układ metanowania CO2 do magazynowania energii elektrycznej poprzez produkcję CO2-SNG." projekt realizowany we współpracy z TAURON Wytwarzanie S.A., Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Akademię Górniczo-Hutniczą, West Technology & Trading Polska Sp. z o.o. z Opola, EXERGON Sp. z o.o. z Gliwic, Instytut CEA z Francji oraz firmę Atmostat z Francji; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Poligeneracyjny układ komunalny opalany biomasą i paliwami wtórnymi z odpadów." projekt realizowany we współpracy z firmami EXERGON Sp. z o.o. z Gliwic, TAURON Wytwarzanie S.A., Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla, firmą EQTEC z Hiszpanii, Instytut CEA z Francji oraz firmę Atmostat z Francji; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy „HYBRYDOWY system ograniczenia emisji składników kwaśnych i popiołów lotnych ze spalin" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 4.1.4 w konkursie Projekty Aplikacyjne; dotacja ma charakter pieniężny.

Rozliczenia z tytułu dotacji:

<i>Cel dotacji</i>	<i>Stan na 1 stycznia 2020</i>	<i>Zwiększenia w okresie</i>	<i>Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie</i>	<i>Zwrot dotacji w okresie</i>	<i>Inne zmniejszenia dotacji w okresie</i>	<i>Stan na 31 grudnia 2020</i>
Modernizacja środków trwałych	159	–	(9)	–	–	150
Realizacja części projektu badawczego	71	1 855	(1 636)	–	–	290
	230	1 855	(1 645)	–	–	440

39. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku Spółka nie przeprowadzała emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

40. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

	<i>31 grudnia 2020</i>	<i>31 grudnia 2019</i>
Należności z tytułu gwarancji bankowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	176 687	228 666
- od jednostek powiązanych	–	–
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	–	–
- od jednostek powiązanych	–	–
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	48 243	62 630
- od jednostek powiązanych	12 973	51 925
Akredytywy	–	5 643
	224 930	296 939

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym	329 033	510 939
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 183 594	1 175 587
- na rzecz jednostek powiązanych	1 183 594	1 175 587
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	109 892	107 900
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Akredytywy	-	-
	1 622 519	1 794 426

W okresie 12 miesięcy 2020 roku spółka RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zanotowała spadek poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 171 907 tysięcy złotych, który wynikał ze spadku poziomu udzielonych gwarancji. W okresie 12 miesięcy 2020 roku na zlecenie RAFAKO S.A. w restrukturyzacji banki oraz instytucje ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji, z tytułu dobrego wykonania umowy, zwrotu zaliczki oraz gwarancji przetargowych, w kwocie 8 307 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja zwrotu zaliczki na kwotę 1 354 tysiące euro, wystawiona w czerwcu 2020 roku. Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń na koniec grudnia 2020 roku wynosiły 1 183 594 tysiące złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowią poręczenia udzielone w dniu 16 kwietnia 2014 roku oraz 24 lutego 2016 roku przez RAFAKO S.A. w restrukturyzacji za zobowiązania jednostki zależnej E003B7 Sp. z o.o., z terminem obowiązywania do dnia 17 kwietnia 2028 roku, w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A.– Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II”.

Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w okresie 12 miesięcy 2020 roku była gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 11 972 tysięcy euro.

W okresie 12 miesięcy 2020 roku Spółka odnotowała spadek poziomu należności warunkowych w kwocie 72 009 tysięcy złotych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów oraz zwrotu zaliczki, w tym spadek poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w kwocie 51 979 tysięcy złotych, spadek poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 14 387 tysięcy złotych oraz spadek poziomu akredytyw w wysokości 5 643 tysiące złotych. Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w okresie 12 miesięcy 2020 roku stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 1 397 tysięcy euro. Największą pozycję wśród gwarancji wygasłych w okresie 12 miesięcy 2020 roku stanowiła gwarancja zwrotu zaliczki w kwocie 1 335 tysięcy dolarów amerykańskich.

41. Gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka posiadała zobowiązania warunkowe wynikające z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych o łącznej wartości 329 033 tysiące złotych, w tym:

Lp.	Bank/ubezpiaczyciel wystawiający gwarancje	Kwota gwarancji (w tys. PLN)	Przedmiot gwarancji
1.	Alior Bank	39 064	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
2.	Allianz	8 315	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
3.	AXA	7 245	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
4.	Generali	8 823	dobrze wykonanie umowy, zwrot zaliczki
5.	Hermes	7 305	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
6.	Hestia	65 843	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
7.	HSBC	6 309	dobrze wykonanie umowy, zwrot zaliczki
8.	InterRisk	25 604	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
9.	KUKE	56 328	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
10.	Lev Ins	14 707	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
11.	mBank	41 500	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
12.	PKO BP	36 964	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
13.	TUW PZUW	94	zwrot zaliczki
14.	Uniqą	2 565	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
15.	WARTA	2 120	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
16.	AIK Banka AD	6 247	zwrot zaliczki
	RAZEM	329 033	

Zabezpieczenie wiarytelności większości ubezpieczycieli wystawiających gwarancje finansowe na zlecenie Spółki stanowią weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi, natomiast wiarytelności banków zabezpieczane są zabezpieczeniami wynikającymi z umów z bankami, w tym przede wszystkim przelewami wiarytelności z kontraktów.

42. Sprawy sporne, postępowania sądowe

42.1. Postępowanie sądowe przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A.

W dniu 2 marca 2020 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji i Mostostal Warszawa S.A. w wyniku przeprowadzonych negocjacji zawarły porozumienie dotyczące prowadzonego wcześniej sporu. Sprawa dotyczyła wytoczonego przez RAFAKO 30 kwietnia 2019 roku powództwa, w którym Spółka domagała się 2 429 tysięcy złotych tytułem odsetek związanych z nieprawidłowym wystawieniem przez pozwaną spółkę faktur VAT, w wyniku czego Spółka nie mogła we właściwym czasie pomniejszyć kwoty zapłaconego podatku z tytułu należnego VAT. Na mocy rzeczzonego porozumienia Spółka otrzymała od Mostostal Warszawa S.A. 1,5 mln złotych.

42.2. Postępowanie sądowe przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o.

Dnia 20 marca 2017 roku Spółka złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach pozew kierowany solidarnie przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. Chodzi o zapłatę kwoty w wysokości 16 157 215 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 listopada 2016 roku z tytułu wystawionej faktury za zrealizowane przez Spółkę, a niezapłacone przez Mostostal Warszawa S.A. oraz Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. prace wykonane w ramach umowy podwykonawczej dotyczącej inwestycji ZTUO Szczecin. RAFAKO uznaje, że roszczenie jest zasadne, ponieważ prace zostały zrealizowane, na poparcie czego została przeprowadzona przez Spółkę stosowna inwentaryzacja prac, a jej wyniki przekazane dłużnikom. W dniu 29 marca 2017 roku sąd wydał nieprawomocny nakaz zapłaty kwot dochodzonych pozewem. Pozwane spółki w dniu 19 kwietnia 2017 roku złożyły do sądu sprzeciw od nakazu zapłaty. Powołany przez sąd biegły sporządził opinię, do której Spółka nie zgłosiła żadnych uwag, ponieważ opinia w całości uwzględniała/potwierdzała ilość i wartość prac podlegających rozliczeniu na rzecz RAFAKO. Uwagi i zastrzeżenia do opinii zgłosili pozwani, wobec czego Sąd postanowił dopuścić dowód uzupełniającej opinii biegłego, która zostanie zrealizowana w III kwartale 2021 roku.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka prezentuje tę należność sporną, po uwzględnieniu ostrożnościowego odpisu aktualizującego, w kwocie netto 13 milionów złotych w pozycji „Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów”. W ocenie kancelarii prawnej reprezentującej Spółkę w tym postępowaniu powództwo jest uzasadnione (szansa pozytywnego rozstrzygnięcia wynosi ok. 90%). Mając na uwadze powyższe w ocenie Zarządu Spółki ryzyko związane z realizowalnością powyższego aktywa w wykazanej kwocie netto na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego jest minimalne.

42.3. Spór z firmą Wärtsilä Finland Oy (Klient)

Spór związany był z podpisaną 29 marca 2018 roku z firmą Wärtsilä Finland Oy (Klient) umową na budowę zbiornika LNG w miejscowości Hamina w Finlandii. W dniu 19 października 2018 roku Klient poinformował Spółkę o skorzystaniu z prawa wdrożenia wykonawstwa zastępczego dotyczącego części zakresu wiążącej strony umowy i przedstawił, nie poparte żadnymi dokumentami, szacunki kosztów z tym związanych w kwocie 3 537 412,00 EUR. Spółka nie zgadzała się z tym roszczeniem, odrzucając je w całości ze względu na: a) brak przekazania przez Klienta dokumentacji technicznej umożliwiającej realizację tego zakresu prac, b) niedochowanie przewidzianej umową procedury wdrożenia wykonawstwa zastępczego. W związku z opóźnieniami w przekazywaniu dokumentacji przez Klienta oraz zmianami zakresów i technologii robót, Spółka podsumowała prace wykonane do grudnia 2018 roku i poinformowała Klienta o roszczeniach na łączną kwotę 3 milionów EUR. Z kolei pismem z dnia 16 września 2019 roku Klient złożył oświadczenie o jednostronnym rozwiązaniu kontraktu powołując się na rzekome zaprzestanie realizacji części przedmiotu kontraktu przez RAFAKO. W tym samym dniu do Banku PKO BP wpłynęły żądania wypłaty z dwóch gwarancji bankowych na łączną kwotę 2 687 800,00 EUR, które bank zrealizował 25 września 2019 roku. RAFAKO S.A. w restrukturyzacji kwestionując roszczenia Klienta w całości 10 stycznia 2020 roku zainicjowało odpowiednim wnioskiem postępowanie arbitrażowe. W początkowej fazie tego postępowania strony podjęły rozmowy ukierunkowane na zawarcie ugody. Ostatecznie 30 listopada 2020 roku trybunał arbitrażowy wydał postanowienie kończące postępowanie w wyniku zawartej 30 października 2020 roku ugody, w ramach której strony rzekły się wzajemnych roszczeń oraz zobowiązały do poniesienia własnych kosztów postępowania. Zawarta ugoda ma neutralny wpływ na wyniki finansowe Spółki.

42.4. Sprawa z powództwa spółki Elektrobudowa S.A.

Spółka Elektrobudowa S.A. złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach powództwo przeciwko Zarządcy PBG S.A. w restrukturyzacji i RAFAKO S.A. (solidarnie), w wyniku czego 20 marca 2020 roku sąd wydał nieprawomocny nakaz zapłaty. Powództwo dotyczy odpowiedzialności solidarnej za zapłatę wynagrodzenia w kwocie 4 664 377,56 złotych. RAFAKO S.A. w restrukturyzacji w całości odrzuca roszczenie ze względu na fakt, że umowa podwykonawcza z PBG S.A. w restrukturyzacji i dalszego podwykonawstwa z Elektrobudową S.A. nie miała charakteru umowy o roboty budowlane, co skutkuje brakiem odpowiedzialności solidarnej. W dniu 16 września 2020 roku odbyła się rozprawa, na której przesłuchano część świadków. Strony zostały zobowiązane do złożenia dalszych pism procesowych. Termin kolejnej rozprawy nie został wyznaczony.

42.5. Sprawa z powództwa Stal-Systems S.A.

W dniu 24 marca 2020 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie z powództwa Stal-Systems S.A. przeciwko (solidarnie) RAFAKO i PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (PGE). Powództwo obejmuje roszczenie o zapłatę wynagrodzenia wobec powoda jako podwykonawcy RAFAKO przy realizacji kontraktu: Bełchatów - modernizacja elektrofiltrów bloku 2 w kwocie 3 391 319,10 złotych. Sprzeciw od nakazu wniesiony w dniu 15 czerwca 2020 roku. Podstawą zaskarżenia wydanego nakazu jest fakt potrącenia wierzytelności powoda z karą umowną naliczoną przez Spółkę, w związku z czym RAFAKO S.A. uznaje roszczenie za niezasadne. 11 marca Sąd zasądził solidarnie od RAFAKO S.A. i PGE S.A. na rzecz powoda kwotę ok. 2,7 mln złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz proporcjonalną część kosztów procesu. Trwa analiza uzasadnienia zapadłego wyroku, z dużym prawdopodobieństwem Spółka złoży apelację.

42.6. Sprawa sporna z CIECH SODA POLSKA S.A.

Pismem z dnia 13 czerwca 2020 roku spółka CIECH SODA POLSKA S.A. (CIECH) złożyła RAFAKO S.A. oświadczenie o odstąpieniu od umowy na modernizację kotła OP140 Nr 4 w Elektrociepłowni Janikowo z winy RAFAKO S.A. i wezwała do zapłaty kary umownej w wysokości 3 935 500,00 złotych z tego tytułu. Wskazane przez CIECH podstawy do odstąpienia od umowy RAFAKO S.A. uznaje jako pozorne i sztucznie wykreowane, w związku z czym, w odpowiedzi na to działanie, dnia 15 czerwca 2020 roku RAFAKO S.A. złożyło oświadczenie o odstąpieniu od umowy z winy CIECH i oświadczyło o bezskuteczności odstąpienia drugiej strony. Następnie CIECH w dniu 17 czerwca 2020 roku złożył żądanie wypłaty gwarancji bankowej dobrego wykonania kwoty 5 903 250 złotych, co, poza brakiem podstaw do takiego roszczenia, co do zasady jest sumą dalece przekraczającą kwotę naliczonej kary umownej. W zakresie kwoty zrealizowanej gwarancji finansowej przewyższającej naliczone kary Spółka otrzymała sądowy nakaz zapłaty. CIECH złożył w Sądzie sprzeciw od tego nakazu, na który Spółka odpowiedziała kolejnym pismem procesowym wyrażając jednocześnie zgodę na skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego. 15 kwietnia 2021 roku wpłynęło do pełnomocnika RAFAKO S.A. w restrukturyzacji postanowienie sądu o skierowaniu sprawy do mediacji, wyznaczeniu mediatora oraz okresu 2 miesięcy na mediacje.

42.7. Sprawa sporna z UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINE

RAFAKO S.A. w restrukturyzacji złożyła 10 lipca 2020 roku wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego z UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINE (VKJ) tj. zamawiającym na projekcie Wilno, które toczyć się będzie w Instytucie Arbitrażowym Sztokholmskiej Izby Handlowej w Sztokholmie. Podstawowymi roszczeniami złożonymi przez Spółkę w tym postępowaniu są: i) wydłużenie okresu realizacji projektu do 1 kwietnia 2021 roku oraz ii) wypłaty dodatkowego wynagrodzenia dotyczącego dodatkowych kosztów realizacji projektu. VKJ złożyła wstępną odpowiedź na żądanie RAFAKO S.A. w restrukturyzacji. W listopadzie 2020 roku harmonogram procedowania sporu przed sądem arbitrażowym uległ zmianie, a Strony wyraziły wolę rozszerzenia przedmiotu sporu w związku ze wzajemnym odstąpieniem od Umowy. W styczniu 2021 roku, w związku z rozwiązaniem umowy pomiędzy stronami, Spółka przedłożyła przed sądem arbitrażowym żądanie zasądzenia na jej rzecz zapłaty zaległego wynagrodzenia oraz dodatkowych roszczeń.

42.8. Sprawa sporna z powództwa Kaefer Sp. z o.o.

W dniu 19 kwietnia 2021 roku do RAFAKO S.A. w restrukturyzacji wpłynął odpis nakazu zapłaty wydanego wobec Spółki oraz PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z powództwa Termokor Kaefer Sp. z o.o. na kwotę 1 482 000 złotych. Wskazana kwota dotyczy wynagrodzenia powoda jako dalszego podwykonawcy na jednym z projektów. Spółka analizuje otrzymane dokumenty pod kątem istnienia roszczenia objętego pozwem oraz ewentualnej swojej odpowiedzialności za nie.

42.9. UAB Dzukijos Statyba

Wileński Sąd Okręgowy w dniu 25 lutego 2021 roku wydał wyrok zaoczny w sprawie z powództwa UAB „Dzukijos statyba” zasądzając od Spółki oraz PBG.S.A. w restrukturyzacji 343 666 euro, co odpowiada części wynagrodzenia umownego nieotrzymanego od PBG S.A. w restrukturyzacji za prace wykonane w ramach projektu Wilno. RAFAKO S.A. w restrukturyzacji będzie wnioskować o rewizje wyroku ze względu na fakt, że dokumenty procesowe nie zostały Spółce prawidłowo dostarczone.

43. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Podmioty powiązane z RAFAKO S.A. obejmują kluczowy personel kierowniczy, jednostki zależne wyłączone z obowiązku konsolidacji oraz pozostałe podmioty powiązane, do których Spółka zalicza podmioty kontrolowane przez Zarząd Spółki. Do najważniejszych pozostałych podmiotów powiązanych Spółka zalicza spółki: PBG S.A. w restrukturyzacji, RAFAKO Engineering Sp. z o.o., Energotechnika Engineering Sp. z o.o. oraz E003B7 Sp. z o.o.

Nierozliczone salda należności oraz zobowiązań zazwyczaj regulowane są w środkach pieniężnych. Informacje o zobowiązaniach warunkowych dotyczących podmiotów powiązanych zaprezentowano w nocie 40.

W okresie 12 miesięcy 2020 roku oraz w okresie 12 miesięcy 2019 roku Spółka nie zawierała istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty przychodów ze sprzedaży oraz należności od podmiotów powiązanych:

	<i>Przychody z działalności operacyjnej</i>	
	<i>od 01.01.2020</i>	<i>od 01.01.2019</i>
	<i>do 31.12.2020</i>	<i>do 31.12.2019</i>
<i>Sprzedaż do:</i>		
Jednostki powiązane kapitałowo	6 302	3 824
Jednostki powiązane osobowo	17	62
RAZEM	6 319	3 886

	<i>Należności</i>	
	<i>31 grudnia 2020</i>	<i>31 grudnia 2019</i>
	<i>Sprzedaż do:</i>	
Jednostki powiązane kapitałowo	50 128	65 792
Jednostki powiązane osobowo	–	5
RAZEM	50 128	65 797

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty zakupów oraz zobowiązań wobec podmiotów powiązanych:

	<i>Zakupy (koszty, aktywa)</i>	
	<i>od 01.01.2020</i>	<i>od 01.01.2019</i>
	<i>do 31.12.2020</i>	<i>do 31.12.2019</i>
<i>Zakup od:</i>		
Jednostki powiązane kapitałowo	16 314	95 927
Jednostki powiązane osobowo	1 092	2 853
RAZEM	17 406	98 780

Zobowiązania
31 grudnia 2020   31 grudnia 2019

Zakup od:

Jednostki powiązane kapitałowo	10 617	15 802
Jednostki powiązane osobowo	116	718
RAZEM	10 733	16 520

43.1. Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących

Ilość akcji Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, a także ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, według stanu na 31 grudnia 2020 roku, przedstawia poniższa tabela:

	<i>Nazwa spółki</i>	<i>Łączna liczba akcji (udziałów)</i>	<i>Wartość nominalna akcji (udziałów) w złotych</i>
<i>Osoba zarządzająca</i>			
Mariusz Zawisza	Quadrat Partners Sp. z o.o.	25	2 500
Ewa Porzucek	TNDF Sp. z o.o.	90	4 500
<i>Osoba nadzorująca</i>			
Przemysław Schmidt	Get Fresh Sp. z o.o.	50	2 500
	Comanche Investments Sp. z o.o. (spółka wygaszana)	160	80 000
Maciej Stańczuk	Nowe Technologie Budowlane Sp. z o.o.	24	1 200
Bartosz Sierakowski	ZiW Szkolenia Sp. z o.o.	20	1 000
	Zimmerman Filipiak Restrukturyzacja S.A.	212	21 200
Piotr Zimmerman	ZiW Szkolenia Sp. z o.o.	80	4 000
	Zimmerman Filipiak Restrukturyzacja S.A.	485	48 500
	Plus Media i Finanse Sp. z o.o.	66	6 600
	BPE Akademos Sp. z o.o.	25	1 250
	Martin's Media Sp. z o.o.	20	1 000

43.2. Jednostka dominująca Spółki

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego RAFAKO S.A. w restrukturyzacji nie posiada podmiotu dominującego.

43.3. Wspólne przedsięwzięcia, w których Spółka jest współnikiem

Spółka nie prowadzi wspólnych przedsięwzięć.

43.4. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

W okresie 12 miesięcy 2020 roku Spółka nie zawierała istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe. Wszelkie transakcje z podmiotami powiązаныmi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Spółkę w relacjach gospodarczych z podmiotami niepowiązаныmi. Wynagrodzenie ustalane jest najczęściej w drodze przetargu, ustalane są standardowe warunki płatności. Podmiot powiązany musi zapewnić wykonanie usługi zgodnie z dokumentacją, udzielić gwarancji na określony czas oraz przedstawić zabezpieczenie w postaci finansowej gwarancji dobrego wykonania umowy lub weksla in blanco. Wobec podmiotów powiązanych obowiązują również standardowe kary umowne, zapisy zabezpieczające zachowanie tajemnicy, własności przemysłowej, ubezpieczenia kontraktu, działania siły wyższej i rozstrzygnięcia ewentualnych sporów.

43.5. Transakcje z udziałem innych członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym Spółka nie prowadziła żadnych transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.

43.6. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

Spółka nie prowadzi programu akcji pracowniczych.

43.7. Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym Spółki

Do kluczowego personelu kierowniczego Spółka zalicza członków zarządu i rady nadzorczej. Wynagrodzenie kluczowego personelu w okresie objętym sprawozdaniem finansowym wyniosło:

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019</i>
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)*	4 375	3 683
Nagrody jubileuszowe	–	–
Świadczenia po okresie zatrudnienia	362	–
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	100	–
	<u><u>4 837</u></u>	<u><u>3 683</u></u>
Łączna kwota kosztów z tytułu wynagrodzenia głównej kadry kierowniczej		

Szczegółowe informacje o wynagrodzeniach Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki przedstawiono w nocie 43.8.

Spółka nie otrzymała i nie udzieliła kluczowemu personelowi kierowniczemu żadnych pożyczek w okresie objętym sprawozdaniem finansowym.

W 2020 roku Spółka nie dokonała transakcji zakupu od kluczowego personelu kierowniczego i kluczowego personelu kierowniczego. Nie wykazuje także salda zobowiązań z tego tytułu.

W 2020 roku Spółka nie dokonała transakcji sprzedaży do kluczowego personelu kierowniczego i kluczowego personelu kierowniczego. Nie wykazuje także salda należności z tego tytułu.

43.8. Wynagrodzenia Członków Zarządu oraz Członków Rady Nadzorczej Spółki

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku przedstawiało się następująco:

dane w tysiącach złotych

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	2 714	–	549
Wasilewska-Semail Agnieszka	420	–	29
Ciechanowski Jerzy	5	–	–
Jarczewski Paweł	285	–	407
Drozd Jacek	648	–	81
Sikorski Michał	144	–	1
Domagalski Łabędzki Radosław	444	–	5
Zawisza Mariusz	326	–	19
Porzucek Ewa	221	–	1
Pietrzyk Jarosław	221	–	6
	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Rada Nadzorcza	814	–	530
Gerula Krzysztof	99	–	55
Schmidt Przemysław	132	–	127
Szyska Adam	44	–	68
Sikorski Michał	56	–	14
Karney Jerzy	21	–	–
Maćkowiak Michał	32	–	51
Stańczuk Maciej	89	–	37
Milczarski Konrad	67	–	68
Zimmerman Piotr	133	–	1
Sierakowski Bartosz	55	–	1
Wiśniewska Małgorzata	86	–	108
Razem	3 528	–	1 079

46. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Celem zarządzania ryzykiem finansowym RAFAKO S.A. jest ograniczenie zmienności generowanych przepływów pieniężnych oraz osiągnięcie wyników finansowych na podstawowej działalności biznesowej do akceptowalnego poziomu. Do głównych instrumentów finansowych z których korzystała Spółka należą: środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe, transakcje wymiany walut, kredyt w rachunku bieżącym i obrotowym, faktoring oraz umowy leasingu. Głównym zadaniem wspomnianych instrumentów jest wspomaganie i zabezpieczenie finansowe bieżącej działalności operacyjnej Spółki poprzez stabilizowanie i neutralizowanie ryzyk płynności finansowej, zmienności kursów walutowych i stóp procentowych, a także efektywną dystrybucję dostępnych środków finansowych. Pozostałe instrumenty finansowe – takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług – powstają w związku z prowadzeniem przez Spółkę bieżącej działalności biznesowej i są nieodłącznym jej elementem.

Spółka nie prowadzi obrotu instrumentami finansowymi. Wszystkie opisane w niniejszym rozdziale instrumenty mają charakter wspomagający bezpośrednio procesy biznesowe, wynikające z prowadzonej działalności podstawowej. Spółka nie dopuszcza do wykorzystania instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych czy innych, niepowiązanych ściśle z podstawową działalnością operacyjną.

Najistotniejszym rodzajem ryzyka finansowego na jakie narażona jest Spółka jest ryzyko płynności, które zostało szeroko opisane w nocie 7 i 46.5.

46.1. Ryzyko walutowe

Istotnym rodzajem ryzyka finansowego, na które narażona jest Spółka jest ryzyko walutowe, które wynika ze zmian kursu walutowego, powodujących niepewność, co do przyszłego poziomu przepływów pieniężnych denominowanych w walutach obcych. Ekspozycja na ryzyko walutowe Spółki wynika z faktu, że znaczna część jej przepływów pieniężnych jest wyrażona w walutach obcych. Zmiany kursu PLN do walut obcych, szczególnie mające miejsce w krótkim okresie czasu i występujące z dużą dynamiką, mogą mieć istotny wpływ zarówno na rentowność realizowanych kontraktów denominowanych w walutach obcych, jak i poziom różnic kursowych liczonych od pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych, a przeliczanych na PLN.

W minionym okresie ponad 40,7% zafakturowanych przychodów Spółki wyrażonych było w walutach obcych, przede wszystkim w EUR.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym stosowana przez Spółkę zakłada wykorzystanie w jak największym stopniu naturalnego zabezpieczenia. Spółka dąży do jak największego strukturalnego dopasowania przychodów i kosztów w tej samej walucie w ramach realizowanych kontraktów. Ekspozycja netto na ryzyko walutowe, która nie jest zabezpieczana w sposób naturalny, zabezpieczana jest w momencie zawierania transakcji w granicach od 30% do 70% szacowanej wartości ekspozycji netto, wyłącznie za pomocą zaakceptowanych typów instrumentów pochodnych. Na dzień 31 grudnia 2020 roku, Spółka nie posiadała otwartych pozycji zabezpieczających.

Z uwagi na wartość przewidywanych przychodów i kosztów i bieżącą strukturę ekspozycji walutowej netto Spółka nie podjęła decyzji dotyczącej zawierania nowych terminowych transakcji walutowych na kupno lub sprzedaż walut obcych w granicach wyznaczonych przyjętą polityką zabezpieczania ryzyka walutowego. Spółka okresowo dokonuje uaktualnienia wartości swoich pozycji walutowych i na ich podstawie podejmuje decyzje co do ich ewentualnego zabezpieczenia.

Aktywa oraz zobowiązania finansowe Spółki, inne niż instrumenty pochodne wyrażone w walutach obcych, przeliczone na PLN kursem zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy przedstawiają się następująco:

	Wartość wyrażona w walucie (w tysiącach)							Wartość po przeliczeniu	
	EUR	USD	GBP	HUF	SEK	IDR	RSD		SGD
31 grudnia 2020 roku									
<i>Aktywa finansowe (+):</i>									
Pożyczki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	31 795	-	-	-	-	-	-	-	171 285
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 703	-	-	-	-	-	-	-	7 857
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>									
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(33 376)	(134)	-	-	-	(663)	(1 323)	(54)	(154 732)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	122	(134)	-	-	-	(663)	(1 323)	(54)	24 410
31 grudnia 2019 roku									
<i>Aktywa finansowe (+):</i>									
Pożyczki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	31 819	-	2	-	-	-	-	-	135 502
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 700	1	-	-	1	-	-	-	11 503
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>									
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(21 647)	(17)	(3)	(16)	-	-	-	(54)	(92 414)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	12 872	(16)	(1)	(16)	1	-	-	(54)	54 591

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości aktywów i zobowiązań finansowych) na racjonalnie możliwe wahania przede wszystkim kursu EUR, RSD, SGD, USD, HUF przy założeniu niezmienności innych czynników.

	<i>Wzrost/spadek kursu waluty</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy brutto</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy netto</i>
31 grudnia 2020 – EUR	+10%	12	10
	-10%	(12)	(10)
31 grudnia 2020 – SGD	+10%	(5)	(4)
	-10%	5	4
31 grudnia 2020 – USD	+10%	(13)	(11)
	-10%	13	11
31 grudnia 2020 – RSD	+10%	(132)	(107)
	-10%	132	107

	<i>Wzrost/spadek kursu waluty</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy brutto</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy netto</i>
31 grudnia 2019 – EUR	+10%	1 287	1 042
	-10%	(1 287)	(1 042)
31 grudnia 2019 – SGD	+10%	(5)	(4)
	-10%	5	4
31 grudnia 2019 – USD	+10%	(2)	(2)
	-10%	2	2
31 grudnia 2019 – HUF	+10%	(2)	(2)
	-10%	2	2

Ekspozycja na ryzyko walutowe ulega zmianom w ciągu roku w zależności od wolumenu transakcji przeprowadzanych w walucie. Niemniej powyższą analizę wrażliwości można uznać za reprezentatywną dla określenia ekspozycji Spółki na ryzyko walutowe na koniec okresu sprawozdawczego.

46.2. Ryzyko stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zminimalizowaniu wahań przepływów odsetkowych z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych oprocentowanych zmienną stopą procentową. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka posiadała aktywną umowę kredytową, w związku z czym ewentualne zmiany stóp procentowych stanowią ryzyko dla działalności RAFAKO S.A. Ryzyko związane ze zmianą stóp procentowych może oddziaływać na zmianę oprocentowania kredytu oraz depozytów posiadanych przez Spółkę.

Wrażliwość tego na rodzaju zmiany wskazano w tabeli poniżej.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (lokaty, udzielone pożyczki, kredyt bankowy). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny Spółki.

	<i>Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy brutto</i>
Okres zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku		
PLN	+ 1%	606
EUR	+ 1%	1 780
PLN	- 1%	(606)
EUR	- 1%	(1 780)
Okres zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku		
PLN	+ 1%	2 803
EUR	+ 1%	1 355
PLN	- 1%	(2 803)
EUR	- 1%	(1 355)

46.3. Ryzyko cen towarów

Spółka jest narażona na ryzyko wzrostu cen, szczególnie materiałów strategicznych dla jej działalności. Na poziom tego ryzyka znacząco wpływa sytuacja na światowych rynkach cen surowców – stali, metali szlachetnych, paliw i energii powodowana zarówno wahaniami kursów walut jak i koncentracją producentów zmierzającą do prowadzenia wspólnej kontroli cen. Strategia zarządzania ryzykiem cen towarów zakłada dążenie do zawierania kontraktów z poddostawcami materiałów i usług w walucie kontraktu głównego, lokowanie dostaw materiałów po stronie klienta, jak również zawieranie umów zakupowych w cenach stałych. Spółka nie zawiera wieloletnich umów z poddostawcami, zakres dostaw i dostawcy ustalani są indywidualnie w zależności od potrzeb.

W roku 2020 struktura dostawców charakteryzowała się znacznym rozdrobieniem, a udział żadnego z dostawców nie przekroczył poziomu 10% łącznej wartości zakupów.

RAFako S.A. zaopatruje się u dostawców zewnętrznych przede wszystkim w różnego rodzaju usługi obce, dostawę i montaż maszyn/urządzeń, usługi budowlano – montażowe, usługi transportowe a także w rury, blachy, materiały kształtowe, materiały spawalnicze, urządzenia specjalistyczne. Spółka dokonuje zakupów zarówno od dostawców krajowych (75,5% całości zakupów), jak i dostawców zagranicznych (24,5%), w związku z czym Spółka narażona jest na ryzyko walutowe, które zostało szerzej opisane w nocie 46.1.

46.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Spółki jest ściśle związane z prowadzeniem podstawowej działalności. Wynika ono z zawartych kontraktów handlowych i związane jest z potencjalnym wystąpieniem zdarzeń, które mogą przybrać postać niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności lub istotnego opóźnienia w spłacie należności. Udzielanie klientom, tzw. kredytu kupieckiego jest aktualnie nieodłącznym elementem prowadzenia działalności gospodarczej, jednakże Spółka podejmuje szereg działań mających na celu zminimalizowanie ryzyk związanych z podjęciem współpracy z potencjalnie nierzetelnym klientem. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Klienci, którzy w opinii Spółki, na podstawie przeprowadzonej weryfikacji, nie są wiarygodni finansowo, są zobowiązani do przedstawienia odpowiednich zabezpieczeń finansowych, które minimalizują ryzyko niewypłacalności tych firm wobec Spółki.

Należności o podwyższonym poziomie ryzyka kredytowego zostały szczegółowo opisane w nocie 42.

Spółka zbudowała model służący do szacowania oczekiwanych strat z portfela należności oraz aktywów z tytułu umowy. Dla należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umowy zastosowano uproszczoną wersję modelu zakładającą kalkulację straty dla całego życia instrumentu.

Model dotyczący pozostałych aktywów zakłada dla instrumentów, dla których wzrost ryzyka kredytowego od pierwszego ujęcia nie był znaczący lub ryzyko jest niskie, ujęcie w pierwszej kolejności strat z niewykonania zobowiązania dla okresu kolejnych 12 miesięcy.

Oczekiwana strata kredytowa jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy, w zależności od ilości dni przeterminowania danej należności. Polityka w zakresie szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych jest stosowana wg takich samych zasad w odniesieniu do podmiotów powiązanych, jak i pozostałych. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka dokonała weryfikacji modelu szacowania oczekiwanych strat kredytowych dla należności handlowych oraz ustaliła nowe stawki odpisów w zależności od liczby dni, o jaką dana należność z tytułu dostaw i usług jest przeterminowana.

Dla udzielonych pożyczek Spółka uznaje, że mają one niskie ryzyko kredytowe, jeżeli nie są przeterminowane na dzień oceny, a pożyczkobiorca potwierdził saldo wierzytelności.

W odniesieniu do dłużnych papierów wartościowych notowanych, dla których dostępne są dane finansowe emitentów tych papierów, Spółka przyjmuje, że ryzyko kredytowe jest niskie, jeżeli sytuacja finansowa emitentów tych papierów, oceniona na podstawie dostępnych sprawozdań finansowych, nie budzi obaw. Spółka przyjęła, że znaczny wzrost ryzyka następuje m.in. gdy przeterminowanie płatności przekracza 90 dni. Jeśli wzrost ryzyka kredytowego był znaczny, ujmuje się straty odpowiednie dla całego życia instrumentu. Spółka przyjmuje, że niewykonanie zobowiązania następuje, gdy przeterminowanie wynosi 180 dni lub wystąpiły inne okoliczności na to wskazujące, które zostały szerzej opisane w nocie 8.11 niniejszego sprawozdania finansowego. Pozycje, dla których stwierdzono niewykonanie zobowiązania przez dłużnika w rozumieniu opisanym wyżej, Spółka traktuje jako aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

Spółka dla należności z tytułu udzielonych pożyczek oraz należności z tytułu obligacji stosuje model ogólny. W modelu ogólnym Spółka monitoruje zmiany poziomu ryzyka kredytowego związanego z danym składnikiem aktywów finansowych oraz klasyfikuje aktywa finansowe do jednego z trzech etapów wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o obserwację zmiany poziomu ryzyka kredytowego w stosunku do początkowego ujęcia instrumentu. W zależności od zaklasyfikowania do poszczególnych etapów, odpis z tytułu utraty wartości jest szacowany w horyzoncie 12-miesięcy (etap 1) lub w horyzoncie życia instrumentu (etap 2 oraz etap 3).

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka dokonuje analizy wystąpienia przesłanek skutkujących zaklasyfikowaniem aktywów finansowych do poszczególnych etapów wyznaczania odpisu z tytułu utraty wartości. Przesłanki te obejmują m.in. zmiany ratingu dłużnika, poziom przeterminowania należności, poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w jego środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej wykorzystuje się poziomy prawdopodobieństwa niewypłacalności na bazie rynkowych kwotowań kredytowych instrumentów pochodnych, dla podmiotów o danym ratingu i z danego sektora. Spółka pozyskuje ratingi dłużników na dzień bilansowy od firmy BISNODE Polska sp. z o.o. (od 2002 roku strategiczny partner Dun & Bradstreet - globalnego dostawcy informacji biznesowych), z którą zawarła stosowną umowę.

Zaliczki wpłacone na poczet dostaw zapasów lub usług nie są aktywami finansowymi w rozumieniu przepisów MSSF 9 (ponieważ nie rodzą zobowiązania do wydania aktywów finansowych tylko do wydania aktywów niefinansowych lub świadczenia usług), a tym samym znajdują poza zakresem stosowania postanowień MSSF 9. Nie są one również aktywami z tytułu umowy zgodnie z postanowieniami MSSF 15, ponieważ nie wynikają z wykonania zobowiązania, w zamian za co można się spodziewać wynagrodzenia.

Zaliczki udzielone przez Spółkę na poczet realizacji kontraktów na zlecenie Spółki są na bieżąco monitorowane poprzez ocenę stanu realizacji kontraktów, w ramach których są udzielane.

W ramach należności z tytułu dostaw i usług, stanowiących najbardziej istotną klasę aktywów narażonych na ryzyko kredytowe, a także w przypadku aktywów z tytułu umowy, Spółka jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem. Kontrakty zostały pozyskane w ramach procedury zamówień publicznych i Spółka nie stosuje zabezpieczeń powyższych należności.

Analiza sytuacji finansowej kontrahentów nie wskazuje na istnienie podwyższonego ryzyka realizacji tych należności. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania dłużnika. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłatalnością.

W 2020 roku Spółka nie prowadziła negocjacji i nie dokonała ustaleń, które byłyby wynikiem znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego, w wyniku których zmianom uległyby terminy płatności ani w inny sposób zostałyby zmodyfikowane oczekiwane przepływy z posiadanych należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umowy.

W ramach prowadzonej działalności Spółka nie nabywa aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, za wyjątkiem należności wynikających z realizacji zasady odpowiedzialności solidarnej wobec podwykonawców. Należności takie Spółka obejmuje odpisem z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w pełnej wysokości.

Wartości brutto poszczególnych grup oraz wysokość odpisów kształtowały się na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku następująco:

	Aktywa z tytułu umowy	Należności z tytułu dostaw i usług					Powyżej 365 dni	Razem
		Bieżące	0-30 dni	31-90 dni	91-180 dni	Od 181-365 dni		
31 grudnia 2020 roku								
Lokalizacja: Polska								
Wskaźnik odpisu	2,10%	2,10%	2,10%	33,08%	46,51%	67,58%	99,67%	–
Wartość brutto	183 368	49 275	15 749	1 115	15 239	5 724	2 258	272 728
Odpis aktualizujący	(1 615)	(1 125)	(356)	(433)	(7 096)	(3 868)	(2 256)	(16 749)
Lokalizacja: zagranica								
Wskaźnik odpisu	2,10%	2,10%	2,10%	33,08%	46,51%	67,58%	99,67%	–
Wartość brutto	–	152 769	43	3 730	24	–	1 263	157 829
Odpis aktualizujący	–	(3 307)	(1)	(2 216)	(11)	–	(1 259)	(6 794)
Razem odpisy	(1 615)	(4 432)	(357)	(2 649)	(7 107)	(3 868)	(3 515)	(23 543)
31 grudnia 2019 roku								
Lokalizacja: Polska								
Wskaźnik odpisu	0,54%	0,54%	0,54%	22,23%	44,03%	64,48%	93,30%	–
Wartość brutto	214 763	122 381	2 813	26	3 487	62	1 972	345 504
Odpis aktualizujący	(1 211)	(671)	(15)	(6)	(1 536)	(40)	(1 913)	(5 392)
Lokalizacja: zagranica								
Wskaźnik odpisu	–	0,54%	0,54%	22,23%	44,03%	64,48%	93,30%	–
Wartość brutto	–	112 099	5 562	453	471	491	249	119 325
Odpis aktualizujący	–	(609)	(30)	(101)	(208)	(317)	(233)	(1 498)
Razem odpisy	(1 211)	(1 280)	(45)	(107)	(1 744)	(357)	(2 146)	(6 890)

Na dzień 31 grudnia 2020 roku pozostałe należności finansowe o wartości brutto w kwocie 90 513 tysięcy złotych zostały objęte odpisem aktualizującym w wartości 29 758 tysięcy złotych (31 grudnia 2019 roku: wartość brutto 109 121 tysięcy złotych, wartość odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności 33 648 tysięcy złotych).

46.5. Ryzyko związane z płynnością

Spółka jest narażona na wysokie ryzyko utraty płynności tj. zdolności do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Spółka zarządza ryzykiem płynności poprzez monitorowanie terminów płatności oraz zapotrzebowania na środki pieniężne w zakresie obsługi krótkoterminowych płatności (transakcje bieżące monitorowane w okresach tygodniowych) oraz długoterminowego zapotrzebowania na gotówkę na podstawie prognoz przepływów pieniężnych aktualizowanych w okresach miesięcznych. Zapotrzebowanie na gotówkę porównywane jest z dostępnymi źródłami pozyskania środków (w tym zwłaszcza poprzez ocenę zdolności pozyskania finansowania w postaci kredytów) oraz konfrontowane jest z inwestycjami wolnych środków.

W obecnej sytuacji finansowej Spółki, z uwagi na prowadzoną restrukturyzację, podwykonawcy i poddostawcy Spółki usztywniają swoje wymagania dotyczące warunków płatności za dostarczone dobra i usługi – pojawia się konieczność dokonywania zaliczek i przedpłat w znacznej wysokości, niejednokrotnie na całą wartość zamówienia, co w kontekście stałych, ustalonych harmonogramów płatności z zamawiającymi odzwierciedlających rzeczywisty postęp prac na terenie budowy pogłębia problemy płynnościowe.

Kolejnym problemem, z którym mierzy się Spółka w aspekcie płynności jest częste dokonywanie przez naszych klientów tzw. płatności bezpośrednich na rzecz podwykonawców i poddostawców realizujących dostawy lub usługi w związku z prowadzonymi przez Spółkę projektami. Płatności bezpośrednie istotnie ograniczają możliwość zarządzania środkami płatniczymi przez Spółkę. Ponadto zamawiający często stosują kary porządkowe w sytuacji realizowanych przez nich płatności bezpośrednich. Zdarzają się sytuacje, gdy wysokość naliczonych kar umownych z tego tytułu przewyższa wartość zrealizowanej pojedynczej płatności.

W poprawie płynności nie pomagają Spółce również ograniczenia wynikające z ustawy prawo zamówień publicznych, która jest podstawą dla realizacji większości krajowych projektów Spółki. W myśl zapisów ustawy, z jednej strony, generalny wykonawca ma obowiązek zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy przewidzianego w umowie o podwykonawstwo w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia faktury. Z drugiej strony zamawiający mają sporą dowolność w ustalaniu zarówno harmonogramów płatności, jak i terminów płatności za zrealizowane, zagregowane prace przez generalnego wykonawcę inwestycji. Sytuację utrudnia fakt, że zamawiający dokonują płatności za konkretny etap realizacji inwestycji dopiero po przedstawieniu oświadczeń wszystkich podwykonawców i/lub poddostawców o otrzymaniu zapłaty za zrealizowane przez siebie usługi/dostawy, co powoduje, że Spółka na długo przed otrzymaniem zapłaty musi uregulować zobowiązania wobec swoich kontrahentów.

Dodatkowo, przy ograniczonej gotowości zamawiających do udzielania zaliczek dla generalnych wykonawców, zwiększa się presja na już wymagającym zapotrzebowaniu na kapitał obrotowy niezbędnym do realizacji projektów.

Spółka ma również problemy z uzupełnianiem swojego portfela zamówień o nowe projekty. Jednym z powodów jest brak dostępnych limitów gwarancyjnych na nowe projekty z uwagi na bardzo ostrożne podejście sektora finansowego do wyników operacyjnych Spółki oraz toczącego się postępowania restrukturyzacyjnego. Powoduje to ograniczenie utrzymania portfela zamówień na poziomie, który pozwoliłby w dłuższym terminie na pokrycie kosztów stałych i generowanie oczekiwanej nadwyżki finansowej dla Spółki, co pogłębia problemy płynnościowe.

Kwestia płynności finansowej Spółki (w kontekście istotnej niepewności co do kontynuacji działalności) w odniesieniu do 2020 roku została szeroko opisana w nocie 7 niniejszego sprawozdania finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku (w tym zobowiązania objęte niezatwierdzonym jeszcze układem) wg daty zapadalności na podstawie przepływów umownych.

	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Zobowiązania razem bez dyskonta</i>	<i>Zobowiązania wartość bilansowa</i>
<i>31 grudnia 2020</i>							
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	–	84 700	–	–	84 700	84 700
Zobowiązania z tytułu leasingu	–	2 584	809	1 281	–	4 674	4 674
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	232 779	110 809	189 616	10 659	825	544 688	544 287
	232 779	113 393	275 125	11 940	825	634 062	633 661
<i>31 grudnia 2019</i>							
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	–	112 021	–	–	112 021	112 021
Zobowiązania z tytułu leasingu	–	984	3 053	1 704	–	5 741	5 741
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania inwestycyjne	91 238	124 477	117 492	17 414	2 028	352 649	351 446
	91 238	125 461	232 566	19 118	2 028	470 411	469 208

47. Instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie posiadała nierozliczonych transakcji dotyczących pochodnych instrumentów finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie posiadała innych rodzajów instrumentów pochodnych.

48. Instrumenty finansowe

48.1. Wartość bilansowa klas i kategorii instrumentów finansowych

Spółka prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. Wartość księgowa jest zbliżona do godziwej z powodu relatywnie krótkiego terminu zapadalności (dla pozycji krótkoterminowych), bądź dyskontowania rozrachunków długoterminowych.

Wartość aktywów finansowych prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień porównawczy odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSSF 9:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (AZK),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – wyznaczone jako wyceniane w ten sposób przy początkowym ujęciu lub później (AWGW-W),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – obowiązkowo wyceniane w ten sposób zgodnie z MSSF 9 (AWGW-O),
- instrumenty kapitałowe wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (IKWGP),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (AFWGP),
- instrumenty finansowe wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające (IZ),
- aktywa poza zakresem MSSF 9 (Poza MSSF9).

<i>Kategorie i klasy aktywów finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2020</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2019</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	120
Udziały i akcje długoterminowe	–	120
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	1 376
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	1 376
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie	336 840	372 306
Należności z tytułu dostaw i usług	222 608	244 387
Pozostałe należności finansowe*	66 586	75 853
Inne aktywa finansowe	–	28 149
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	47 646	23 917
	338 216	373 802

* w tym: należności z tytułu kar umownych, należności sporne, oraz kaucje

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień porównawczy odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSSF 9:

- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (ZZK),
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – wyznaczone jako wyceniane w ten sposób przy początkowym ujęciu lub później (ZWGW-W),
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu zgodnie z MSSF 9 (ZWGW-O),
- umowy gwarancji finansowych (UGF),
- warunkowa zapłata w ramach połączenia przedsięwzięć (WZP),
- instrumenty finansowe wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające (IZ),
- zobowiązania poza zakresem MSSF 9 (Poza MSSF9).

<i>Kategorie i klasy zobowiązań finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2020</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2019</i>
Zobowiązania finansowe wycenianie w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Instrumenty pochodne	–	–
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	628 987	463 467
Kredyty i pożyczki	84 700	112 021
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	388 801	351 359
Pozostałe zobowiązania finansowe	155 486	87
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSSF 9	4 674	5 741
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	4 674	5 741
	633 661	469 208

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej:

<i>31 grudnia 2020 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	–	–	–
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	–	–
 <i>31 grudnia 2019 roku</i>			
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	120	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	120	–	–
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	–	–

48.2. Ryzyko stopy procentowej

W poniższych tabelach przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2020 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1 rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>2-3 lat</i>	<i>3-4 lat</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Lokaty długoterminowe	–	–	–	–	–	–	–
Lokaty krótkoterminowe	–	–	–	–	–	–	–
<i>Oprocentowanie zmienne</i>	<i><1 rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>2-3 lat</i>	<i>3-4 lat</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	47 646	–	–	–	–	–	47 646
Udzielone pożyczki	–	–	–	–	–	–	–
Obligacje	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe aktywa	–	–	–	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	3 392	739	318	225	–	–	4 674
Kredyty i pożyczki otrzymane	84 700	–	–	–	–	–	84 700
Pożyczki otrzymane	–	–	–	–	–	–	–

31 grudnia 2019 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1 rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>2-3 lat</i>	<i>3-4 lat</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Lokaty długoterminowe	–	–	–	–	–	–	–
Lokaty krótkoterminowe	–	–	–	–	–	–	–
<i>Oprocentowanie zmienne</i>	<i><1 rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>2-3 lat</i>	<i>3-4 lat</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23 917	–	–	–	–	–	23 917
Udzielone pożyczki	–	–	–	–	–	–	–
Obligacje	6 605	–	–	–	–	–	6 605
Pozostałe aktywa	–	28 148	–	–	–	–	28 148
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	4 036	835	585	285	–	–	5 741
Kredyty i pożyczki otrzymane	112 021	–	–	–	–	–	112 021
Pożyczki otrzymane	–	–	–	–	–	–	–

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

49. Zatrudnienie

Struktura zatrudnienia z w Spółce w podziale na poszczególne grupy zawodowe na koniec okresu sprawozdawczego oraz rotacja pracowników kształtowały się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2019</i>
Pracownicy produkcyjni	604	604
Pracownicy biur projektowych	159	200
Pracownicy biura technologicznego	45	55
Pracownicy kontroli jakości	57	68
Pracownicy służb serwisowych	21	19
Pozostali (m.in. pracownicy służb handlowych, zakupowych, finansowo-księgowych)	473	545
Razem	1 359	1 491
	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2020</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2019</i>
Liczba pracowników przyjętych	95	102
Liczba pracowników zwolnionych	(341)	(153)
Razem	(246)	(51)

Szczegółowy opis zmian w strukturze zatrudnienia został zaprezentowany w Sprawozdaniu z działalności Spółki RAFAKO S.A. w 2020 roku w punkcie II.4.

50. Wybrane dane finansowe przeliczone na EUR

W okresach objętych sprawozdaniem finansowym, do przeliczenia wybranych danych finansowych zastosowano następujące średnie kursy wymiany złotego w stosunku do EUR, ustalone przez Narodowy Bank Polski:

- kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu sprawozdawczego: 31.12.2020 roku: 4,6148 PLN/EUR, 31.12.2019 roku: 4,2585 PLN/EUR,
- średni kurs w okresie, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie: 01.01 - 31.12.2020: 4,4449 PLN/EUR, 01.01 - 31.12.2019: 4,2988 PLN/EUR,

Najwyższy i najniższy kurs obowiązujący w każdym okresie kształtował się następująco : 01.01 - 31.12.2020: 4,6330/4,2279 PLN/EUR, 01.01 - 31.12.2019: 4,3891/4,2406 PLN/EUR.

	<i>31 grudnia 2020 roku w tysiącach złotych</i>	<i>31 grudnia 2019 roku</i>	<i>31 grudnia 2020 roku w tysiącach EUR</i>	<i>31 grudnia 2019 roku</i>
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa	782 484	932 588	169 560	218 994
Zobowiązania długoterminowe	65 729	68 024	14 243	15 974
Zobowiązania krótkoterminowe	909 008	760 035	196 977	178 475
Kapitał własny	(192 253)	104 529	(41 660)	24 546
Kurs PLN / EUR na koniec okresu			4,6148	4,2585

Podstawowe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania z wyniku oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych, przeliczone na EURO, przedstawia poniższa tabela:

	<i>od 01.01.2020 do 31.12.2020</i>	<i>od 01.01.2019 do 31.12.2019</i>	<i>od 01.01.2020 do 31.12.2020</i>	<i>od 01.01.2019 do 31.12.2019</i>
	<i>w tysiącach złotych</i>		<i>w tysiącach EUR</i>	
Sprawozdanie z całkowitych dochodów				
Przychody ze sprzedaży	869 360	947 061	195 584	222 393
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(279 284)	(250 395)	(62 832)	(58 799)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(284 579)	(284 260)	(64 023)	(66 751)
Zysk (strata) netto	(297 523)	(284 644)	(66 935)	(66 841)
Zysk na akcję (PLN)	(2,33)	(2,23)	(0,53)	(0,52)
Średni kurs PLN / EUR w okresie			4,2988	4,2585
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	55 963	17 435	12 590	4 094
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	933	(377)	210	(89)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(33 167)	1 455	(7 462)	342
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	23 729	18 513	5 338	4 347
Średni kurs PLN / EUR w okresie			4,2988	4,2585

51. Wpływ pandemii Covid 19 na działalność Spółki.

Uznanie przez Światową Organizację Zdrowia epidemii koronawirusa za pandemię skłoniło rządy wielu krajów do wprowadzenia licznych restrykcji mających na celu ograniczenie jego rozprzestrzeniania się. Od razu po wprowadzeniu w połowie marca 2020 stanu zagrożenia epidemicznego na terenie Polski RAFAKO, w dalece możliwym zakresie, dostosowało się do nowej sytuacji. Celem zachowania najwyższych standardów bezpieczeństwa powołano Zespół Zarządzania Kryzysowego, który na bieżąco analizuje sytuację, podejmuje decyzje oraz przygotowuje wytyczne dotyczące funkcjonowania w związku z zagrożeniem zakażenia koronawirusem. Bazując na wytycznych Ministerstwa Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego wprowadzony został podwyższony reżim sanitarny funkcjonowania zarówno Spółki w jej siedzibie jak i w miejscach realizacji kontraktów - tam również sami Zamawiający wprowadzili własne, dodatkowe procedury sanitarne. Spółka podjęła działania o charakterze prewencyjnym w celu ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się wirusa, m.in.:

- wprowadzono procedury polegające na minimalizacji kontaktów bezpośrednich, zapewniono możliwość pracy zdalnej,
- wyposażono pracowników w środki ochrony i środki dezynfekcyjne oraz wprowadzono procedury higieniczno-sanitarne,
- ograniczono wyjazdy służbowe i uczestnictwa w spotkaniach – zwiększono zakres wykorzystywania innych środków przekazu takich jak telekonferencje, komunikatory internetowe, wideokonferencje.

Pomimo jednak podjętych działań Spółka nie ustrzegła się wpływu epidemii na realizację zawartych kontraktów. Rozwój epidemii w 2020 spowodował wystąpienie trudności związanych z wydłużeniem procesu dostaw, wzrostem cen materiałów, ograniczeniami w dostępności własnych pracowników jak i pracowników naszych podwykonawców oraz ograniczenie dostępu do placów budów. Zespół Zarządzania Kryzysowego na bieżąco monitoruje sytuację i podejmuje odpowiednie działania celem ograniczenia negatywnego wpływu zaistniałej sytuacji na działalność operacyjną Spółki a jej priorytetem jest zachowanie ciągłości działania oraz bezpieczeństwo pracowników i interesariuszy. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd nie widzi ryzyka zagrożenia kontynuacji działalności w związku z pandemią. W dalszym ciągu utrzymujące się zagrożenie epidemiologiczne nie daje jednak możliwości oszacowania terminu zakończenia pandemii, a także jej dalszych skutków gospodarczych, co będzie przekładać się na kondycję finansową i decyzje inwestycyjne klientów Spółki.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne ze zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 Spółka złożyła wnioski o otwarcie postępowania dot. zatwierdzenia układu. Obwieszczenie zostało skutecznie opublikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w dniu 7 września 2020 roku. Ponadto dzięki przepisom ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw skorzystano z przesunięcia płatności wobec ZUS.

52. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie miały miejsca żadne zdarzenia, które miałyby wpływ na wynik finansowy RAFAKO S.A., a nie zostałyby ujęte w wyniku finansowym Spółki za 2020 rok.

W dniu 5 stycznia 2021 roku Spółka zawarła z PKO BP S.A. aneks nr 343 do umowy limitu kredytowego wielocelowego z dnia 7 lutego 2012 roku wraz z późniejszymi zmianami.

Aneks zawiera przede wszystkim następujące zmiany:

1. Określenie limitu kredytowego w kwocie 120.616.154,85 PLN (słownie złotych: sto dwadzieścia milionów sześćset szesnaście tysięcy sto pięćdziesiąt cztery 85/100) w ramach którego Bank udziela RAFAKO S.A. w restrukturyzacji następujących sublimitów:
  - a) kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 50 000 000,00 złotych;
  - b) kredytu obrotowego odnawialnego, w walucie PLN i EUR do kwoty 7 000 000,00 złotych na finansowanie bieżących zobowiązań wynikających z wykonywanej działalności,
  - c) linii gwarancji bankowych w walucie PLN, CZK, USD, EUR i GBP wraz z kredytem obrotowym odnawialnym w walucie PLN na pokrycie zobowiązań Emitenta z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych udzielonych przez Bank do kwoty 120 616 154,85 złotych;
2. Limit kredytowy został udzielony do dnia 31 stycznia 2022 roku.

W dniu 11 stycznia 2021 roku Spółka otrzymała informację o złożeniu przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. do Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. żądań (i) wypłaty z gwarancji bankowej należytego wykonania Umowy nr 280000147245 w wysokości 15 222 720,75 złotych oraz (ii) wypłaty z gwarancji zwrotu zaliczki nr 280000169992 w wysokości 5 000 000 złotych i (iii) wypłaty z gwarancji zwrotu zaliczki nr 280000169762 w wysokości 7 000 000 złotych. Przedmiotowe gwarancje zostały udzielone na rzecz Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., a na zlecenie RAFAKO S.A. w restrukturyzacji, w związku z postanowieniami umowy. W dniu 16 lutego 2021 roku Spółka otrzymała od gwaranta zawiadomienie o dokonaniu przez gwaranta wypłaty na rzecz zamawiającego tj. (i) z gwarancji należytego wykonania Umowy nr 280000147245 w kwocie 15 222 720,75 złotych oraz (ii) z gwarancji zwrotu zaliczki nr 280000169992 w kwocie 2 755 069,19 złotych, a także wezwanie do zapłaty kwoty wypłaconej przez gwaranta na rzecz zamawiającego w łącznej wysokości 17 977 789,94 złotych.

W dniu 15 stycznia 2021 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji otrzymało od mBank S.A. informację o dokonaniu wypłaty na rzecz Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. (i) gwarancji należytego wykonania umowy nr 02141KPB19 w wysokości 20 750 100,00 złotych oraz (ii) gwarancji zwrotu zaliczki nr 02283KAP19 w wysokości 20 750 100,00 złotych.

W dniu 19 stycznia 2021 roku Spółka otrzymała od PBG S.A. w restrukturyzacji informację o wygaśnięciu stosunku dominacji PBG wobec RAFAKO S.A. w restrukturyzacji. Jednocześnie PBG S.A. w restrukturyzacji potwierdziło, że posiada w RAFAKO S.A. w restrukturyzacji bezpośrednio i pośrednio 42 466 000 głosów.

W dniu 18 lutego 2021 roku od spółki zależnej Spółki tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu, RAFAKO S.A. w restrukturyzacji powzięło wiedzę o tym, że:

1. Nadzorca Układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu spółki zależnej Spółki tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu, o którym mowa powyżej, na podstawie art. 119 ust. 3 p.r. w zw. z art. 19 ust. 6 Tarczy 4.0, stwierdził przyjęcie układu przez wierzycieli spółki zależnej Spółki tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu, nad którym głosowano w trakcie zgromadzenia wierzycieli spółki zależnej Spółki tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu w dniu 16 lutego 2021 roku;

2. Spółka zależna RAFAKO S.A. w restrukturyzacji tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu w dniu 18 lutego 2021 roku złożyła w Sądzie Rejonowym w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy wniosek o zatwierdzenie układu, o którym mowa powyżej.

Postanowieniem z dnia 3 marca 2021 roku wydanym w sprawie o sygn. akt XII GRz 8/20 Sąd Rejonowy w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy postanowił zatwierdzić układ przyjęty przez wierzycieli spółki zależnej RAFAKO S.A. w restrukturyzacji, tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu. Postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach nie jest prawomocne.

53. Zatwierdzenie do publikacji

Niniejsze sprawozdanie finansowe Spółki zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 29 kwietnia 2021 roku uchwałą Zarządu RAFAKO S.A. z dnia 29 kwietnia 2021 roku.

Podpisy:

Radosław Domagalski- Łabędzki	Prezes Zarządu	.....
Jarosław Pietrzyk	Wiceprezes Zarządu	.....
Maciej Stańczuk	Delegowany członek Rady Nadzorczej do wykonywania czynności członka Zarządu	.....
Jolanta Markowicz	Główny Księgowy	.....